

DATA A FAKTA O CIZINCÍCH V BRNĚ

SOCIOFACTOR

2022

Dokument byl zpracován v rámci projektu „Integrace cizinců ve městě Brně III.“ podpořeného finančními prostředky z dotace ze státního rozpočtu na projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2022. Poskytovatelem prostředků ze státního rozpočtu na realizaci projektu je Ministerstvo vnitra České republiky. SocioFactor s.r.o. se do projektu zapojil jako partner Statutárního města Brna (příjemce projektu) a podílel se na projektu 10% finanční spoluúčastí.

Vydal SocioFactor s.r.o., 2022

Daliborova 631/22, Ostrava – Mariánské Hory, 709 00

<http://www.sociofactor.eu>

B | R | N | O

socio.factor
sociální firma | výzkum a vzdělávání | služby

Předmluva

Město Brno se internacionalizuje. V praxi se projevující důraz na znalostní ekonomiku s významnou pozicí Brna v rámci středoevropského regionu vytváří podmínky pro ekonomický růst a rozvoj pracovních trhů, na jejichž pobídky reagují lidé z celého světa. Ti přichází na kratší či delší dobu žít do Brna. Imigrace se stala součástí dynamického rozvoje a ve městě pobývají cizinci, kteří jsou jeho obyvateli. Brno se postupně stalo jedním z nejdůležitějších cílů imigrace v Česku a vykazuje značnou koncentraci cizinecké populace, stává se globálně dostupným a otevřeným. Vize města otevřeného, tolerantního a sociálně soudržného je stále velkou výzvou, podporuje ji Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026. Tento klíčový dokument byl přijat v roce 2020 Jeho součástí bylo stanovení vize a cíle, popis souladu s dalšími dokumenty, vymezení klíčových principů jejího fungování, stanovení postupu jejího naplňování, přehled základních dat o cizincích a zejména přehled priorit a dílčích cílů.

Strategie integrace ve své Prioritní oblasti B.1 Zjišťování a vyhodnocování informací a dat o cizincích uvádí: „*Strategie integrace se zakládá na datech a faktech, nikoliv na domněnkách a představách. Klade důraz na průběžné, nikoliv nárazové a příležitostné zjišťování a vyhodnocování situace v prostředí cizinců a vychází z průběžné aktualizace dat. Řídí se principy politiky evidence. Vytváří podmínky pro průběžné sbírání dat, která dává k dispozici ostatním aktérům v kvalitní a platné podobě. Vytváří podmínky jednak pro to, aby data byla zpracovávána v delším časovém horizontu, což umožňuje sledování trendů, ale i pro to, aby je bylo možné vyhodnocovat a ve srozumitelné podobě prezentovat ostatním aktérům a také veřejnosti. Zpracování dat bude založeno na odborné metodologii a vědeckých poznatcích. Data budou vytvářena prostřednictvím: a) terénní a komunitní práce, která bude zahrnovat monitoring situace v prostředí cizinců a bude využívat různé způsoby získávání a vyhodnocování informací o aktuální situaci, b) sekundární analýzy dat – data budou získávána z různých datových zdrojů (statistické zdroje Českého statistického úřadu, Ministerstva vnitra, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva zdravotnictví, Policie ČR, Úřadu práce ČR a další) a zpracovávána do přehledné podoby k jednotlivým tématům.“*

Strategie integrace byla zpracována na obecné úrovni. Zavázala se k tomu, že bude naplňována formou dvou po sobě jdoucích tříletých akčních plánů. První Akční plán na období 2021–2023 má mezi svými aktivitami činnost nazvanou „Kontinuální zjišťování a vyhodnocování dat o cizincích v Brně“. Předkládaný dokument Data a fakta o cizincích v Brně naplňuje zmíněnou aktivitu. Navazuje na předchozí dokumenty a přináší základní informace a data o cizincích. Jeho podoba byla upravena v souladu s požadavky Strategie integrace a přizpůsobena potřebám Akčního plánu 2021–2023. Naplňuje dílčí cíl Strategie B.1.5.

Shrnutí: základní fakta o cizincích

Změny hodné pozornosti

- V naprosté většině místních částí Brna cizinců meziročně přibylo. Výjimkou je Brno-jih, kde došlo v průběhu roku 2021 k velkému propadu počtu osob (o 813 osob), způsobeným patrně epidemií covid-19, jelikož je v této části Brna velká koncentrace ubytoven, které cizince ubytovávají. Na počátku roku 2022 žilo v Brně-městě 38 741 cizinců. (MVČR; Informativní počet cizinců v obcích a městských částech 2018–2022; k 1. 1.)
- Na území města Brna bylo k 1. 12. 2022 evidováno 22 042 osob s pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině. Největší počet těchto osob se jich na brněnském krajském asistenčním centru pomoci Ukrajině (KACPU) přihlásilo v průběhu března – do 1. 4. 2022 celkem 12 600 osob (celkem 57 % současného počtu). Každý další měsíc se přírůstek postupně zpomaloval, od srpna 2022 pak v Brně přibývá průměrně cca 600 osob. (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině)
- Nejvíce osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině žilo k 1. 12. 2022 v městské části Brno-střed (6 576 osob). Více než tisíc uprchlíků pobývalo v městských částech Brno-sever (2 856 osob), Brno-Královo Pole (1 997 osob), Brno-Židenice (1 815 osob) a Brno-jih (1 290 osob). (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině, 1. 12. 2022)
- Počet ukrajinských žáků na základních školách se zvýšil ze 448 žáků na podzim roku 2021 na 1 465 žáků na konci března 2022 a konečně na 2 256 žáků v roce 2022/23 (celkový nárůst o 1 808 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2021/22–2022/23)
- V mateřských školách přibylo pouze 233 žáků a na středních školách 236 žáků s uděleným pobytovým oprávněním kvůli válce na Ukrajině. Tyto stupně vzdělávání tedy nejsou ukrajinskými uprchlíky příliš využívány. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2021/22–2022/23)

Další data a informace

- Hlavní město Praha, Středočeský kraj a Jihomoravský kraj patří dlouhodobě mezi tři kraje s nejvyšším počtem cizinců. Na konci roku 2021 žilo v hlavním městě Praze 236 229 cizinců, ve Středočeském kraji 94 539 cizinců a v Jihomoravském kraji 63 841 cizinců¹. Podle předběžných údajů zveřejňovaných Ředitelstvím cizinecké policie ČR, které přinášejí čtvrtletní informace o počtech cizinců, žilo k 30. 9. 2021 v hlavním městě Praze 338 421 cizinců, Středočeském kraji 156 789 cizinců a v Jihomoravském kraji 108 406 cizinců². (ČSÚ; Předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím cizinecké policie ČR k 30. 9. 2022)
- V Jihomoravském kraji přibylo 17 267 cizinců od konce roku 2017 do konce roku 2021 (nárůst o 37,1 %) a dalších 44 565 cizinců v průběhu tří čtvrtletí roku 2022 (nárůst o 69,8 %). V Jihomoravském kraji činí celkový nárůst za sledované období 132,8 %. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání k 31. 12. 2017–2021); (ČSÚ; Předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím cizinecké policie ČR k 30. 9. 2022)
- V okrese Brno-město pobývaly na konci roku 2021 více než tři pětiny cizinců žijících v Jihomoravském kraji (64,6 %) a podle předběžných údajů k 30. 9. 2022 dosahuje podíl cizinců žijících v Brně-městě na počtu cizinců v Jihomoravském kraji 59,0 % (63 996 ze 108 406). Z hlediska státního občanství lze cizince rozdělit do dvou kategorií – na ty, kteří mají státní občanství státu EU a ty, kteří mají státní občanství jiného státu (cizinci ze třetích zemí). Mezi cizinci žijícími v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2021 pocházelo 23 485 cizinců ze zemí EU 27 (36,8 %) a 40 356 ze třetích zemí (63,2 %). (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání k 31. 12. 2017–2021); (ČSÚ; Předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím cizinecké policie ČR k 30. 9. 2022)
- Počet cizinců v Brně-městě v čase narůstá. Na konci roku 2006 žilo v Brně 14 730 cizinců a na konci roku 2021 již 41 221 cizinců. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2006–2021).
- Cizinci tvořili na konci roku 2021 téměř 11 % obyvatel města (10,9 %; 41 221 cizinců a 379 466 obyvatel). (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2017–2020); (ČSÚ; Obyvatelstvo 2017–2021)

¹ Data bez azylantů

² Data za rok 2022 včetně azylantů a osob s udělenou dočasnou ochranou

- V Brně-městě pobývali k 30. 11. 2022 cizinci ze 158 států. Počet zemí původu cizinců žijících v Brně se v průběhu sledovaných let 2017–2022 pohybuje okolo 150 států. (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy 31. 12. 2017–2021; 30. 11. 2022).
- Dlouhodobě je mezi cizinci v Brně vyšší podíl mužů než žen. Muži se na celkovém počtu cizinců na konci roku 2021 podíleli necelými třemi pětinami (57,6 %) a ženy více než dvěma pětinami (42,4 %). (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2015–2021)
- Podle dat Ministerstva vnitra žilo k 30. 11. 2022 v Brně 31 999 žen cizinek a 33 254 mužů cizinců. (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy 30. 11. 2022)
- Cizinci žijící v Brně měli k 30. 11. 2022 nejčastěji státní příslušnost Ukrajiny (33 221 osob), Slovenska (8 463 osob), Ruska (2 880 osob) Vietnamu (2 867 osob), Indie (1 168 osob), Rumunska (891 osob), Turecka (805 osob), Kazachstánu (719 osob) a Bulharska (667 osob). Seznam uzavírají Spojené státy (628 osob). (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehled k 30. 11. 2022)
- Nejčastějším státním občanstvím cizinců pocházejících z EU bylo k 30. 11. 2021 občanství Slovenska (8 463 osob), které výrazně převyšuje ostatní státní občanství. Na druhém místě se v kategorii cizinců ze zemí EU umístili státní občané Rumunska (891 cizinců), dále Bulharska (654 osob), Polska (584 osob) a Maďarska (519 osob). Počet cizinců z dalších států EU žijících v Brně byl nižší než 500 osob. (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2022; data k 30. 11. 2022)
- Dlouhodobě patří mezi první tři nejčastější státní občanství cizinců ze třetích zemí občanství Ukrajiny, Ruska a Vietnamu a na čtvrtém místě se během celého sledovaného období umísťuje Indie. Od roku 2020 se na pátém místě objevuje Turecko, jehož státních občanů v Brně od 31. 12. 2019 přibylo z 387 osob na 805 osob (o 418 osob). (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2017–2022; data k 31. 12. 2017–2021, 30. 11. 2022)
- Ve školním roce 2022/23 navštěvovalo mateřské školy 811 cizinců. Z celkového počtu všech dětí v mateřských školách představovali cizinci 6,3 %. Největší část z nich měla trvalý pobyt (66,8 %, 542 dětí). Cizinců s přechodným typem pobytu bylo 43 (5,3 %) a azylantů bylo 226 (27,9 %), kterých skokově přibylo v posledním roce. Dívky představovaly bezmála polovinu dětí-cizinců v MŠ (49,6 %, 402 dívek). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- Mezi cizinci nejnavštěvovanější mateřské školy v Brně-městě ve školním roce 2022/23 patřily školy vedené na adrese Jihomoravské náměstí 1296/4 (25 dětí), Křenová 300/76a (24 dětí)

a Kneslova 701/7 (20 dětí). Následují mateřské školy na adrese Hněvkovského 71/62 (16 dětí), Koperníkova 9/6 (15 dětí), Štolcova 147/51 (15 dětí), Cacovická 264/6, Nádvoří 704/3 a Oblá 428/51 (shodně 14 dětí). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)

- Základní školy v Brně ve školním roce 2022/23 navštěvovalo 3 299 cizinců, kteří tak představovali 9 % žáků základních škol. Třetina žáků-cizinců disponovala trvalým pobytem (32,1 %, 1 058 žáků), bezmála šestina přechodným typem pobytu (16,2 %, 534 žáků) a 1 707 žáků mělo udělen azyl (51,7 %). Více než polovinu žáků-cizinců představovaly dívky (50,8 %, 1 677 dívek). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- Mezi tři nejčastější státní občanství cizinců na základních školách ve školním roce 2022/23 patřila státní občanství Ukrajiny (2 256 žáků), Slovenska (284 žáků) a Vietnamu (273 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)
- Mezi tři cizinci nejnavštěvovanější základní školy patřily v roce 2022/23 školy vedené na adresách Staňkova 327/14 (299 žáků), náměstí Republiky 1536/10 (179 žáků) a Jihomoravské náměstí 1089/2 (108 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- Ve školním roce 2022/23 navštěvovalo střední školy v Brně 828 cizinců, kteří představovali 3 % všech žáků středních škol. Téměř tři pětiny z nich mělo trvalý pobyt (59,5 %; 493 žáků), cizinců s uděleným azylem nebo přechodnou ochranou byla téměř čtvrtina (23,7 %; 196 žáků) a cizinci s přechodným pobytem představovali 16,8 % žáků-cizinců středních škol (139 žáků). Denní formy vzdělávání ve školním roce 2022/23 využívalo 98,7 % cizinců (817 žáků), zbylá 1,3 % využívají ostatní formy vzdělávání (11 žáků). Podíl dívek a chlapců byl prakticky do roku 2022/21 vyrovnaný, v posledních dvou letech tvoří dívky jen 44-45 % žáků středních škol (366 dívek a 462 chlapců v roce 2022/23). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- Mezi tři nejčastější státní občanství ve školním roce 2022/23, stejně jako v letech předchozích, patřilo státní občanství Ukrajiny (452 žáků) Slovenska (146 žáků) a Vietnamu (87 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)
- Mezi tři cizinci nejnavštěvovanější střední školy v Brně ve školním roce 2020/21 patřily školy vedené na adresách Čichnova 982/23 (75 žáků), Charbulova 1072/106 (72 žáků) a Pražská 636/38b (48 žáků). Druhá jmenovaná škola patří ve sledovaných letech 2017/18 až 2022/23 k cizinci nejnavštěvovanějším středním školám, ačkoliv se její pozice v čase mírně proměňuje. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)

- Vysoké školy s místem výuky v okrese Brno-město evidovaly v akademickém roce 2021/22 celkem 62 721 studentů, z nichž cizinci představovali více než jednu pětinu (22,7 %, 14 263 osob). Stejně jako v předešlých letech navštěvovali studenti-cizinci častěji veřejné školy (97,5 %, 13 912 osob), soukromé školy navštěvovalo pouze 2,5 % cizinců-studentů (355 osob).³ Muži byli mezi studenty-cizinci v roce 2021/22 zastoupeni více než polovinou (51,6 %, 7 364 osob) a ženy představovaly necelou polovinu (48,4 %, 6 899 osob). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2021/22)
- Mezi studenty vysokých škol, kteří jsou cizinci, vévodili v akademickém roce 2021/22 občané Slovenska (66,7 %; 9 520 osob). Druhým nejpočetněji zastoupeným státním občanstvím bylo státní občanství Ruska (8,1 %; 1 160 osob) a třetím Ukrajiny (4,2 %; 596 osob). Více než 100 vysokoškolských studentů jsme zaznamenali se státním občanstvím Kazachstánu (2,1 %; 295 osob), Běloruska (1,5 %; 218 osob), Německa (1,4 %; 194 osob), Indie (1,2 %; 177 osob), Ghany (1,0 %, 136 osob), Japonska (0,8 %, 111 osob) a Itálie (0,8 %, 109 osob). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2021/22)
- Třemi cizinci nejnavštěvovanějšími vysokými školami v Brně byly v akademickém roce 2020/21 Masarykova univerzita (7 515 osob), Vysoké učení technické v Brně (4 420 osob) a Mendelova univerzita (1 560 osob). Tyto tři vysoké školy pojmuly, stejně jako v předchozích dvou letech, převážnou většinu zahraničních studentů (94,6 %). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2021/22)
- Podle dat Úřadu práce ČR k 30. 6. 2022 dosáhlo 12 452 cizinců registrovaných Úřadem práce v okrese Brno-město nejvyššího dosažitelného vzdělání (zahrnuje magisterské/inženýrské a vyšší). Představovali méně než čtvrtinu cizinců registrovaných Úřadem práce (22,4 %). (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)
- V polovině roku 2022 představovaly více než tři čtvrtiny cizinců registrovaných v kategoriích CZ-ISCO 1 až 3 cizinci ze zemí EU⁴ (77,4 %, 15 823 osob) a téměř čtvrtinu cizinci ze třetích zemí (22,6 %, 4 616 osob). Pro srovnání uvádíme, že na konci roku 2017 představovali cizinci ze zemí EU více než čtyři pětiny (81,9 %, 11 396 osob) a cizinci ze třetích zemí necelou pětinu (18,1 %; 2 527 osob). Je patrné, že se mírně snížil podíl cizinců ze zemí EU (o 4,5 p. b.), jejich počet však stoupl o 4 427 osob. Podíl cizinců ze třetích zemí se zvýšil o 4,5 procentního bodu a jejich počet vzrostl o 2 089 osob. Státům, odkud pocházejí cizinci registrovaní

³ Součet studentů na veřejných a soukromých vysokých školách je vyšší než počet studentů celkem (o 4 studenty). Někteří studenti studují na více vysokých školách souběžně.

⁴ Včetně Islandu, Norska, Lichtenštejnska a Švýcarska

v kategoriích CZ-ISCO 1 až 3 nejčastěji, po celou sledovanou dobu dominuje Slovensko. Počet občanů Slovenska ve zmíněných kategoriích od konce roku 2017 do poloviny roku 2022 stoupl o 3 908 osob. Na druhém místě se umísťují státní občané Ukrajiny, jejichž počet se za stejné období zvýšil o 576 osob. Třetí místo zaujímají státní občané Ruska, kterých od konce roku 2017 do půlky roku 2022 ve zmíněných kategoriích přibýlo o 287 osob. (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017, 30. 6. 2022)

- Na konci roku 2021 bylo v brněnských vazebních věznicích a věznicích evidováno 44 cizinců, kteří byli obviněni (42 mužů a 2 ženy). Všech 44 obviněných cizinců bylo dospělých, žádný z nich nebyl mladistvý. Ke shodnému datu bylo v brněnských vazebních věznicích a věznicích evidováno 9 osob. Všichni odsouzení cizinci byli dospělí muži. O rok dříve, na konci roku 2020 činil počet odsouzených cizinců v brněnských věznicích 6 osob, na konci roku 2019 činil 16 osob a roku 2018 12 osob. (ČSÚ; Kriminalita cizinců, Odsouzení cizinci k 31. 12. 2018–2021)
- V průběhu roku 2021 bylo v ČR odsouzeno 49 647 osob, z nichž 10,1 % představovali cizinci. (ČSÚ; Kriminalita cizinců; Stíhané, obžalované a odsouzené osoby podle státního občanství, 2021)
- Za rok 2021 bylo v Jihomoravském kraji evidováno Policií ČR 15 544 kriminálních skutků. Objasněno z nich bylo 6 351 skutků, přičemž 8,5 % (537) z nich bylo spácháno cizinci. (PČR; Statistické přehledy kriminality k 31. 12. 2021)
- Na konci června 2022 bylo Úřadem práce v Brně-městě registrováno 55 626 cizinců, přičemž jen o něco méně než tři pětiny z nich představovali cizinci ze zemí EU/EHP či Švýcarska (59,4 %, 33 026 osob), více než pětinu tvořili cizinci mimo EU/EHP a Švýcarsko nepotřebující povolení (27,6 %, 15 365 osob) a zbylou přibližně osminu zastupovali cizinci s povolením (13,0 %, 7 235 osob). Mezi cizinci registrovanými Úřadem práce početně převažovali muži, kterých byly téměř tři pětiny (59,5 %, 33 088 osob), žen bylo více než dvě pětiny (40,5 %, 22 538 osob). (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)
- V polovině roku 2022 měla téměř polovina cizinců registrovaných Úřadem práce státní občanství Slovenska (42 %, 23 317 osob). Druhým nejčetnějším státním občanstvím bylo občanství Ukrajiny (23 %, 13 071 osob) a třetí nejpočetnější byli státní občané Rumunska (4 %, 2 418 osob). Zastoupení více než 1 000 osob jsme zaznamenali také u státních občanů Ruska (2 020 osob), Bulharska (1 509 osob) a Maďarska (1 227 osob).
- V polovině roku 2022 bylo podle kategorií CZ-ISCO nejvíce cizinců evidováno v kategorii druhé – specialisté (13 663 osob) a v kategorii deváté – pomocní a nekvalifikovaní

pracovníci (13 079 cizinců). Třetí nejpočetnější kategorií byla kategorie třetí – obsluha strojů a zařízení, montéři (6 297 osob) a čtvrtou kategorie – techničtí a odborní pracovníci (5 887 osob). (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)

- Bezmála dvě třetiny cizinců (62,3 %, 34 664 osob), kteří byli k 30. 6. 2022 registrováni Úřadem práce, dosáhly vzdělání s maturitou nebo vyššího (úplné střední všeobecné nebo odborné s maturitou, vyšší odborné, bakalářské, magisterské, doktorské. Vzdělání bez maturity (bez vzdělání, neukončené základní a základní, nižší střední nebo střední s výučním listem, střední bez maturity) dosáhla více než třetina z nich (34,7 %, 19 350 osob). (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)
- Na konci září 2022 bylo v okrese Brno-město registrováno 5 505 cizinců s živnostenským oprávněním, z toho více než sedm desetin představují muži (71,8 %, 3 954 mužů) a necelé tři desetiny ženy (28,2 %, 1 551 osob). Počet cizinců s živnostenským oprávněním meziročně narůstal, od konce roku 2017 do třetího kvartálu roku 2021 se jejich počet zvýšil o 1 325 osob (ze 4 180 osob na konci 2017 na 5 505 osob v září 2022). (ČSÚ – Cizinci s platným živnostenským oprávněním, data k 31. 12. 2017–2021 a 30. 9. 2022)
- Občané Slovenska byli v Jihomoravském kraji k 30. 9. 2022 nejčastějšími držiteli živnostenského oprávnění (38,0 %, 3 372 osob), následovali je občané Ukrajiny (21,8 %, 1 929 osob) a Vietnamu (14,9 %, 1 324 osob). (ČSÚ – Cizinci s platným živnostenským oprávněním, 30. 9. 2022)
- V průběhu roku 2021 bylo v okrese Brno-město zaznamenáno 5 577 hospitalizací cizinců, z čehož více než polovinu představovaly hospitalizace žen (51,8 %, 2 892 osob) a méně než polovinu hospitalizace mužů (48,2 %, 2 685 osob). Téměř tři pětiny hospitalizací představují hospitalizace cizinců ze zemí EU (52,7 %, 2 937 osob) a o málo více než dvě pětiny hospitalizace cizinců z ostatních zemí (47,3 %, 2 640 osob). (ÚZIS ČR, Roční výkaz; data k 31. 12. 2021)⁵
- Zdravotní péči v Jihomoravském kraji v roce 2021 čerpalo 18 571 cizinců. (ÚZIS ČR, Roční výkaz; data k 31. 12. 2021)⁶

⁵ Data z NRHOSP se týkají pouze hospitalizovaných cizinců a byla zahrnuta všechna lůžková zařízení se sídlem v okrese Brno-město. NRHOSP nerozlišuje způsob úhrady péče a zahrnuje primárně péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění.

⁶ Data o poskytnuté zdravotní péči zahrnují pouze péči o pacienty a náklady, které nejsou hrazeny ze zákonného veřejného zdravotního pojištění a poskytují je pouze poskytovatelé akutní lůžkové péče typu nemocnice bez ohledu na formu péče tj. lůžkovou či ambulantní.

- Cizinci v roce 2021 nejčastěji hradili poskytnutou zdravotní péči ze zahraničního pojištění (47,6 %; 8 842 osob) či využili možnost platby v hotovosti (32,0 %; 5 949 osob). (ÚZIS ČR, Roční výkaz; data k 31. 12. 2021)
- Nejvíce cizinců žilo k 1. 1. 2022 v městské části Brno-střed (10 992 osob). Více než čtyři tisíce cizinců pobývaly v městské části Brno-Královo Pole (4 617 osob) a v části Brno-sever (4 496 osob). (MVČR; Informativní počet cizinců v obcích a městských částech 2022; k 1. 1.)
- Cizinci ve městě Brně pocházejí z více než dvou třetin ze zemí mimo EU (67,5 %; 27 844 osob) a necelá jedna třetina z nich má státní občanství některého ze států EU (32,5 %; 13 337 osob) (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2021)
- Na území města Brna bylo k 30. 11. 2022 evidováno 49 763 cizinců s přechodným typem pobytu a 15 490 cizinců s trvalým pobytem. (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2022, k 30. 11.)
- Na území města Brna bylo k 1. 12. 2022 evidováno 22 042 osob s pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině. Největší počet těchto osob se jich na brněnském krajském asistenčním centru pomoci Ukrajině (KACPU) přihlásilo v průběhu března – do 1. 4. 2022 celkem 12 600 osob (celkem 57 % současného počtu). Každý další měsíc se přírůstek postupně zpomaloval, od srpna 2022 pak v Brně přibývá průměrně cca 600 osob. (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině)
- Podle dat Ministerstva vnitra k 1. prosinci 2022 se téměř ze dvou třetin se jedná o ženy (62,7 %, 13 809 žen) a z více než jedné třetiny o muže (37,3 %, 8 230 mužů).⁷ Bez mála jednu čtvrtinu pak tvoří děti do 15 let věku (23,7 %, 5 220 osob), nejpočetnější skupinou jsou pak osoby v ekonomicky aktivním věku mezi 15 a 64 rokem (73,2 %, 16 126 osob) a nejméně početnou skupinou jsou senioři ve věku 65 a více let (3,1 %, 696 osob). (MV ČR,
- Nejvíce osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině žilo k 1. 12. 2022 v městské části Brno-střed (6 576 osob). Více než tisíc uprchlíků pobývalo v městských částech Brno-sever (2 856 osob), Brno-Královo Pole (1 997 osob), Brno-Židenice (1 815 osob) a Brno-jih (1 290 osob). (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině, 1. 12. 2022)
- Mateřské školy v Brně ve školním roce 2022/23 navštěvovalo 366 Ukrajinců, kteří tak představovali téměř polovinu (45,1 %) žáků-cizinců mateřských škol. Více než jedna třetina

⁷ Tři osoby ve věku nad 65 let neměly určené pohlaví.

jich měla udělen azyl nebo dočasnou ochranu (36,6 %, 134 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)

- Základní školy v Brně ve školním roce 2022/23 navštěvovalo 2 256 Ukrajinců, kteří tak představovali dvě třetiny (68,4 %) žáků-cizinců základních škol. Plné tři čtvrtiny jich měly udělen azyl nebo dočasnou ochranu (75,0 %, 1 693 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- Střední školy v Brně ve školním roce 2022/23 navštěvovalo 452 Ukrajinců, kteří tak představovali více než polovinu (54,6 %) žáků-cizinců středních škol. Více než dvě pětiny jich měly udělen azyl nebo dočasnou ochranu (42,5 %, 192 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- Během první poloviny roku 2022 přibylo v evidenci Úřadu práce v Brně-městě 3 648 osob s ukrajinským občanstvím. Z tohoto počtu byly dvě třetiny ženy (66,3 %, 2 418 žen) a jedna třetina muži (33,7 %, 1 230 mužů). (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2021 a 30. 6. 2022)
- Pokud se zaměříme na klasifikaci pracovních sil dle kategorizace CZ-ISCO, můžeme konstatovat, že více než dvě pětiny nově registrovaných osob (43,9 %) přibyly v kategorii 9. Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (nárůst o 1 602 osob). Čtvrtina nově registrovaných pak přibyly v kategorii 8. Obsluha strojů a zařízení, montéři (24,5 %, 892 osob). (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2021 a 30. 6. 2022)

Obsah

Předmluva.....	1
Shrnutí: základní fakta o cizincích	2
Úvod: od domněnek k datům	12
Cizinci ve městě: základní fakta.....	14
1.1 Cizinci v krajích a okresech v ČR.....	15
1.2 Vývoj počtu cizinců v Brně-městě.....	19
1.3 Cizinci v Brně-městě podle pohlaví a věku	20
1.4 Cizinci v Brně-městě podle státní příslušnosti.....	23
Vzdělávání dětí cizinců do 18 let věku – vzdělávání na MŠ, ZŠ a SŠ	26
2.1 Mateřské školy.....	26
2.2 Základní školy.....	28
2.3 Střední školy	31
Vzdělávání dospělých cizinců a kvalifikovaní cizinci v Brně.....	34
3.1 Vzdělávání dospělých cizinců – vysoké školy.....	34
3.2 Vysoce kvalifikovaní cizinci a expatrioti	37
Rozvíjení vzájemných vztahů	41
3.3 Postoje české veřejnosti k uprchlíkům z Ukrajiny.....	44
Prevence negativních sociálních jevů a dopadů migrace	46
Ekonomická soběstačnost cizinců	48
Zdraví jako hodnota.....	55
Bydlení a veřejný prostor	58
Uprchlíci z Ukrajiny	62
9.1 Vývoj počtu uprchlíků z Ukrajiny	62
9.2 Ukrajinské děti ve školách.....	66
9.3 Ukrajínští občané na trhu práce	69
Seznam grafů, tabulek a map	71

Úvod: od domněnek k datům

Téma migrace se stalo novou veřejnou agendou, která překročila hranice expertních světů. Během téměř tří polistopadových dekád bylo stále zřejmější, že se Česká republika řadí k zemím s kladným migračním saldem. S některými výjimkami a poklesy platí, že počty cizinců v Česku stouply a v roce 2017 překročily hranici půl milionu osob. Imigrace se Brnu nevyhýbala, právě naopak. Město se stalo jedním z významných cílů, které přitahuje různorodé kategorie pracovních migrantů. Tzv. migrační krize otevřela diskusi o otázkách migrace, která se stala zcela veřejnou agendou. V průběhu diskusí a utváření veřejných politik a lokálních integračních politik stále zjišťujeme, jak máme k dispozici málo dat a údajů o předmětu našich diskusí – o cizincích samotných. Naplnění vizí města Brna, stejně tak i cílů Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026 a Akčního plánu na období 2021–2023 se neobejde bez věcné diskuse ohledně formování smysluplných a efektivních strategií a politik, které budou reagovat na přítomnost cizinců ve městě a současně se zabývat kvalitou života všech obyvatel. Takovéto strategie či plány ale nelze vytvářet na základě domněnek a přesvědčení. Musí vycházet ze znalostí a poznání, které se opírají o fakta a data. V zahraničí je takováto politika označována jako politika evidence. Zakládá se na přístupu, který zdůrazňuje důležitost vědeckých poznatků, které jsou dosaženy díky použití metodologie, a jejich následné uplatnění při tvorbě politik.

V Akčním plánu na období 2021–2023 se v popisu charakteristiky aktivity nazvané Kontinuální zjišťování a vyhodnocování dat o cizincích v Brně uvádí následující: *„chybí shromažďování a vyhodnocování dat o cizincích v delším časovém horizontu. Názory a představy o řešeních mají malou vazbu na data, což vede k povrchnímu uchopení tématu. Aktéři integrace neumí s daty pracovat, čístej, interpretovat, natož od nich odvíjet nástroje vhodné pro integraci. Situace se ale postupně mění. V rámci projektů obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni vznikly dokumenty Data a fakta o cizincích v Brně za roky 2017 až 2020 a členové pracovních skupin se výkladu dat v diskusích věnovali. Aby bylo možné data mít k dispozici a sledovat vývoj situace v čase, musí být systematicky shromažďována. Aktivita vytváří prostor pro pravidelný dlouhodobý sběr dat, vyhodnocování trendů v čase a k průběžnému vyhodnocování informací o cizincích (analýza sekundárních dat, ale i přenosu informací z „terénu“).“* Rovněž akční plán klade důraz na průběžné, nikoliv nárazové a příležitostné zjišťování a vyhodnocování situace v prostředí cizinců a vychází z průběžné aktualizace dat. Vytváří podmínky pro průběžné sbírání dat, která dává k dispozici ostatním aktérům. Vytváří podmínky pro to, aby je bylo možné vyhodnocovat a ve srozumitelné podobě prezentovat ostatním aktérům a také veřejnosti.

Prvním krokem ke smysluplné strategii a zajištění této „evidence“ je shrnutí základních dat a faktů o cizincích, které přináší následující text. Vznikly na základě vyhodnocení údajů získaných ze statistických zdrojů Českého statistického úřadu, Ministerstva vnitra, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva zdravotnictví, Policie ČR, Úřadu práce ČR a mnohých dalších.

Rok 2020 a 2021 přinesl ve vztahu k procesu naplňování integrační strategie a jejího akčního plánu ve městě Brně novou výzvu v podobě pandemie COVID-19. Nejen že se promítala do obtíží při získávání dat, ale rovněž se propadla do samotných údajů o cizincích a četných změn, jejichž důsledky budeme pozorovat i v dalších letech. Rok 2022 pak přinesl v této souvislosti výzvu ještě větší. Je jí mimořádně početná uprchlická vlna z území Ukrajiny postižené válečným konfliktem. I na tento fenomén se následující text zaměří, třebaže dosud nejsou dostupná veškerá potřebná data k tomu, aby bylo možné na problém integrace velkého počtu cizinců nahlížet komplexněji.

Struktura zprávy a poděkování

Struktura zprávy Data a fakta o cizincích v Brně shrnuje výsledky analýzy sekundárních statistických dat o cizincích žijících ve městě. Výsledky jsou řazeny podle jednotlivých témat, přičemž byla vybrána taková data, která jsou pro dané téma nejdůležitější.

Děkujeme všem poskytovatelům statistických dat a pracovníkům Magistrátu města Brna.

Cizinci ve městě: základní fakta

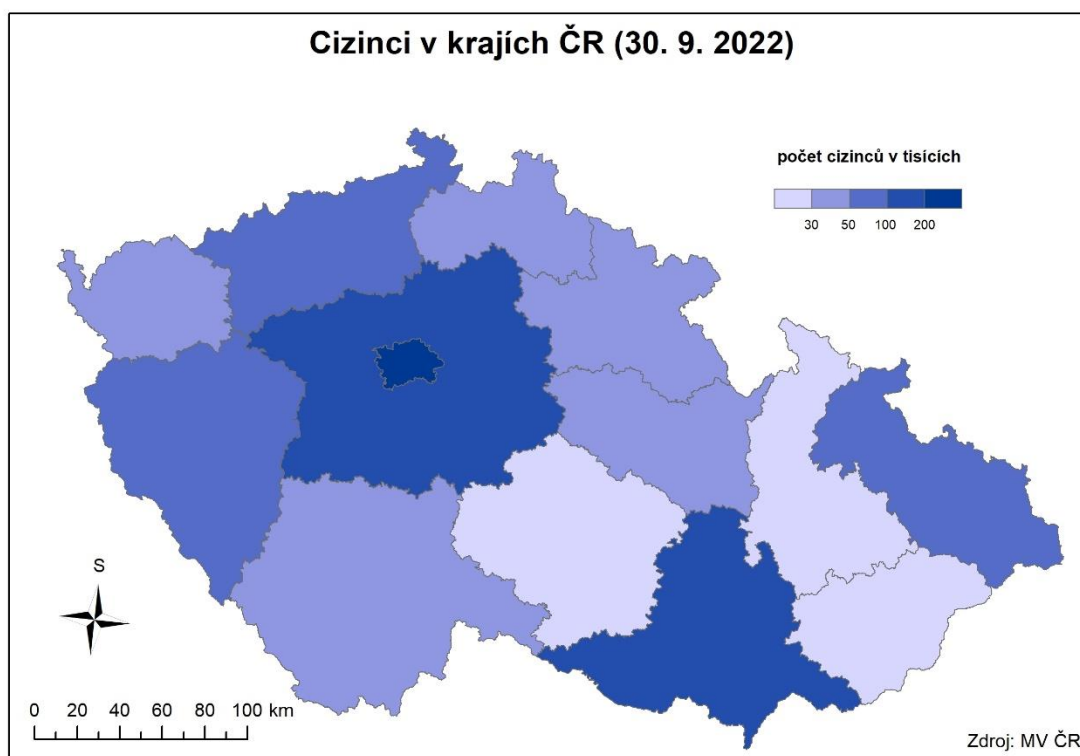
V této kapitole je nejdříve vymezeno, kdo je cizincem. Následně jsou uvedena základní přehledová data o cizincích žijících v okrese Brno-město.

Kdo je cizinec?

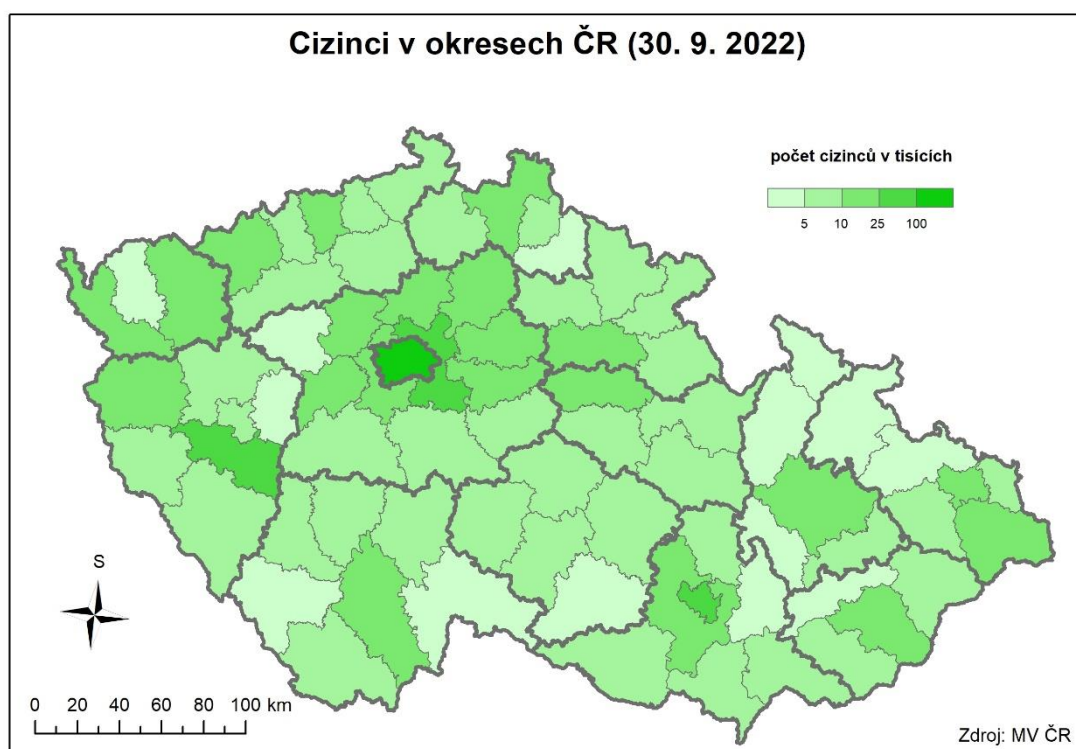
- Vymezení cizince je ukotveno v české legislativě (zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky), řídí se jím i metodiky statistického vykazování počtu cizinců na území Česka.
- Za cizince je považována fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, dále osoby bez státního občanství a rovněž osoby s více občanstvími, z nichž žádné není českým státním občanstvím.
- Užší vymezení cizince vycházející z legislativy odkazuje k imigraci, která má mezinárodní charakter, a k imigrantům, kteří přicházející do země za účelem pobytu dlouhodobějšího charakteru. Jeho součástí tudíž nejsou např. turisté, krátkodobě pobývající osoby (návštěva přátel, sportovní události, kratší léčba v lázních), ani ti, jejichž pobyt je sice dlouhodobý, ale nedisponují potřebným povolením k pobytu (jsou „ilegální“).
- Zákon rozlišuje následující tři dílčí kategorie cizinců pobývajících v Česku. Jsou to a) občané zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska (zkráceně občané EU a jejich rodinní příslušníci), b) občané zemí mimo EU (tzv. občané ze „třetích zemí“) a c) ostatní cizinci (bez ohledu na státní příslušnost).

1.1 Cizinci v krajích a okresech v ČR

Mapa 1: Cizinci v krajích ČR, 2022 (30. 9.)

Mapa 2: Cizinci v okresech ČR, 2022 (30. 9.)

- **Hlavní město Praha, Středočeský kraj a Jihomoravský kraj patří dlouhodobě mezi tři kraje s nejvyšším počtem cizinců.** Na konci roku 2021 žilo v hlavním městě Praze 236 229 cizinců, ve Středočeském kraji 94 539 cizinců a v Jihomoravském kraji 63 841 cizinců⁸. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání k 31. 12. 2021)

Podle předběžných údajů zveřejňovaných Ředitelstvím cizinecké policie ČR, které přináší čtvrtletní informace o počtech cizinců, žilo k 30. 9. 2021 v hlavním městě Praze 338 421 cizinců, Středočeském kraji 156 789 cizinců a v Jihomoravském kraji 108 406 cizinců⁹. (ČSÚ; Předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím cizinecké policie ČR k 30. 9. 2022)

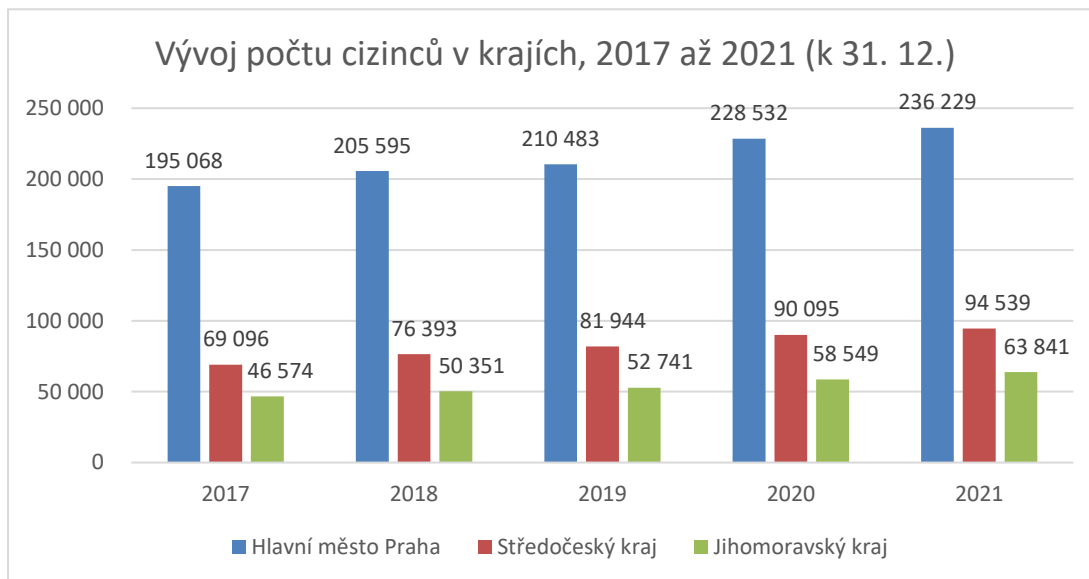
- **Vývoj počtu cizinců ve třech krajích s jejich nejvyšším početním zastoupením mezi roky 2017 až 2021 nám prozrazuje, že v nich cizinců každoročně přibývá.** Pokud vezmeme v úvahu také předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím cizinecké policie ČR, pak je zřejmé, že k nárůstu počtu cizinců docházelo také v průběhu roku 2022.

Při srovnání dat z konce roku 2017 a 2021 se počet cizinců v hlavním městě Praze zvýšil o 41 161 osob (o 21,1 %) a podle předběžných výsledků k 30. 9. 2022 o dalších 102 192 osob. Celkový nárůst za poslední rok (od konce roku 2021 do 30. 9. 2022) v hlavním městě Praze představuje 43,3 %. Ve Středočeském kraji činí rozdíl v počtu cizinců 25 443 osob (2017 až 2021, nárůst o 36,8 %), a za devět měsíců roku 2022 přibylo předběžně 62 250 cizinců. Nárůst při srovnání konce roku 2021 a 30. 9. 2022 dosahuje 65,8 %. **V Jihomoravském kraji přibylo 17 267 cizinců od konce roku 2017 do konce roku 2021 (nárůst o 37,1 %) a dalších 44 565 cizinců v průběhu tří čtvrtletí roku 2022 (nárůst o 69,8 %).** **V Jihomoravském kraji činí celkový nárůst za sledované období 132,8 %.** (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání k 31. 12. 2017–2021); (ČSÚ; Předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím cizinecké policie ČR k 30. 9. 2022)

⁸ Data bez azylantů

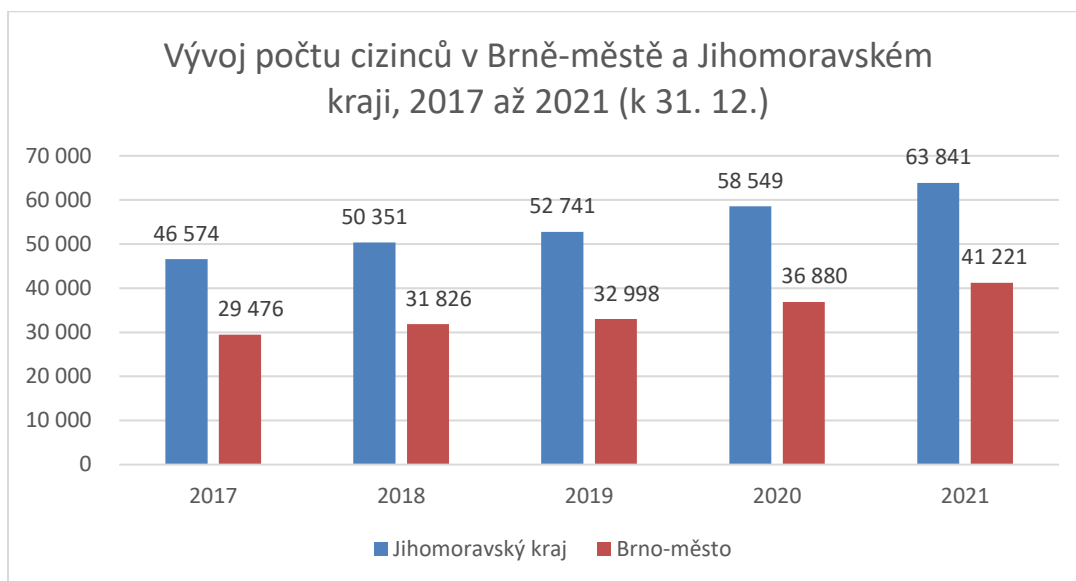
⁹ Data za rok 2022 včetně azylantů a osob s udělenou dočasnou ochranou

Graf 1: Vývoj počtu cizinců ve třech krajích ČR s nejvyšším počtem cizinců, 2017–2021 (k 31. 12.)

- V okrese Brno-město pobývaly na konci roku 2021 více než tři pětiny cizinců žijících Jihomoravském kraji (64,6 %) a podle předběžných údajů k 30. 9. 2022 dosahuje podíl cizinců žijících v Brně-městě na počtu cizinců v Jihomoravském kraji 59,0 % (63 996 ze 108 406).** Na konci roku 2017 žilo v Brně 63,3 % cizinců Jihomoravského kraje, rozdíl v průběhu posledních let je tedy jen minimální a snížil se až během posledního roku. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání k 31. 12. 2017–2021); (ČSÚ; Předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím cizinecké policie ČR k 30. 9. 2022)
- Na konci roku 2021 žilo v Brně 41 221 cizinců a podle předběžných údajů k 30. 9. 2021 již 63 996 cizinců.** Při srovnání stavu na konci let 2017 a 2021 se počet cizinců zvýšil o 11 745 a za první tři čtvrtletí roku 2022 o dalších 22 775 cizinců. **Celkem tedy za sledované období vzrostl počet cizinců v Brně-městě o 34 520 osob, což představuje 117,1 % nárůst.** (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání k 31. 12. 2017–2021); (ČSÚ; Předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím cizinecké policie ČR k 30. 9. 2022)

Graf 2: Vývoj počtu cizinců v Brně-městě a Jihomoravském kraji, 2017–2021 (k 31. 12.)

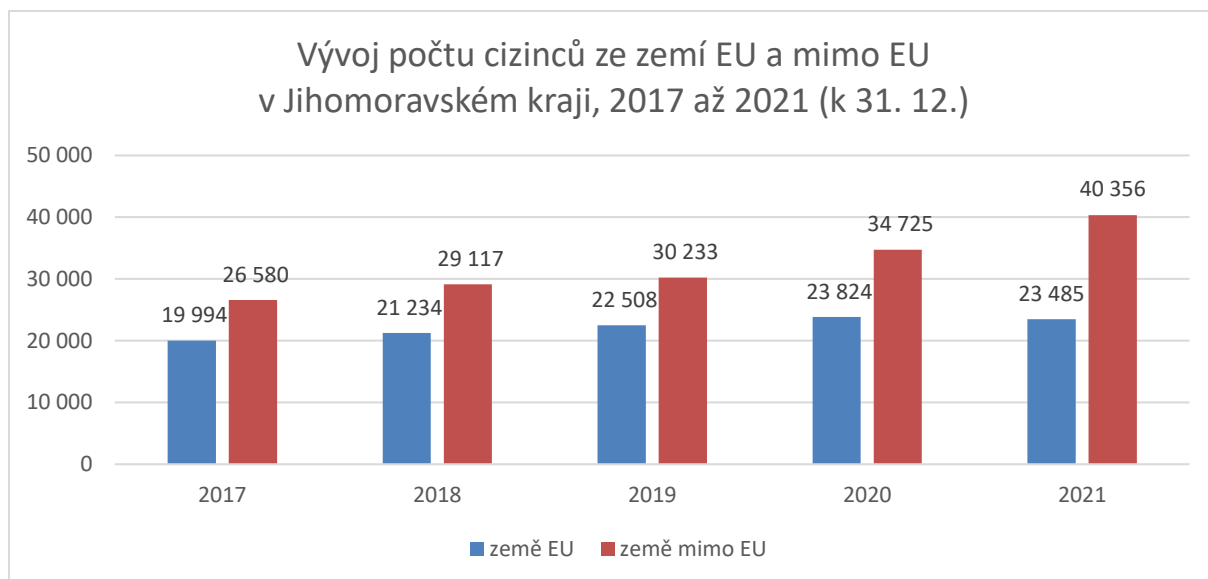

- **Z hlediska státního občanství lze cizince rozdělit do dvou kategorií – na ty, kteří mají státní občanství státu EU a ty, kteří mají státní občanství jiného státu (cizinci ze třetích zemí). Mezi cizinci žijícími v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2021 pocházelo 23 485 cizinců ze zemí EU 27 (36,8 %) a 40 356 ze třetích zemí (63,2 %).** Tento podíl, tedy o málo více než dvě pětiny cizinců ze zemí EU a necelé tři pětiny ze zemí mimo EU, je srovnatelný ve všech sledovaných letech 2017 až 2021 (k 31. 12.). (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2017–2021)

V Jihomoravském kraji na konci roku 2017 žilo 19 994 cizinců ze zemí EU. O čtyři roky později (31. 12. 2020) bylo evidováno 23 485 cizinců ze zemí EU. Nárůst cizinců ze zemí EU dosáhl ve sledovaném období 3 491 osob, přibylo jich tedy o téměř pětinu (17,5 %). Úbytek v posledním sledovaném roce je způsoben překlasifikováním občanů Velké Británie. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2017–2021)

Počet cizinců ze třetích zemí žijících v Jihomoravském kraji stoupl z 26 580 osob v roce 2017 na 40 356 osob v roce 2021 (k 31. 12.). Přibylo tedy 13 776 cizinců ze třetích zemí, což představuje nárůst o 51,8 %. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2017–2021)

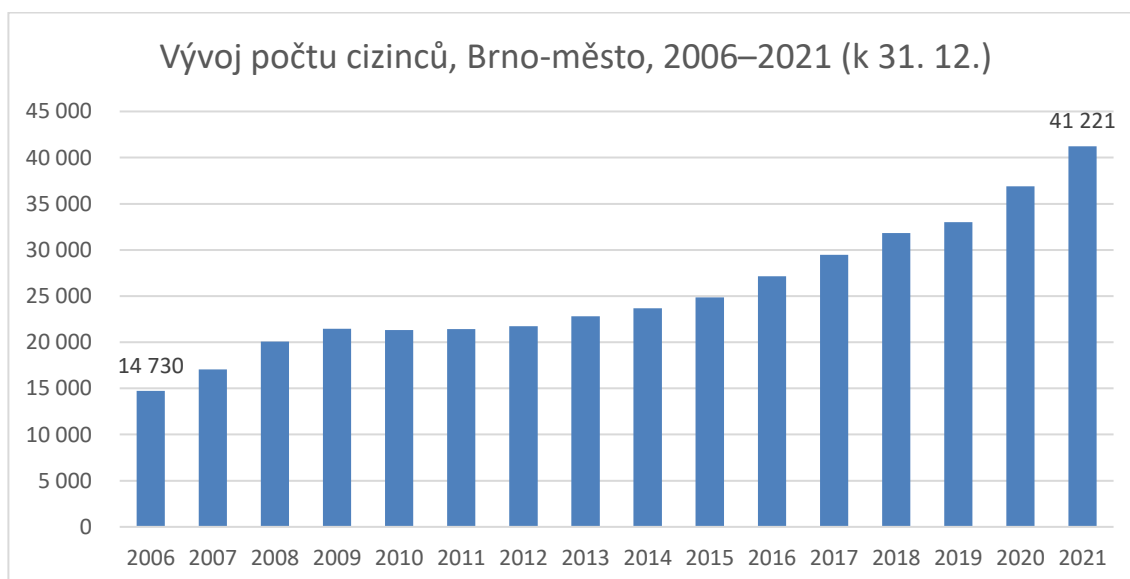
Graf 3: Vývoj počtu cizinců ze zemí EU a mimo EU v Jihomoravském kraji, 2017–2021 (k 31. 12.)

1.2 Vývoj počtu cizinců v Brně-městě

- Počet cizinců v Brně-městě v čase narůstá.** Dlouhodobý vývoj jejich počtu ukazuje následující graf a je patrné, že v posledních patnácti letech jich přibylo o více než 26 tisíc (26 491 osob). **Na konci roku 2006 žilo v Brně 14 730 cizinců a na konci roku 2021 již 41 221 cizinců.** (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2006–2021).

Graf 4: Vývoj počtu cizinců v Brně-městě v letech 2006 až 2021 (k 31. 12.)

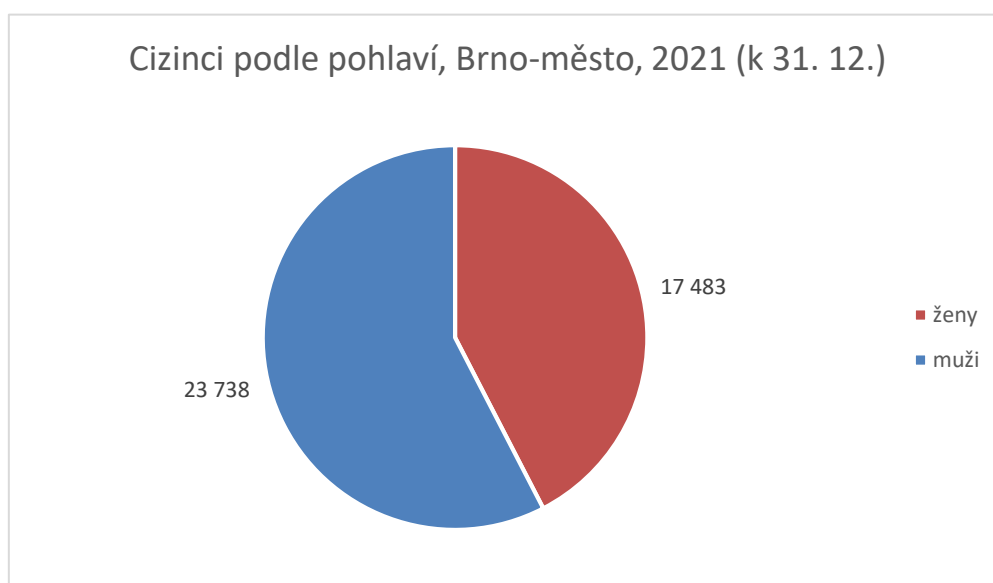
- **Cizinci tvořili na konci roku 2021 téměř 11 % obyvatel města (10,9 %; 41 221 cizinců a 379 466 obyvatel).** O čtyři roky dříve, k 31. 12. 2017 jejich podíl dosahoval 7,8 %. Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel vzrostl v průběhu let 2018–2021 o více než 3 procentní body (3,1 p. b.). (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2017–2020); (ČSÚ; Obyvatelstvo 2017–2021)
- **V Brně-městě pobývali k 30. 11. 2022 cizinci ze 158 států. Počet zemí původu cizinců žijících v Brně se v průběhu sledovaných let 2017–2022 pohybuje nad počtem 150 států.** (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy 31. 12. 2017–2021; 30. 11. 2022).

1.3 Cizinci v Brně-městě podle pohlaví a věku

- **Dlouhodobě je mezi cizinci v Brně vyšší podíl mužů než žen. Muži se na celkovém počtu cizinců na konci roku 2021 podíleli necelými třemi pětinami (57,6 %) a ženy více než dvěma pětinami (42,4 %).** Po dobu posledních pěti let se podíl mužů a žen příliš neliší, podíl mužů se pohyboval v rozmezí 57,1 % až 58,3 % a podíl žen 41,7 % až 42,9 %. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2015–2021)

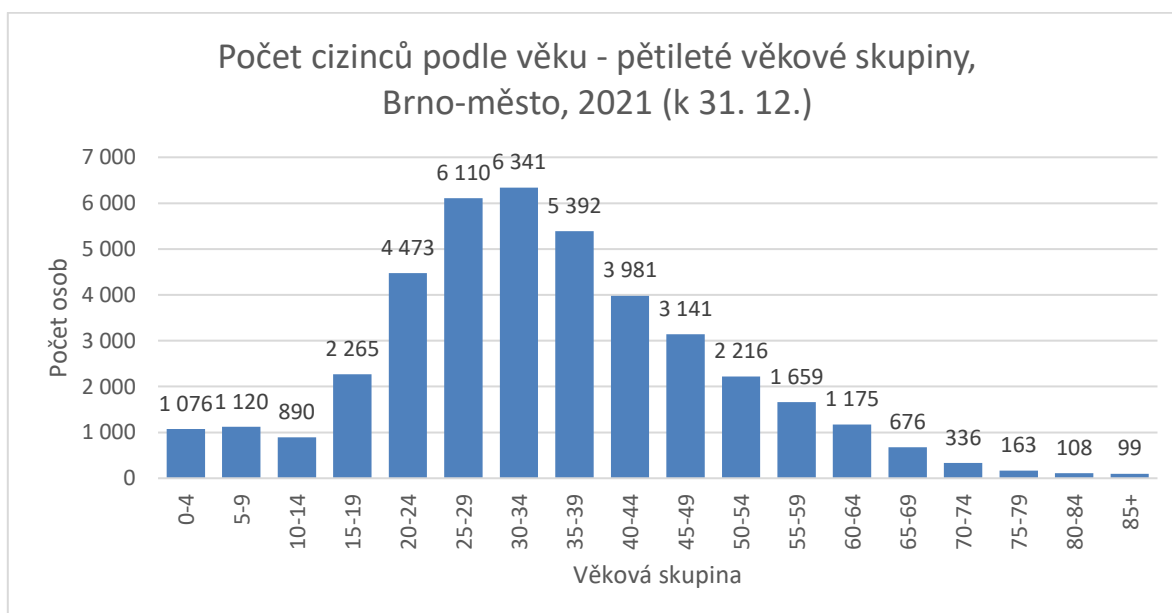
K 31. 12. 2021 žilo v Brně 17 482 žen cizinek a 23 738 mužů cizinců. V průběhu let 2014 až 2018 vždy meziročně přibylo procentuálně více žen (o 5 až 10 procentních bodů) než mužů (o 3 až 8 procentních bodů). V roce 2019 se tento trend zastavil – počet žen se oproti stavu k 31. 12. 2018 zvýšil pouze o 1 % a počet mužů vzrostl o 6 %. Během let 2020 a 2021 se pak počet mužů a žen zvyšoval obdobně. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2014–2021) **Podle dat Ministerstva vnitra žilo k 30. 11. 2022 v Brně 31 999 žen cizinek a 33 254 mužů cizinců.** (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy 30. 11. 2022)

Graf 5: Cizinci podle pohlaví, Brno-město, 2021 (k 31. 12.)

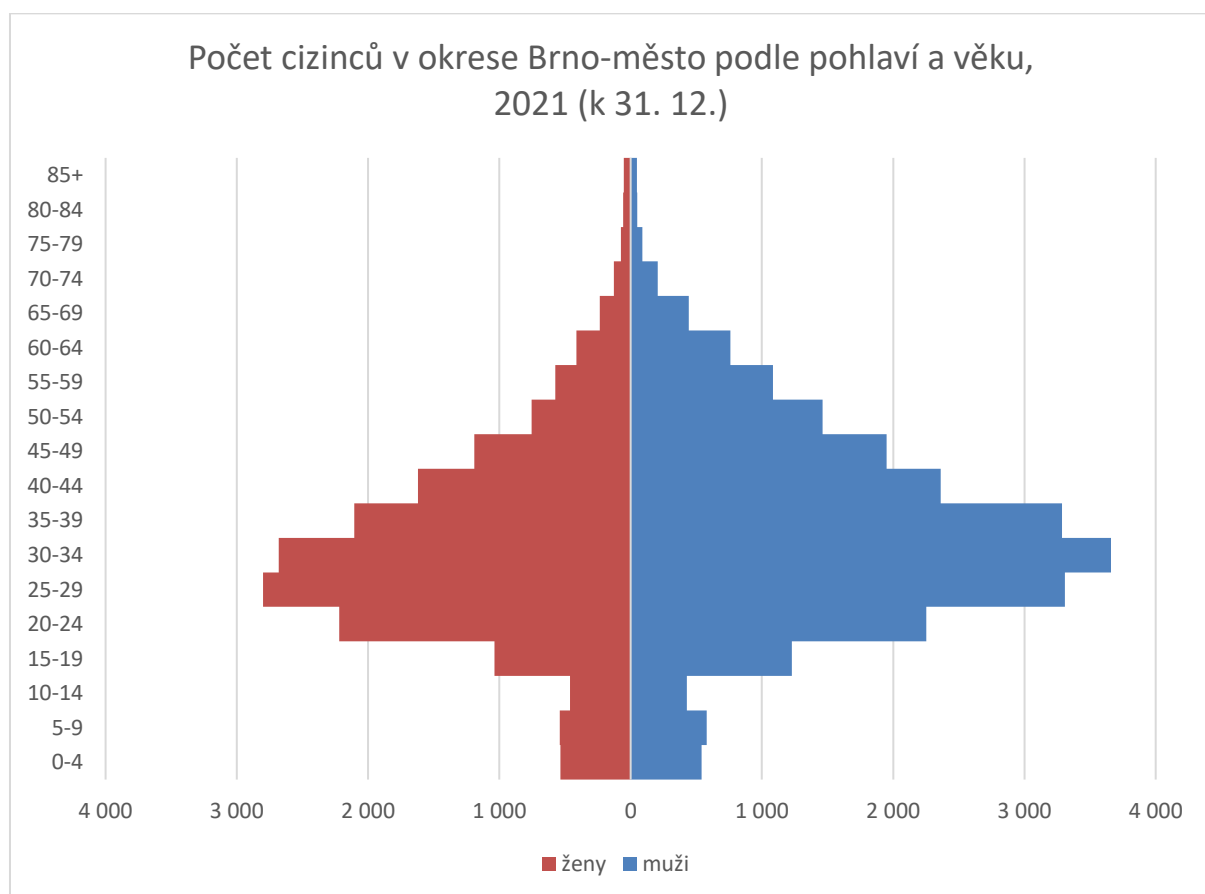
- Nejpočetněji zastoupenou věkovou kategorií cizinců byli na konci roku 2021 cizinci ve věku 30–34 let, kterou zastupovalo 6 341 osob. Druhou nejčetnější kategorií byly osoby ve věku 25–29 let, která čítala 6 110 osob. Na třetí pozici se zde umístili cizinci ve věkové kategorii 35–39 let, jejichž počet dosahoval 5 392 osob. (ČSÚ, Cizinci podle věku, státního občanství a pohlaví k 31. 12. 2021)

Graf 6: Počet cizinců podle věku – pětileté věkové skupiny, Brno-město, 2021 (k 31. 12.)

- Z hlediska hlavních věkových skupin – předproduktivní, produktivní a poproduktivní, byla mezi cizinci na konci roku 2021 nejsilněji zastoupena skupina osob v produktivním věku, která čítala 36 753 osob (21 354 mužů a 15 399 žen). Druhou nejpočetnější skupinou byly osoby v předproduktivním věku 0–14 let, kterou zastupovalo 3 086 osob (1 546 chlapců a 1 540 dívek). Početně nejslabší skupinu představovaly mezi cizinci osoby v poproduktivním věku 65 a více let, kterou tvořilo 1 382 osob (838 mužů a 544 žen). (ČSÚ, Cizinci podle věku, státního občanství a pohlaví k 31. 12. 2021)
- Nejčastěji zastoupenými pětiletými věkovými skupinami mezi muži cizinci v Brně byli na konci roku 2021 muži ve věku 30 až 34 let (3 659 osob), ve věku 25–29 let (3 309 osob) a 35–39 let (3 287 osob). (ČSÚ, Cizinci podle věku, státního občanství a pohlaví k 31. 12. 2021)
- Mezi ženami byly na konci roku 2021 nejpočetněji zastoupeny tyto pětileté věkové kategorie: 25–29 let (2 801 osob), 30–34 let (2 682 osob) a věková kategorie 20–24 let (2 221 osob). (ČSÚ, Cizinci podle věku, státního občanství a pohlaví k 31. 12. 2021)

Graf 7: Počet cizinců v okrese Brno-město podle pohlaví a věku, 2021 (k 31. 12.)

1.4 Cizinci v Brně-městě podle státní příslušnosti

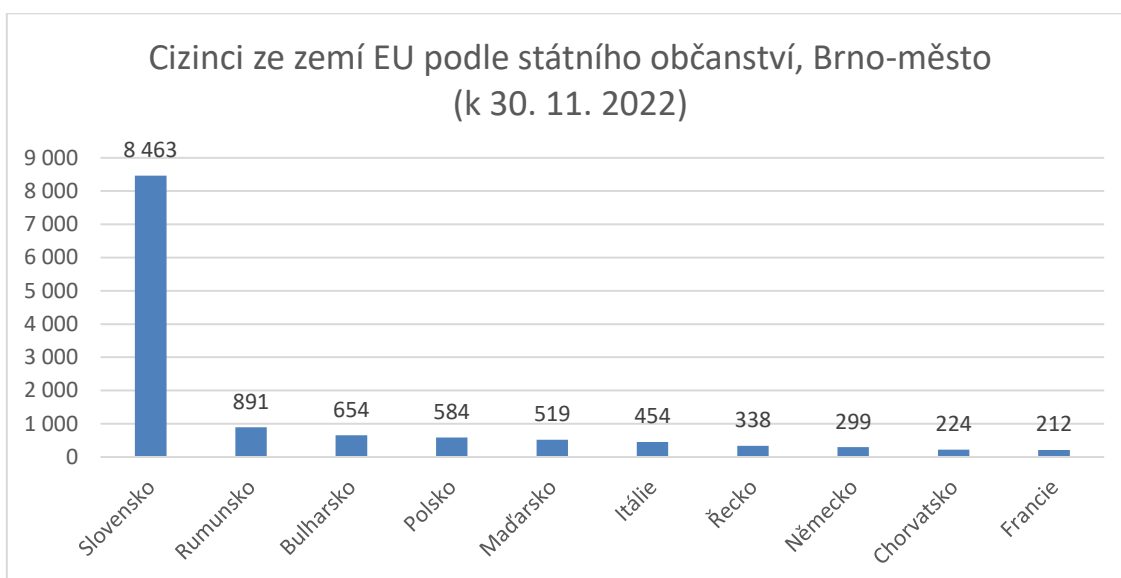
- Cizinci žijící v Brně měli k 30. 11. 2022 nejčastěji státní příslušnost Ukrajiny (33 221 osob), Slovenska (8 463 osob), Ruska (2 880 osob) Vietnamu (2 867 osob), Indie (1 168 osob), Rumunska (891 osob), Turecka (805 osob), Kazachstánu (719 osob) a Bulharska (667 osob). Seznam uzavírají Spojené státy (628 osob).
- Pokud srovnáme všechny sledované roky (2017, 2019, 2020 a 2021) zjistíme, že nejčastějším státními občanstvími cizinců na území Brna-města byla po celou dobu státní občanství Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu a Ruska, přičemž pořadí dvou posledně jmenovaných se v roce 2021 prohodilo. Při porovnání jejich počtu na konci roku 2017 a k 30. 11. 2022 zjistíme, že Ukrajinců přibýlo o 26 343 osob (383,0 %), přičemž jen během roku 2021 přibýlo 22 457 osob s ukrajinským občanstvím, Slováků o 2 272 osob (36,7 %), Vietnamců o 94 osob (3,4 %) a Rusů o 1 015 osob (54,4 %). V posledním sledovaném roce však ruských státních příslušníků ubylo o 336 osob. (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2017–2022; data k 31. 12. 2017, 2019, 2021, 30. 11. 2022).

Tabulka 1: Deset nejčastějších státních občanství cizinců ze zemí EU a mimo EU, Brno-město, srovnání let 2017–2022 (k 31. 12. 2017–2021, 31. 11. 2022)

2017		2019		2021		2022	
Stát	Počet	Stát	Počet	Stát	Počet	Stát	Počet
Ukrajina	6 878	Ukrajina	7 928	Ukrajina	10 764	Ukrajina	33 221
Slovensko	6 191	Slovensko	6 949	Slovensko	8 218	Slovensko	8 463
Vietnam	2 773	Vietnam	2 782	Rusko	3 216	Rusko	2 880
Rusko	1 865	Rusko	2 164	Vietnam	2 843	Vietnam	2 867
Rumunsko	841	Rumunsko	895	Indie	983	Indie	1 168
Bulharsko	571	Indie	670	Rumunsko	893	Rumunsko	891
Indie	544	Bulharsko	621	Turecko	721	Turecko	805
Polsko	515	Polsko	548	Bulharsko	664	Kazachstán	719
Spojené Státy	490	Velká Británie	506	Kazachstán	658	Bulharsko	654
Kazachstán	384	Spojené Státy	461	Spojené státy	599	Spojené státy	628

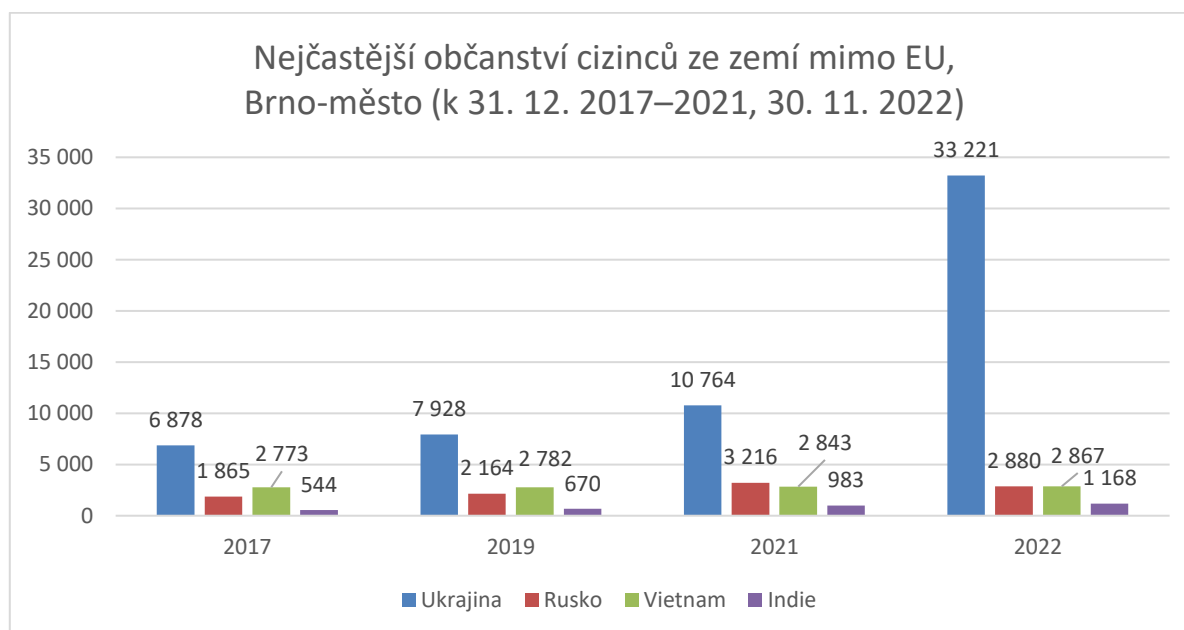
- Nejčastějším státním občanstvím cizinců pocházejících z EU bylo k 30. 11. 2021 občanství Slovenska (8 463 osob), které výrazně převyšuje ostatní státní občanství. Na druhém místě se v kategorii cizinců ze zemí EU umístili státní občané Rumunska (891 cizinců), dále Bulharska (654 osob), Polska (584 osob) a Maďarska (519 osob). Počet cizinců z dalších států EU žijících v Brně byl nižší než 500 osob. (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2022; data k 30. 11. 2022)

Graf 8: Nejčastější občanství cizinců ze zemí EU, Brno-město, 2022 (k 30. 11.)

- Pokud se zaměříme na státní občanství cizinců z tzv. třetích zemí, pak nejčastějším státním občanstvím k 30. 11. 2022 bylo občanství Ukrajiny (33 221 osob).** Více než 2 000 cizinců žilo v Brně se státním občanstvím Ruska (2 880 osob) a Vietnamu (2 867 osob). Následují občané Indie (1 168 osob), Turecka (805 osob), Kazachstánu (719 osob), Spojených států (628 osob), Velké Británie (573 osob), Filipín (549 osob) a Běloruska (532 osob). (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2022; data k 30. 11. 2022)

Graf 9: Čtyři nejčastější občanství cizinců ze zemí mimo EU, Brno-město, 2017–2021 (k 31. 12. 2017–2021, 30. 11. 2022)

- **Dlouhodobě patří mezi první tři nejčastější státní občanství cizinců ze třetích zemí občanství Ukrajiny, Ruska a Vietnamu a na čtvrtém místě se během celého sledovaného období umísťuje Indie.** (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2017–2022; data k 31. 12. 2017–2021, 30. 11. 2022)
- Cizinci ze třetích zemí žijící v Brně, jak už jsme se zmínili, nejčastěji pocházejí z Ukrajiny, Vietnamu, Ruska a Indie. Deset nejčastějších státních občanství dále doplňuje Turecko, Kazachstán, Spojené státy, Velká Británie, Filipíny a Bělorusko. Všech devět jmenovaných státních občanství patří mezi deset nejčastějších již od roku 2017. Od roku 2021 mezi tyto státy nově patří Velká Británie a od roku 2022 Filipíny. **Od roku 2020 se na pátém místě objevuje Turecko, jehož státních občanů v Brně od 31. 12. 2019 přibylo z 387 osob na 805 osob (o 418 osob).** (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2017–2022; data k 31. 12. 2017–2021, 30. 11. 2022)

Tabulka 2: Deset nejčastějších státních občanství cizinců ze zemí mimo EU, Brno-město, srovnání let 2017–2022 (data k 31. 12. 2017–2021, 30. 11. 2022)

2017		2019		2021		2022	
Stát	Počet	Stát	Počet	Stát	Počet	Stát	Počet
Ukrajina	6 878	Ukrajina	7 928	Ukrajina	10 764	Ukrajina	33 221
Vietnam	2 773	Vietnam	2 782	Rusko	3 216	Rusko	2 880
Rusko	1 865	Rusko	2 164	Vietnam	2 843	Vietnam	2 867
Indie	544	Indie	670	Indie	983	Indie	1 168
Spojené státy	490	Spojené státy	461	Turecko	721	Turecko	805
Kazachstán	384	Kazachstán	432	Kazachstán	658	Kazachstán	719
Turecko	366	Bělorusko	415	Spojené státy	599	Spojené státy	628
Bělorusko	362	Turecko	387	Velká Británie	566	Velká Británie	573
Bosna a Hercegovina	269	Bosna a Hercegovina	328	Bělorusko	536	Filipíny	549
Srbsko	239	Srbsko	326	Srbsko	432	Bělorusko	532

Vzdělávání dětí cizinců do 18 let věku – vzdělávání na MŠ, ZŠ a SŠ

2.1 Mateřské školy

- **Ve školním roce 2022/23 navštěvovalo mateřské školy 811 cizinců. Z celkového počtu všech dětí v mateřských školách představovali cizinci 6,3 %.** Největší část z nich měla trvalý pobyt (66,8 %, 542 dětí). Cizinců s přechodným typem pobytu bylo 43 (5,3 %) a azylantů bylo 226 (27,9 %), kterých skokově přibýlo v posledním roce. Dívky představovaly bezmála polovinu dětí-cizinců v MŠ (49,6 %, 402 dívek). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- **Srovnáním stavu s předchozími lety od školního roku 2017/2018 zjistíme, že počet dětí cizinců v MŠ pozvolna narůstá – ze 479 cizinců v roce 2017/2018, na 500 cizinců v roce 2018/2019, poté na 545 cizinců v roce 2019/2020, 560 cizinců v roce 2020/2021, 573 cizinců v roce 2021/2022 a nakonec na 811 cizinců v roce 2022/2023.** Za sledované období se jedná o nárůst o 332 dětí-cizinců v MŠ, což představuje 69,3 %. Podíl cizinců v MŠ na celkovém počtu dětí, které mateřské školy navštěvují, přesahuje ve všech sledovaných letech 4 %. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)
- **Ve sledovaných letech převažují v mateřských školách cizinci s trvalým pobytem, kteří do roku 2021/2022 představovali přibližně devět desetin dětí-cizinců v MŠ (2017/2018 – 93,7 %, 2018/2019 – 88,6 %, 2019/2020 – 91 %, 2020/2021 – 94,6 %, 2021/2022 – 93,4 %, 2022/2023 – 66,8 %).** Děti s přechodným typem pobytu se na počtu dětí-cizinců v MŠ podílejí dvacetinou až necelou desetinou (2017/2018 – 4,4 %, 2018/2019 – 8,8 %, 2019/2020 – 8,2 %, 2020/2021 – 3,9 %, 2021/2022 – 4,5 %, 2022/2023 – 5,3 %). Do školního roku 2021/2022 byly nejméně zastoupeny děti s uděleným azylem, v posledním roce v souvislosti s válkou na Ukrajině výrazně přibýlo dětí v udělenou přechodnou ochranou, které jsou ve statistikách MŠMT vykazovány společně s azylanty (2017/2018 – 9 dětí, 2018/2019 – 13 dětí, 2019/2020 – 4 děti, 2020/2021 – 8 dětí, 2021/2022 – 1 dítě, 2022/2023 – 226 dětí). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2020/21)
- **Po první čtyři školní roky sledovaného období podíl dívek postupně klesal. Od roku 2021/2022 opět stoupá.** Dívky se na počtu dětí cizinců v MŠ podílely 53 %, v roce 2017/2018, 51,3 % v roce 2018/2019, 49,4 % v roce 2019/2020, 46,6 % v roce 2020/2021, 48,2 % v roce

2021/2022 a konečně stoupl na 49,6 % v roce 2022/2023. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)

- **Mezi tři nejčastější státní občanství patřilo stejně, jako v předcházejících dvou letech, ukrajinské (366 dětí), slovenské (148 dětí) a vietnamské (120 dětí).** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)

Tabulka 3: Nejčtenější státní občanství žáků-cizinců v MŠ, okres Brno-město, školní rok 2022/23 (k 30. 9. 2022)

2022/2023	
Stát	Počet dětí-cizinců
Ukrajina	366
Slovensko	148
Vietnam	120
Rumunsko	19
Rusko	16
Bulharsko	12
Indie	10
Spojené státy	8
Egypt	7
Bosna a Hercegovina	6
Chorvatsko	6
Mongolsko	6
Polsko	6
<i>Ostatní</i>	81
CELKEM	811

- Mezi cizinci nejnavštěvovanější mateřské školy v Brně-městě ve školním roce 2022/23 patřily školy vedené na adrese Jihomoravské náměstí 1296/4 (25 dětí), Křenová 300/76a (24 dětí) a Kneslova 701/7 (20 dětí). Následují mateřské školy na adrese Hněvkovského 71/62 (16 dětí), Koperníkova 9/6 (15 dětí), Štolcova 147/51 (15 dětí), Cacovická 264/6, Nádvoří 704/3 a Oblá 428/51 (shodně 14 dětí). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)

Tabulka 4: Mateřské školy podle počtu žáků s cizím státním občanstvím v okrese Brno-město, školní rok 2021/22 (k 30. 9. 2022)

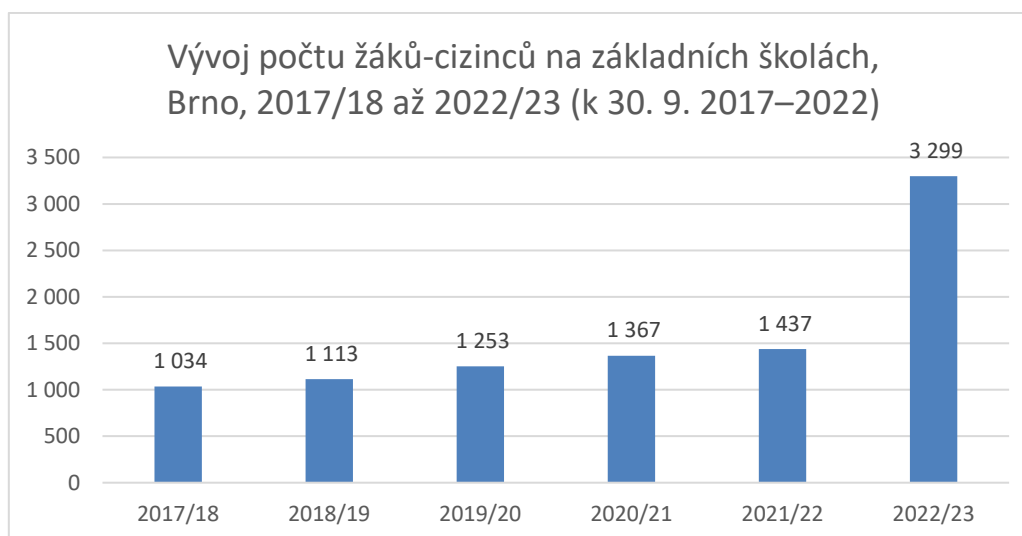
2022/23		
Adresa	Zřizovatel	Počet dětí-cizinců
Jihomoravské náměstí 1296/4	obec	25
Křenová 300/76a	obec	24
Kneslova 701/7	obec	20
Hněvkovského 71/62	obec	16
Koperníkova 9/6	obec	15
Štolcova 147/51	obec	15
Cacovická 264/6	obec	14
Nádvorní 704/3	obec	14
Oblá 428/51	obec	14
Jihomoravské náměstí 1295/5	obec	13
Klásterského 100/14	obec	13
Pavlovská 576/16	privátní sektor	13
Přemyslovo náměstí 89/1	obec	13
<i>Ostatní</i>	---	602
CELKEM	---	811

- V průběhu sledovaných školních let 2017/18 až 2022/23 patřily k nejnavštěvovanějším mateřským školám MŠ na adresách Jihomoravské náměstí 1296/4, Křenová 300/76a, Rybníček 329/9 a Hněvkovského 71/62, které každoročně navštěvovalo více než 10 cizinců. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)

2.2 Základní školy

- Základní školy v Brně ve školním roce 2022/23 navštěvovalo 3 299 cizinců, kteří tak představovali 9 % žáků základních škol. Třetina žáků-cizinců disponovala trvalým pobytem (32,1 %, 1 058 žáků), bezmála šestina přechodným typem pobytu (16,2 %, 534 žáků) a 1 707 žáků mělo udělen azyl (51,7 %). Více než polovinu žáků-cizinců představovaly dívky (50,8 %, 1 677 dívek). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)

Graf 10: Vývoj počtu žáků-cizinců na základních školách, Brno, školní roky 2017/18–2022/23 (k 30. 9.)

- **Při srovnání s předchozími školními roky se ukazuje, že počet žáků-cizinců základních škol se zvýšil z 1 034 žáků v roce 2017/18, na 1 113 žáků v roce 2018/19, 1 253 žáků v roce 2019/20, 1 367 žáků v roce 2020/21, 1 437 žáků v roce 2021/22 a nakonec v roce 2022/23 na 3 299 žáků-cizinců.** Do školního roku 2021/22 přibývalo v základních školách každým rokem průměrně 101 žáků, což představuje meziroční nárůst o 8 %. Podíl žáků-cizinců na základních školách vzrostl z 3 % na 4 %. V roce 2022/23 vlivem uprchlické vlny z Ukrajiny přibýlo skokově 1 862 žáků-cizinců (nárůst o 130 %) a podíl těchto žáků na základních školách dosáhl 9 %. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)
- **V průběhu sledovaného období mezi lety 2017/18 a 2021/22 byly mezi žáky více než sedmi desetinami zastoupeni ti, kteří měli trvalý pobyt (2017/18 – 72 %, 2018/19 – 71 %, 2019/20 – 70 %, 2020/21 – 69,3 %, 2021/22 – 68,8 %).** Více než čtvrtinu představovali ti cizinci, kteří disponovali přechodným pobytem (2017/18 – 25 %, 2018/19 – 27 %, 2019/20 – 29 %, 2020/21 – 29,5 %, 2021/22 – 29,8 %). Jejich podíl mezi žáky-cizinci vzrostl z 25 % na 29,8 %. Žáci základních škol s uděleným azylem představovali 3 % žáků-cizinců ve školním roce 2017/18 a 1,4 % v roce 2021/22. **V posledním roce 2022/23 však nově tvoří většinu žáci-cizinci s uděleným azylem nebo dočasnou ochranou (51,7 %), následováni žáky-cizinci s trvalým pobytem (32,1 %) a žáky-cizinci s přechodným pobytem (16,2 %).** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)

Tabulka 5: Nejčetnější státní občanství žáků-cizinců v ZŠ, okres Brno-město, školní rok 2022/23 (k 30. 9. 2022)

2022/2023	
Stát	Počet dětí-cizinců
Ukrajina	2 256
Slovensko	284
Vietnam	273
Rusko	64
Indie	45
Rumunsko	42
Bulharsko	24
Maďarsko	21
Čína	20
Egypt	19
Brazílie	15
Polsko	15
<i>Ostatní</i>	221
CELKEM	3 299

- Podíl dívek a chlapců je poměrně vyrovnaný. Podíl chlapců mezi žáky-cizinci základních škol do roku 2021/23 jen mírně převyšoval podíl dívek, (51 % až 52 %). V posledních sledovaných letech však podíl chlapců klesl na 49,5 % v roce 2021/22 a na 49,2 % v roce 2022/23. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)
- Mezi tři nejčastější státní občanství cizinců na základních školách ve školním roce 2022/23 patřila státní občanství Ukrajiny (2 256 žáků), Slovenska (284 žáků) a Vietnamu (273 žáků). Více než 20 žáků jsme zaznamenali u státního občanství Ruska (64 žáků), Indie (45 žáků), Rumunska (42 žáků), Bulharska (24 žáků), Maďarska (21 žáků) a Číny (20 žáků). Jmenovaná státní občanství představovala po sledované školní roky nejčastější státní občanství žáků-cizinců navštěvujících základní školy. Ve školním roce 2022/23 se mezi deset nejčastějších státních občanství zařadilo také egyptské státní občanství (19 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)
- Mezi tři cizinci nejnavštěvovanější základní školy patřily v roce 2022/23 školy vedené na adresách Staňkova 327/14 (299 žáků), náměstí Republiky 1536/10 (179 žáků) a Jihomoravské náměstí 1089/2 (108 žáků). Mezi další základní školy, které navštěvovalo více než 60 žáků-cizinců, patří ZŠ Kneslova 697/28 (98 žáků), Křídlovická 513/30b (94 žáků), Tuháčkova 23/25 (83 žáků), Botanická 63/70 (77 žáků), Merhautova 932/37 (76 žáků), Slovanské náměstí 1218/2 (72 žáků), Kotlářská 655/4 (68 žáků), Jana Broskvy 388/3

a Pavlovská 576/16 (obě 62 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)

Tabulka 6: Základní školy podle počtu žáků s cizím státním občanstvím v okrese Brno-město, školní rok 2022/23 (k 30. 9. 2022)

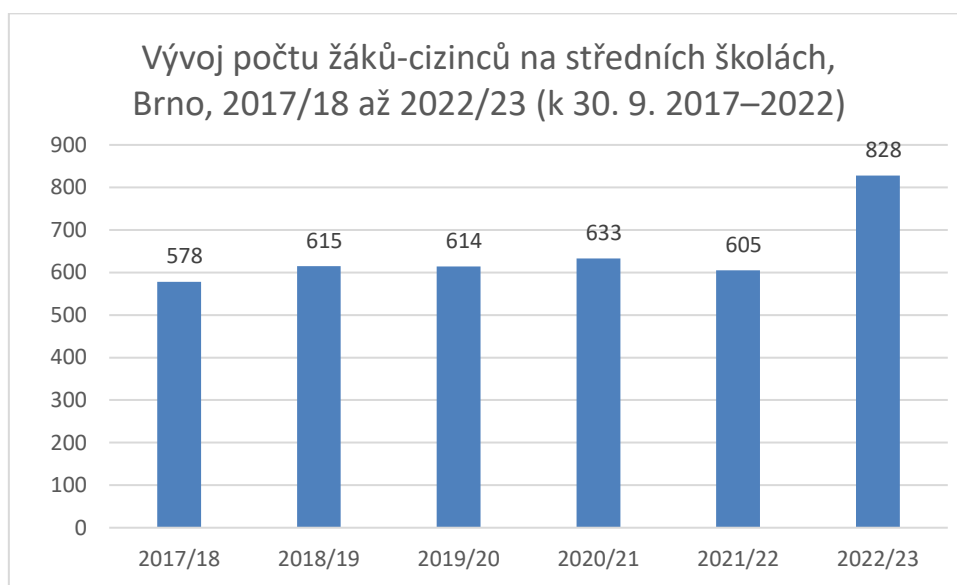
2022/23		
Adresa	Zřizovatel	Počet dětí-cizinců
Staňkova 327/14	obec	299
náměstí Republiky 1536/10	obec	179
Jihomoravské náměstí 1089/2	obec	108
Kneslova 697/28	obec	98
Křídlovická 513/30b	obec	94
Tuháčkova 23/25	obec	83
Botanická 63/70	obec	77
Merhautova 932/37	obec	76
Slovanské náměstí 1218/2	obec	72
Kotlářská 655/4	obec	68
Jana Brozkvy 388/3	obec	62
Pavlovská 576/16	obec	62
<i>Ostatní</i>	---	2 021
CELKEM	---	3 299

2.3 Střední školy

- **Ve školním roce 2022/23 navštěvovalo střední školy v Brně 828 cizinců, kteří představovali 3 % všech žáků středních škol. Téměř tři pětiny z nich mělo trvalý pobyt (59,5 %; 493 žáků), cizinců s uděleným azylem nebo přechodnou ochranou byla téměř čtvrtina (23,7 %; 196 žáků) a cizinci s přechodným pobytem představovali 16,8 % žáků-cizinců středních škol (139 žáků).**
- **Denní formy vzdělávání ve školním roce 2022/23 využívalo 98,7 % cizinců (817 žáků), zbylá 1,3 % využívají ostatní formy vzdělávání (11 žáků). Podíl dívek a chlapců byl prakticky do roku 2022/21 vyrovnaný, v posledních dvou letech tvoří dívky jen 44-45 % žáků středních škol (366 dívek a 462 chlapců v roce 2022/23).** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- **Vývoj počtu žáků-cizinců na středních školách mezi školními roky 2017/18 až 2020/21 nám ukazuje, že mezi roky 2017/18 a 2018/19 se jejich počet zvýšil z 578 cizinců na 615 cizinců (o 37 žáků) a v dalším roce 2019/20 jejich počet stagnoval, respektive došlo ke snížení**

o 1 žaka-cizince (na 614 žáků). V roce 2020/21 počet žáků-cizinců opět stoupl na 633, aby o další rok později poklesl na 605. V posledním sledovaném roce počet žáků stoupl na 828. Podíl cizinců mezi žáky středních škol se pohybuje nad hranicí 2 %. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)

Graf 11: Vývoj počtu žáků-cizinců na středních školách, Brno, školní roky 2017/18–2022/23 (k 30. 9.)

- Většinu žáků-cizinců středních škol představují žáci s trvalým pobytem (2017/18 – 67 %, 2018/19 – 67 %, 2019/20 – 69,5 %, 2020/21 – 73,1 %, 2021/22 – 77,8 %, 2022/23 – 59,5 %). Podíl žáků-cizinců s přechodným pobytem postupně klesá (2017/18 – 32 %, 2018/19 – 32 %, 2019/20 – 30 %, 2020/21 – 26,2 %, 2021/22 – 21,8 %, 2022/23 – 16,8 %). Nejméně zastoupení byli azylanti, kteří představovali přibližně 1 % žáků-cizinců středních škol (2017/18 – 1 %, 2018/19 – 1 %, 2019/20 – 0,5 %, 2020/21 – 0,6 %, 2021/22 – 0,3 %). V posledním roce však jejich podíl výrazně stoupl na téměř jednu třetinu (23,7 % v roce 2022/23) (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)
- V průběhu sledovaných let 2017/18 až 2021/22 využívala převážná většina žáků-cizinců na středních školách denní formy vzdělávání (97 % – 98 %), ostatních forem vzdělávání využívala 2 % - 3 % žáků cizinců. Ve školním roce 2022/23 studovalo na středních školách 98,7 % žáků-cizinců, ostatní formy využívalo 1,3 % žáků-cizinců. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)
- Podíl dívek a chlapců se v průběhu sledovaných mírně proměňoval.** Ve školním roce 2017/18 představovali chlapci 55 % a dívky 45 % žáků-cizinců. V letech 2018/19 až 2020/21 byl jejich podíl vyrovnaný (50 % a 50 %) a v roce 2021/22 se tento podíl vrátil na původní

hodnoty (55 % chlapců a 45 % dívek). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)

- **Mezi tři nejčastější státní občanství ve školním roce 2022/23, stejně jako v letech předchozích, patřilo státní občanství Ukrajiny (452 žáků) Slovenska (146 žáků) a Vietnamu (87 žáků).** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)

Tabulka 7: Nejčetnější státní občanství žáků-cizinců v SŠ, okres Brno-město, školní rok 2022/23 (k 30. 9. 2022)

2022/2023	
Stát	Počet dětí-cizinců
Ukrajina	452
Slovensko	146
Vietnam	87
Rusko	35
Bulharsko	12
Rumunsko	12
Indie	7
Bělorusko	6
Kazachstán	5
Mongolsko	5
<i>Ostatní</i>	61
CELKEM	828

- **Mezi tři cizinci nejnavštěvovanější střední školy v Brně ve školním roce 2022/23 patřily školy vedené na adresách Čichnova 982/23 (75 žáků), Charbulova 1072/106 (72 žáků) a Pražská 636/38b (48 žáků). Druhá jmenovaná škola patří ve sledovaných letech 2017/18 až 2022/23 k cizinci nejnavštěvovanějším středním školám, ačkoliv se její pozice v čase mírně proměňuje.** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2017/18–2022/23)

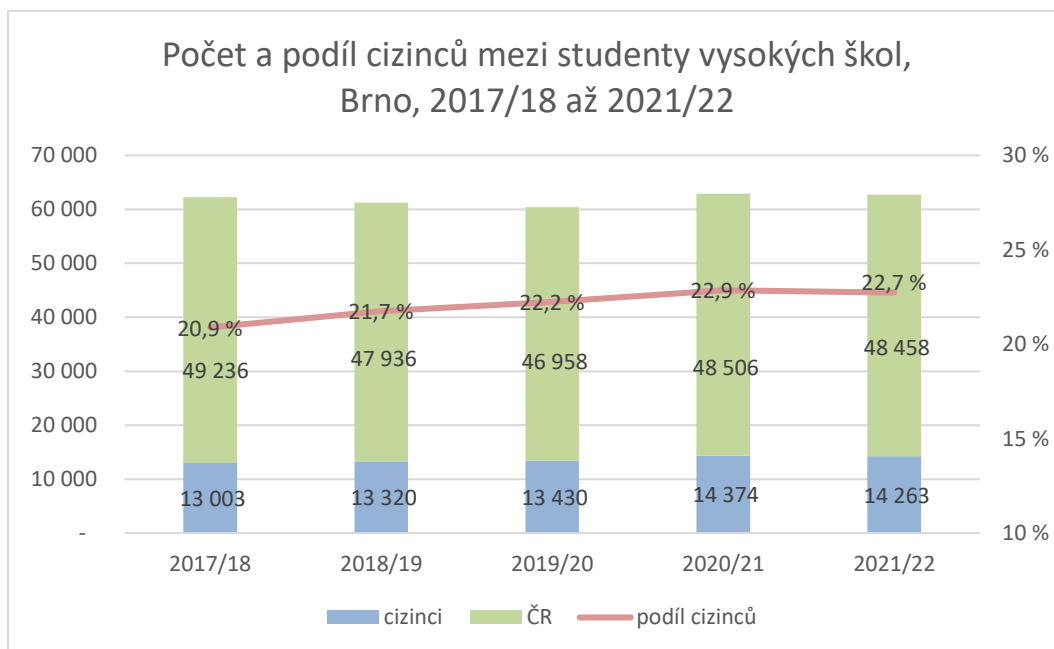
Vzdělávání dospělých cizinců a kvalifikovaní cizinci v Brně

3.1 Vzdelávání dospělých cizinců – vysoké školy

- **Vysoké školy s místem výuky v okrese Brno-město evidovaly v akademickém roce 2021/22 celkem 62 721 studentů, z nichž cizinci představovali více než jednu pětinu (22,7 %, 14 263 osob). Stejně jako v předešlých letech navštěvovali studenti-cizinci častěji veřejné školy (97,5 %, 13 912 osob), soukromé školy navštěvovalo pouze 2,5 % cizinců-studentů (355 osob).¹⁰ Muži byli mezi studenty-cizinci v roce 2021/22 zastoupeni více než polovinou (51,6 %, 7 364 osob) a ženy představovaly necelou polovinu (48,4 %, 6 899 osob). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2021/22)**
- **Počet studentů-cizinců na vysokých školách v Brně v průběhu čtyř sledovaných akademických let mírně narůstal. V roce 2017/18 studovalo na vysokých školách 13 003 cizinců, o rok později 13 320 cizinců, v roce 2019/2020 to bylo 13 430 cizinců a v roce 2020/2021 to bylo 14 374 cizinců. V roce 2021/22 došlo k mírnému poklesu na 14 263 studentů-cizinců. Při srovnání počtu studentů-cizinců v prosinci 2017 a 2021, zjistíme, že se jejich počet navýšil o 1 260 osob (9,7 %). Podíl cizinců mezi studenty vysokých škol s místem výuky v Brně se při srovnání let 2017 a 2021 zvýšil o 2 procentní body (z 21 % na 23 %). Zároveň je zajímavé, že zatímco cizinců v čase ro roku 2020 narůstal, u českých studentů sledujeme při srovnání let 2017/18 až 2019/20 pokles o 2 278 osob (4,6 %), který však byl vystřídán vzestupem hned v dalším sledovaném školním roce (o 1 548 osob, 3,3 %). V posledním sledovaném roce pak jejich počet poklesl jen velmi mírně (o 48 osob). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2017/18–2021/22)**

¹⁰ Součet studentů na veřejných a soukromých vysokých školách je vyšší než počet studentů celkem (o 4 studenty). Někteří studenti studují na více vysokých školách souběžně.

Graf 12: Počet a podíl cizinců mezi studenty VŠ, Brno, srovnání let 2017/18 až 2021/22
(k 31. 12.)

- Cizinci ve zmíněných čtyřech letech navštěvovali zejména veřejné vysoké školy – každoročně více než 97 % z nich (97,4 % až 97,6 %). Na soukromých vysokých školách jich studovala mezi lety 2017/18 a 2021/22 necelá 3 %. (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2017/18–2021/22)**
- Procentuální rozložení mužů a žen mezi studenty-cizinci vysokých škol se ve sledovaných letech rovněž významně nezměnilo. Muži jsou každoročně zastoupeni více než polovinou (51,4 % až 52,0 %) a ženy necelou polovinou (48,0 % až 48,6 %). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2017/18–2021/22)**
- Mezi studenty vysokých škol, kteří jsou cizinci, vévodili v akademickém roce 2021/22 občané Slovenska (66,7 %; 9 520 osob). Druhým nejpočetněji zastoupeným státním občanstvím bylo státní občanství Ruska (8,1 %; 1 160 osob) a třetím Ukrajiny (4,2 %; 596 osob). Více než 100 vysokoškolských studentů jsme zaznamenali se státním občanstvím Kazachstánu (2,1 %; 295 osob), Běloruska (1,5 %; 218 osob), Německa (1,4 %; 194 osob), Indie (1,2 %; 177 osob), Ghany (1,0 %, 136 osob), Japonska (0,8 %, 111 osob) a Itálie (0,8 %, 109 osob). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2021/22)**
- Výše jmenovaná státní občanství, patří po sledované akademické roky 2017/18 až 2021/22 k deseti nejčastějším státním občanstvím zahraničních studentů. Nejvíce studentů-cizinců**

představují Slováci, jejichž počet je poměrně stabilní, v posledním sledovaném roce patrně vlivem covidové pandemie jejich počet mírně klesl (2017/18 – 9 813 osob; 2018/19 – 9 852 osob; 2019/20 – 9 796 osob; 2020/21 – 9 942 osob; 2021/22 – 9 520 osob). Pomyslné druhé místo zaujímají státní občané Ruska, jejichž počet se za sledované roky zvýšil o 576 osob, což činí nárůst o 98 %, (2017/18 – 586 osob; 2018/19 – 609 osob; 2019/20 – 708 osob; 2020/21 – 1 050 osob; 2021/22 – 1 160 osob) a třetí místo státní občané Ukrajiny, u nichž jsme zaznamenali nárůst o 147 osob (2017/18 – 449 osob; 2018/19 – 503 osob; 2019/20 – 509 osob, 2020/21 – 602 osob; 2021/22 – 596 osob). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2017/18–2021/22)

Tabulka 8: Nejčtenější státní občanství studentů-cizinců na VŠ s místem výuky v Brně-městě, akademický rok 2021/22 (k 31. 12. 2021)

2021/22	
Stát	Počet studentů-cizinců
Slovensko	9 520
Rusko	1 160
Ukrajina	596
Kazachstán	295
Bělorusko	218
Německo	194
Indie	177
Ghana	136
Japonsko	111
Itálie	109
<i>Ostatní</i>	1 747
CELKEM	14 263

- **Třemi cizinci nejnavštěvovanějšími vysokými školami v Brně byly v akademickém roce 2020/21 Masarykova univerzita (7 515 osob), Vysoké učení technické v Brně (4 420 osob) a Mendelova univerzita (1 560 osob). Tyto tři vysoké školy pojmuly, stejně jako v předchozích dvou letech, převážnou většinu zahraničních studentů (94,6 %). Při srovnání počtu zahraničních studentů na zmíněných třech vysokých školách v akademických letech 2017/18 a 2021/22 zjistíme, že se zvýšil počet cizinců studujících na každé z nich – na Masarykově univerzitě o 895 osob (13,5 %) a Vysokém učení technickém o 589 osob (15,4 %) a na Mendelově univerzitě o 161 osob (11,5 %). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2021/22)**

- Dalšími vysokými školami, které v akademickém roce 2021/22 vykázaly více než sto studentů-cizinců, jsou Veterinární a farmaceutická univerzita Brno (429 osob), Janáčkova akademie múzických umění v Brně (122 osob), Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut – AMBIS, a.s. (128 osob), Newton College, a. s. (110 osob) a Vysoká škola obchodní a hotelová, s. r. o. (116 osob). (MŠMT, statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR za akademický rok 2021/22)

3.2 Vysoce kvalifikovaní cizinci a expatrioti

- V naracích místních expertů je hojně užívaná klasifikace, která rozlišuje cizince do dvou základních kategorií. Žádoucí vysoce kvalifikovaná pracovní síla versus ostatní cizinci, jejichž ekonomický přínos je zpochybňován nebo upozadřován (např. azylanti, pracovníci s nízkou kvalifikací, nižším vzděláním, zastávající manuální a dělnické profese).
- V odborné literatuře expatrioti tvoří užší kategorii, která se od „běžných“ vysoce kvalifikovaných imigrantů liší tím, že není definována délka jejich pobytu v nové destinaci. Vodítkem pro vymezení vysoce kvalifikovaných cizinců je mimo jiné informace ohledně vyššího dosaženého vzdělání a odborný profil cizinců.
- Podle dat Úřadu práce ČR k 30. 6. 2022 dosáhlo 12 452 cizinců registrovaných Úřadem práce v okrese Brno-město nejvyššího dosažitelného vzdělání (zahrnuje magisterské/inženýrské a vyšší). **Představovali méně než čtvrtinu cizinců registrovaných Úřadem práce (22,4 %).** (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)
- **Počet cizinců registrovaných Úřadem práce v okrese Brno-město s nejvyšším dosažitelným vzděláním při srovnání s předchozími roky roste. Od konce roku 2017 se jejich počet zvýšil z 8 796 osob na 12 452 v polovině roku 2022, tedy o 3 656 osob (o 41,6 %).** Jejich procentuální podíl na celkovém počtu cizinců registrovaných Úřadem práce dosahuje konstantně v letech 2017–2019 vždy překonával 25% hranici, v posledních sledovaných obdobích však tento podíl klesá (24,3 % v roce 2020, 23,5 % v roce 2021 a 22,4 % v polovině roku 2022). (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017–2021 a 30. 6. 2022)
- O odborném profilu vypovídá varianta mezinárodní kategorizace zaměstnání CZ-ISCO, konkrétně pak její tři první kategorie: (1) zákonodárci a řídicí pracovníci, (2) specialisté, (3) techničtí a odborní pracovníci. **Pokud se zaměříme na cizince registrované Úřadem práce ve třech výše uvedených kategoriích CZ-ISCO 1 až 3, zjistíme, že v polovině roku 2022 (k 30. 6.) bylo registrováno 20 433 těchto cizinců.** V první kategorii – zákonodárci a řídicí pracovníci bylo registrováno 889 cizinců (657 mužů a 232 žen), ve druhé kategorii – specialisté

13 663 cizinců (8 740 mužů a 4 923 žen) a konečně ve třetí kategorii – techničtí a odborní pracovníci to bylo 5 887 cizinců (3 373 mužů a 2 514 žen). (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)

- Při srovnání počtu cizinců v jednotlivých kategoriích CZ-ISCO 1 až 3 na konci roku 2017 a v polovině roku 2022 zjistíme, že ve všech kategoriích počet cizinců narůstá. Konkrétně v kategorii 1 zákonodárci a řídicí pracovníci se zvýšil počet cizinců o 205 osob, v kategorii 2 specialisté jejich počet vzrostl o 4 200 osob a v kategorii 3 techničtí a odborní pracovníci jsme zaznamenali nárůst o 2 111 osob. (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017 a 30. 6. 2022)

Tabulka 9: Počet cizinců registrovaných Úřadem práce v kategoriích CZ-ISCO 1-3 podle pohlaví, Brno-město, 2017–2022 (k 31. 12. 2017–2021, 30. 6. 2022)

Kategorie CZ-ISCO	2017		2019		2021		2022 (k 30. 6.)	
	muži a ženy	ženy (%)	muži a ženy	ženy (%)	muži a ženy	ženy (%)	muži a ženy	ženy (%)
Zákonodárci a řídicí pracovníci	684	24	783	25	859	27	889	26
Specialisté	9 463	32	11 357	34	13 110	35	13 663	36
Techničtí a odborní pracovníci	3 776	39	4 836	40	5 480	42	5 887	43
CELKEM	13 923	35	16 976	35	19 449	37	20 439	38

- **V polovině roku 2022 představovaly více než tři čtvrtiny cizinců registrovaných v kategoriích CZ-ISCO 1 až 3 cizinci ze zemí EU¹¹ (77,4 %, 15 823 osob) a téměř čtvrtinu cizinci ze třetích zemí (22,6 %, 4 616 osob).** Pro srovnání uvádíme, že na konci roku 2017 představovali cizinci ze zemí EU více než čtyři pětiny (81,9 %, 11 396 osob) a cizinci ze třetích zemí necelou pětinu (18,1 %, 2 527 osob). Je patrné, že se mírně snížil podíl cizinců ze zemí EU (o 4,5 p. b.), jejich počet však stoupl o 4 427 osob. Podíl cizinců ze třetích zemí se zvýšil o 4,5 procentního bodu a jejich počet vzrostl o 2 089 osob. (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017 a 30. 6. 2022)
- **Procentuální zastoupení žen a mužů v kategoriích CZ-ISCO 1 až 3, zůstalo po sledovanou dobu shodné – muži jsou zastoupeni téměř dvěma třetinami (62,5 %) a ženy více než jednou třetinou (37,5 %).** Počet mužů v daných kategoriích vzrostl z 9 204 osob na konci roku 2017 na 12 770 v polovině roku 2022 (o 3 566 osob). Počet žen se za shodné období zvýšil ze 4 719 na 7 669 (o 2 950 osob). (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017 a 30. 6. 2022)

¹¹ Včetně Islandu, Norska, Lichtenštejska a Švýcarska

- Z hlediska státního občanství dominovali ve zmíněných třech kategoriích CZ-ISCO v půli roku 2022 občané Slovenska (59,0 %, 12 063 osob), následovali státní občané Ukrajiny (4,7 %, 953 osob), Ruska (3,3 %, 676 osob), Rumunska (2,5 %, 514 osob), Indie (2,5 %, 513 osob), Itálie (1,9 %, 391 osob), Polska (1,9 %, 390 osob), Řecka (1,6 %, 334 osob), Velké Británie (1,5 %, 301 osob), Bulharska (1,5 %, 295 osob) a Španělska (1,2 %, 250 osob). (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)

- **Patnáct států, jichž jsou registrovaní Úřadem práce v kategoriích CZ-ISCO 1 – 3 nejčastěji státními občany, se od roku 2017 do roku 2021 (k 31. 12.) nezměnilo, docházelo pouze ke změně jejich pořadí.** V polovině roku 2022 se mezi prvních patnáct států dostalo Srbsko, které vystřídalo Maďarsko. (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017–2021, 30. 6. 2022)

- **Státům, odkud pocházejí cizinci registrovaní v kategoriích CZ-ISCO 1 až 3 nejčastěji, po celou sledovanou dobu dominuje Slovensko.** Počet občanů Slovenska ve zmíněných kategoriích od konce roku 2017 do poloviny roku 2022 stoupl o 3 908 osob. Na druhém místě se umísťují státní občané Ukrajiny, jejichž počet se za stejné období zvýšil o 576 osob. Třetí místo zaujímají státní občané Ruska, kterých od konce roku 2017 do půlky roku 2022 ve zmíněných kategoriích přibýlo o 287 osob. (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017, 30. 6. 2022)

**Tabulka 10: 15 nejčastějších státních příslušností cizinců registrovaných ÚP v
kategorii CZ-ISCO 1-3, Brno-město, 2017–2022 (k 31. 12. 2017, 2019, 2021, 30. 6.
2022)**

2017			2019			2021			2022 (k 30. 6.)		
Stát	Muži a ženy	Ženy	Stát	Muži a ženy	Ženy	Stát	Muži a ženy	Ženy	Stát	Muži a ženy	Ženy
Slovensko	8 155	3 041	Slovensko	10 201	3 913	Slovensko	11 733	4 630	Slovensko	12 063	4 774
Rumunsko	529	202	Rumunsko	510	193	Rusko	633	316	Ukrajina	953	544
Rusko	389	177	Rusko	507	241	Ukrajina	614	298	Rusko	676	338
Ukrajina	377	169	Ukrajina	482	213	Rumunsko	517	194	Rumunsko	514	192
Polsko	340	132	Polsko	372	155	Indie	464	117	Indie	513	135
Itálie	313	62	Itálie	369	78	Itálie	397	91	Itálie	391	88
Řecko	284	62	Indie	358	77	Polsko	387	155	Polsko	390	159
V. Británie	264	30	Řecko	318	72	Bulharsko	327	103	Řecko	334	86
Indie	254	43	V. Británie	291	41	Řecko	320	78	V. Británie	301	41
Španělsko	221	48	Bulharsko	240	77	V. Británie	298	41	Bulharsko	297	99
Bulharsko	218	69	Španělsko	230	59	Španělsko	251	62	Španělsko	250	58
Francie	181	29	Německo	194	58	Francie	215	46	Francie	215	46
Německo	164	46	Francie	193	35	Německo	208	66	Německo	211	68
USA	149	30	USA	178	40	USA	180	51	USA	179	52
Maďarsko	139	38	Maďarsko	150	45	Maďarsko	153	48	Srbsko	166	67
<i>Ostatní</i>	1 946	541	<i>Ostatní</i>	2 383	715	<i>Ostatní</i>	2 752	858	<i>Ostatní</i>	2 986	922
CELKEM	13 923	4 719	CELKEM	16 976	6 012	CELKEM	19 449	7 154	CELKEM	20 439	7 669

Rozvíjení vzájemných vztahů

- Každoročně pokládá Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR veřejnosti sadu otázek týkajících se **postojů k cizincům**. V březnu 2020 o málo více než polovina respondentů (53 %) uvedla, že považuje **nově příchozí občany jiných národností za problém v rámci celé České republiky**. Dvě pětiny dotázaných (40 %) naopak uvedly, že podle jejich názoru cizinci, kteří v posledních letech přišli do ČR, problém nepředstavují. Pro srovnání uvádíme, že v roce 2017 nově příchozí cizince považovaly za problém v rámci ČR více než tři pětiny dotázaných (64 %). (CVVM; Postoje české veřejnosti k cizincům, březen 2017–2020)

Pokud však respondenti hodnotili, zda **nově příchozí cizinci představují problém v místě jejich bydliště**, pak se to domnívala jen téměř čtvrtina dotázaných (24 %), a více než polovina respondentů (52 %) uvedla, že nově příchozí cizinci v místě jejich bydliště nepředstavují problém. Pětina dotázaných (20 %) se vyjádřila, že v místě jejich bydliště cizinci nežijí. V roce 2017 považovala čtvrtina dotázaných (25 %) nově příchozí cizince za problém v místě jejich bydliště. (CVVM; Postoje české veřejnosti k cizincům, březen 2017–2020)

Dále byly veřejnosti kladeny otázky vztahující se k cizincům dlouhodobě žijícím v České republice. Nejvyšší míru souhlasu (63 %) vyjádřili dotázaní s tím, že cizinci představují **zdravotní riziko (šíření nemoci)**. Nedomnívala se to pouze desetina dotázaných (11 %). Čtvrtina respondentů nevyjádřila ani souhlas, ani nesouhlas (25 %). Podíl těch, kteří se domnívají, že cizinci představují zdravotní riziko, se od roku 2017 snížil o pouhé 1 % (2017 – 64 %). (CVVM; Postoje české veřejnosti k cizincům, březen 2017–2020)

Téměř tři pětiny dotázaných (57 %) se domnívají, že cizinci jsou **příčinou nárůstu kriminality**. S tímto názorem nesouhlasila více než desetina respondentů (12 %) a téměř tři desetiny dotázaných se nevyjádřily ani souhlasně, ani nesouhlasně (28 %). Ještě v roce 2017 s názorem, že cizinci jsou příčinou nárůstu kriminality, souhlasilo téměř sedm desetin dotázaných (67 %). (CVVM; Postoje české veřejnosti k cizincům, březen 2017–2020)

S názorem, že cizinci **ohrožují náš způsob života**, vyjádřily souhlas více než dvě pětiny respondentů (44 %) a čtvrtina respondentů s názorem nesouhlasila (25 %). Téměř tři desetiny dotázaných se nepřiklonily ani k souhlasné, ani nesouhlasné odpovědi (28 %). Ve srovnání s rokem 2017 se k názoru, že cizinci ohrožují náš způsob života, kloní o 5 % respondentů méně. (CVVM; Postoje české veřejnosti k cizincům, březen 2017–2020)

Více než třetina respondentů (34 %) souhlasila s tím, že cizinci žijící v ČR **zvyšují celkovou nezaměstnanost**. S tvrzením nesouhlasily tři desetiny respondentů (30 %) a téměř třetina

z dotázaných (32 %) se nepřiklonila k souhlasu ani k nesouhlasu. (CVVM; Postoje české veřejnosti k cizincům, březen 2020)

Veřejnost se také vyjadřovala k tomu, zda souhlasí s názorem, že cizinci **obohacují naši vlastní kulturu**. Dvě pětiny respondentů (20 %) se domnívaly, že tomu tak je. Téměř polovina dotázaných (48 %) uvedla, že s tímto názorem nesouhlasí. Bezmála tři desetiny dotázaných (29 %) nevyjádřily ani souhlas, ani nesouhlas. (CVVM; Postoje české veřejnosti k cizincům, březen 2020)

- Každoročně jsou Centrem pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR zjišťovány také **postoje obyvatel České republiky k různým skupinám obyvatel**. V rámci výzkumu se dotázaní vyjadřují k otázce, koho by nechtěli mít z daných skupin lidí za sousedy. V roce 2020 dvě třetiny dotázaných (66 %) uvedlo, že by nechtělo mít **za sousedy muslimy**, kteří byli do výčtu zařazeni v tomto roce poprvé. Více než třetina dotázaných (36 %) by nechtěla mít za sousedy **lidí jiné barvy pleti** a téměř čtvrtina dotázaných (24 %) **cizince**. (CVVM; Tolerance k vybraným skupinám obyvatel, březen 2020)
- Stejně jako v předchozích letech zkoumalo v roce 2020 Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR **postoje české veřejnosti k integraci cizinců v ČR**. Respondentů se dotazovali, jaké okolnosti jsou důležité pro člověka, který se do ČR přistěhuje ze zahraničí a nechce být lidmi v místě svého bydliště vnímán jako cizinec. Za nejvíce důležité okolnosti pro přijetí cizinců označovala veřejnost **schopnost hovořit česky** (93 %), **práci v ČR** (87 %), **znalost české historie a kultury** (65 %) a **státní občanství ČR** (60 %). (CVVM; Postoje české veřejnosti k integraci cizinců v ČR, březen 2020)
- V březnu 2020 Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR v rámci svého pravidelného šetření zkoumalo **názory české veřejnosti na cizince dlouhodobě či trvale žijící v České republice**. Konkrétně byly zjišťovány názory na **množství cizinců** zde žijících, zda a **za jakým účelem by měl být pobyt cizincům v ČR umožněn**. Dvě pětiny dotázaných (40 %) uvedlo, že se domnívají, že v ČR žije příliš mnoho cizinců. Téměř polovina respondentů si myslí, že množství cizinců žijících v ČR je přiměřené (48 %) a 4 % dotázaných se domnívá, že cizinců v ČR žije málo. (CVVM; Názory veřejnosti na usazování cizinců v ČR, březen 2020)

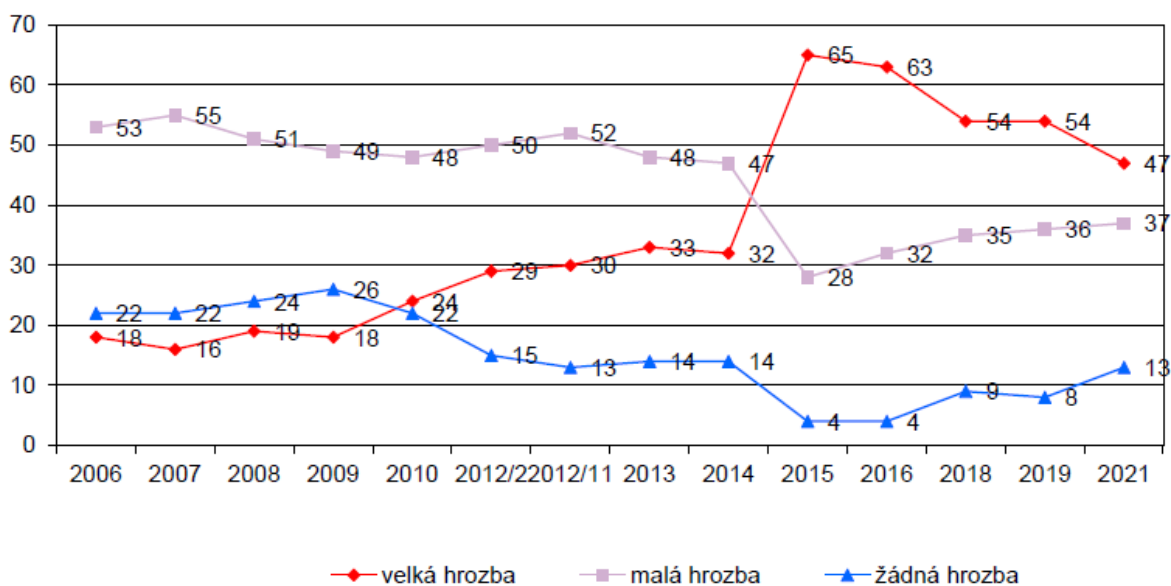
Na otázku, zda by cizinci měli mít **možnost dlouhodobě pobývat na území ČR**, více než tři čtvrtiny respondentů (77 %) zvolily odpověď „jen za určitých podmínek“. Názor, že by cizinci na území ČR měli mít možnost pobývat bez omezení, zvolilo 7 % dotázaných. Více než desetina dotázaných (14 %) uvedla, že by cizincům nemělo být vůbec umožněno dlouhodobě v ČR pobývat. (CVVM; Názory veřejnosti na usazování cizinců v ČR, březen 2020)

Pokud by dotázaní měli souhlasit s pobytem cizinců v ČR, pak jako nejpříjemnější důvody uvedli studium a praxi (82 %) a sloučení rodiny (65 %). Více než polovina respondentů vyjádřila souhlas s pobytem cizinců z důvodu zaměstnání (63 %), z důvodu války, hladomoru nebo přírodních katastrofám v jejich zemi (57 %) a z důvodu pronásledování z náboženských, rasových, politických či dalších podobných důvodů (51 %). Polovina dotázaných (50 %) by umožnila cizinci pobyt také za účelem podnikání (50 %). (CVVM; Názory veřejnosti na usazování cizinců v ČR, březen 2020)

▪ Veřejnost o svých obavách a bezpečnostních rizicích pro Českou republiku – červen 2021

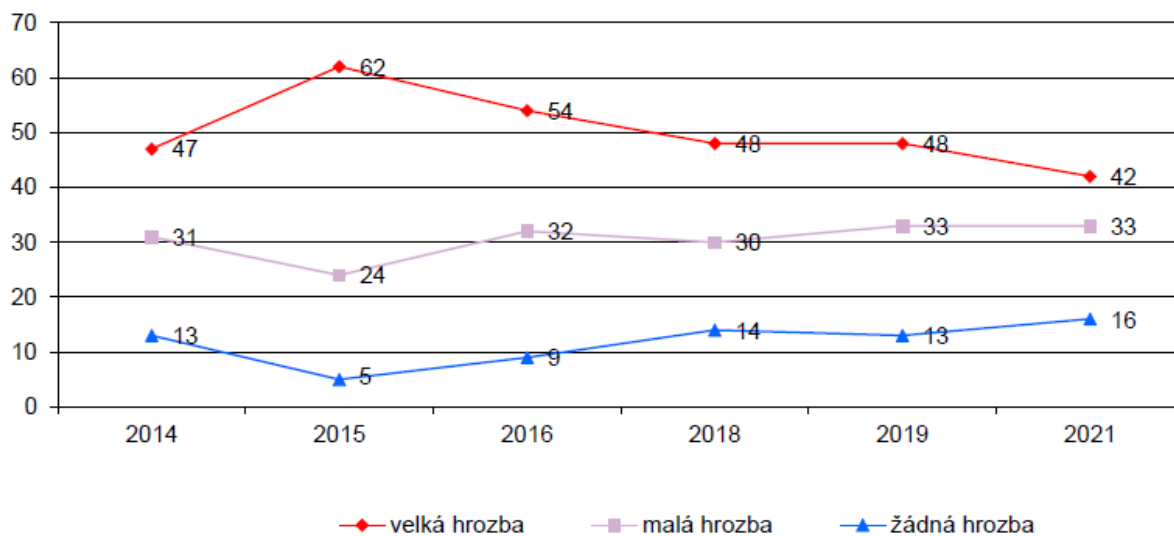
Za velkou bezpečnostní hrozbu pro ČR považuje více než polovina občanů teroristy (53 %), mezinárodní organizovaný zločin (51 %), necelá polovina uprchlíky z jiných zemí (47 %), více než dvě pětiny radikální náboženská hnutí (42 %). Necelá pětina pokládá za velkou hrozbu cizince žijící v ČR (18 %). Bylo to nejméně z uvedených kategorií. Vnímání hrozby od uprchlíků a cizinců se od roku 2015 snižuje.

Graf 13: Vnímání hrozby pro ČR – uprchlíci (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 2021

Graf 14: Vnímání hrozby pro ČR – cizinci žijící na území ČR (v %)

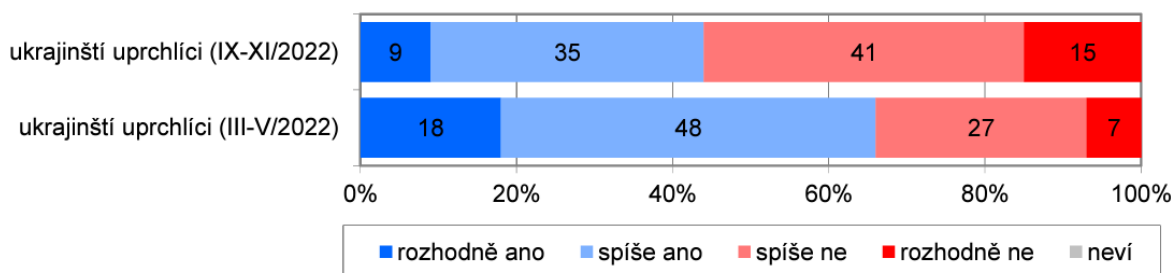

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 2021

3.3 Postoje české veřejnosti k uprchlíkům z Ukrajiny

- O vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny se zajímají více než dvě pětiny (44 %) českých občanů, což je o 22 procentních bodů méně ve srovnání s letošním jarem. (CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 2022)

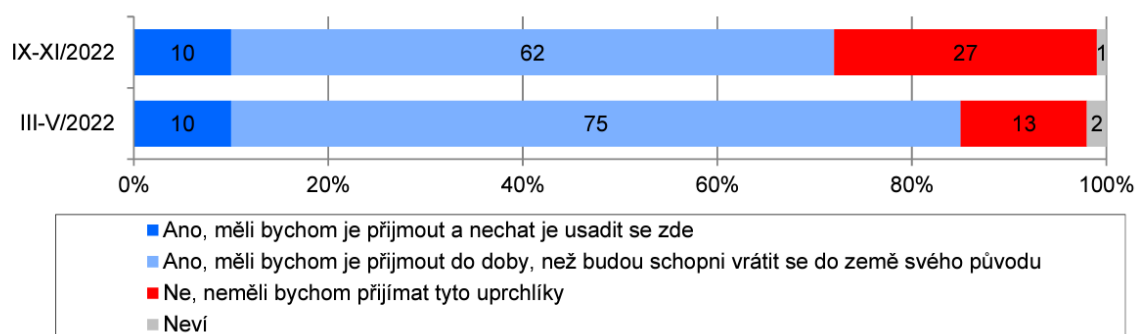
Graf 15: Zájem o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 2022

- Desetina (10 %) občanů České republiky je pro možnost trvalého usazení se ukrajinských uprchlíků zde, další více než tři pětiny (62 %) upřednostňují pouze dočasné přijetí s následným návratem do země původu. Na druhé straně více než čtvrtina (27 %) českých občanů se staví proti přijímání ukrajinských uprchlíků, což je o 14 procentních bodů více než na jaře letošního roku. (CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 2022)

Graf 16: Postoj k přijetí uprchlíků z Ukrajiny (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 2022

- Češi jsou ochotni přijmout uprchlíky z Ukrajiny, do rodiny by si je však vzít nechtěli. Další členové visegrádské čtyřky (V4) a Bulhaři jsou také pro přijímání uprchlíků do země. Poláci projevují nejvíce solidarity, naopak Maďarsko je potřebným nakloněno nejméně. Češi, Slováci a Bulhaři se víceméně shodují v názoru, že jednotlivci mohou přispět především osobní, materiální nebo finanční pomocí. Poláci se navíc výrazně přihlásili k bojkotu produktů z Ruska. Poláci projevují nejvíce solidarity, lidé přechající před válkou jsou ochotni vzít i do vlastní rodiny, v čemž se od Čechů liší. Česká republika je o něco ochotnější přijmout uprchlíky do své země, kraje, dokonce i obce než Slováci nebo Bulhaři, ovšem co se rodiny týká, tam jsme ze všech pěti národů nejuzavřenější. Tři čtvrtiny obyvatel všech států se shodly na tom, že nějaká forma pomoci je užitečná, v Polsku to bylo dokonce 80 procent dotázaných (průzkum agentury STEM/MARK, European National Panel, listopad 2022)

Prevence negativních sociálních jevů a dopadů migrace

- **Na konci roku 2021 bylo v brněnských vazebních věznicích a věznicích evidováno 44 cizinců, kteří byli obviněni (42 mužů a 2 ženy). Všech 44 obviněných cizinců bylo dospělých, žádný z nich nebyl mladistvý.** Ke konci roku 2020 bylo evidováno v brněnských vazebních věznicích a věznicích 27 obviněných cizinců (26 mužů a 1 žena), roku 2019 bylo evidováno 52 obviněných cizinců (51 mužů a 1 žena) a ke konci roku 2018 40 obviněných cizinců (39 mužů, 1 žena). (ČSÚ; Kriminalita cizinců, Obvinění cizinci k 31. 12. 2018–2021)
- **Odsouzených cizinců bylo k 31. 12. 2021 v brněnských vazebních věznicích a věznicích evidováno 9 osob. Všichni odsouzení cizinci byli dospělí muži.** O rok dříve, na konci roku 2020 činil počet odsouzených cizinců v brněnských věznicích 6 osob, na konci roku 2019 činil 16 osob a roku 2018 12 osob. (ČSÚ; Kriminalita cizinců, Odsouzení cizinci k 31. 12. 2018–2021)
- **V průběhu roku 2021 bylo v ČR odsouzeno 49 647 osob, z nichž 10,1 % představovali cizinci.** Obžalováno bylo 28 912 osob, přičemž podíl cizinců dosahoval 7,2 %. V roce 2020 bylo v ČR odsouzeno 48 511 osob a podíl cizinců činil 9,7 %. Obžalováno bylo 30 941 osob a podíl cizinců dosahoval 7,1 %. V roce 2019 bylo v ČR odsouzeno 55 505 osob a podíl cizinců činil 10,5 %. Obžalováno bylo 32 965 osob a podíl cizinců dosahoval 7,7 %. V roce 2018 bylo v ČR odsouzeno 54 448 osob a podíl cizinců činil 9,8 %. Obžalováno bylo 33 821 osob a podíl cizinců dosahoval 7,0 %. (ČSÚ; Kriminalita cizinců; Stíhané, obžalované a odsouzené osoby podle státního občanství 2018–2021)
- **Za rok 2021 bylo v Jihomoravském kraji evidováno Policií ČR 15 544 kriminálních skutků. Objasněno z nich bylo 6 351 skutků, přičemž 8,5 % (537) z nich bylo spácháno cizinci.** V roce 2020 cizinci v Jihomoravském kraji spáchali 662 z 6 903 objasněných skutků (8,9 %), v roce 2019 spáchali 881 z 9 849 objasněných skutků (8,9 %) a v roce 2018 spáchali 814 z 9 462 objasněných skutků (8,6 %). (PČR; Statistické přehledy kriminality k 31. 12. 2018–2021)
- Cizinci se v roce 2021 nejčastěji dopouštěli kriminality, klasifikované jako zbývající kriminalita (celkem 171 skutků) v jejímž rámci dominovalo ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství (92 skutků), dopravní nehody nedbalostní (46 skutků) a zanedbání povinné výživy (20 skutků). Dále se dopouštěli tzv. ostatní kriminality (celkem 125 skutků), z toho nejvíce maření výkonu úředního rozhodnutí (66 skutků). V rámci majetkové kriminality (celkem 97 skutků), z toho

nejvíce krádeží prostých (54 skutků) a podvodů (13 skutků). Nejvyšší podíl mají cizinci na hospodářské kriminalitě, v rámci které spáchali 58 činů, z nichž největší část představuje padělání a pozměnění veřejné listiny (22 skutků). Vysoký je také podíl cizinců u násilné kriminality, kde nejvíce skutků připadá na úmyslné ublížení na zdraví (29 skutků), nebývale vysoký podíl cizinců je evidován u vražd. (PČR; Statistické přehledy kriminality k 31. 12. 2021)

Tabulka 11: Kriminalita: spáchané a objasněné skutky v Jihomoravském kraji, 2021

2021				
Klasifikace	Registrováno	Objasněno celkem		
	Celkový počet	Celkový počet	Spácháno cizinci (%)	
			v %	počet
násilná kriminalita	1 284	766	10,1	77
z toho vraždy	15	14	14,3	2
mravnostní kriminalita	312	129	7,0	9
majetková kriminalita	8 342	2 052	4,7	97
z toho krádeže vloupáním	3 296	755	2,1	16
z toho krádeže prosté	2 623	906	6,0	54
z toho ostatní majetková kriminalita	2 423	391	6,9	27
ostatní kriminalita	2 277	1 400	8,9	125
zbývající kriminalita	2 116	1 574	10,9	171
hospodářská kriminalita	1 211	430	13,5	58
vojenské a protiústavní činy	1	0	0,0	0
CELKOVÁ KRIMINALITA	15 544	6 351	8,5	537

- Pro srovnání uvádíme, že v roce 2021 bylo na území ČR objasněno 72 493 skutků, z nichž 6 340 spáchali cizinci (8,7 %). V roce 2020 bylo na území ČR objasněno 77 786 skutků, z nichž 7 708 spáchali cizinci (9,9 %). V roce 2019 bylo na území České republiky objasněno 105 994 skutků, z nichž 9 441 bylo spácháno cizinci (8,9 %). V roce 2018 bylo na území České republiky objasněno 105 710 skutků, z nichž 9 127 bylo spácháno cizinci (8,6 %). Podíl kriminality páchané cizinci na území Jihomoravského kraje je srovnatelný s celorepublikovým průměrem. (PČR; Statistické přehledy kriminality k 31. 12. 2018–2021)**

Ekonomická soběstačnost cizinců

- **Na konci června 2022 bylo Úřadem práce v Brně-městě registrováno 55 626 cizinců,** přičemž jen o něco méně než tři pětiny z nich představovali cizinci ze zemí EU/EHP či Švýcarska (59,4 %, 33 026 osob), více než pětinu tvořili cizinci mimo EU/EHP a Švýcarsko nepotřebující povolení (27,6 %, 15 365 osob) a zbylou přibližně osminu zastupovali cizinci s povolením (13,0 %, 7 235 osob). Mezi cizinci registrovanými Úřadem práce početně převažovali muži, kterých byly téměř tři pětiny (59,5 %, 33 088 osob), žen bylo více než dvě pětiny (40,5 %, 22 538 osob). (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)
- **Při srovnání konce roku 2017 a konce roku 2021 zjistíme, že cizinců registrovaných Úřadem práce přibylo celkem o 45,3 %, tedy o 15 711 osob (z 34 714 v roce 2017 na 50 425 v roce 2021).** Nárůst byl zaznamenán ve všech kategoriích cizinců registrovaných Úřadem práce. Při srovnání zmíněných let početně nejvíce přibylo cizinců z EU/EHP a Švýcarska (o 7 493 osob), následují cizinci mimo EU/EHP a Švýcarsko nepotřebující povolení (o 4 227 osob) a cizinci s povolením (o 3 991 osob). Mezi cizinci, kteří potřebují povolení, narůstal počet těch, kteří mají zaměstnanecké karty – v průběhu zmiňovaných dvou let jsme zaznamenali nárůst o 3 935 osob a mírný vzrůst počtu těch, kteří disponují pracovním povolením (o 31 osob). Počet osob s modrými kartami je také mírně vyšší (21 na konci roku 2017 a 46 na konci roku 2021). (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017–2021)
- **V polovině roku 2022 se pravidelný růst celkového počtu cizinců registrovaných Úřadem práce výrazně urychlil. Od konce roku 2021 přibylo celkem 5 201 osob. Nejvíce osob přibylo u cizinců ze zemí mimo EU/EHP a Švýcarska nepotřebujících povolení (o 3 764 osob), cizinců z EU/EHP a Švýcarska (o 777 osob) a dále cizinců s povolením (o 660 osob).** Mezi cizinci s povolením se zvýšil počet těch, kteří disponují zaměstnaneckou kartou (o 872 osob, z 5 954 osob na konci roku 2021 na 6 826 osob v polovině roku 2022) zatímco počet těch, kteří mají pracovní povolení poklesl (o 227 osob z 575 osob na 348 osob). Počet cizinců s modrou kartou se zvýšil z 46 na 61 osob (o 15 osob). **Dynamika přírůstku počtu cizinců registrovaných ÚP se po mírném poklesu v roce 2021 (patrně z důvodu pandemie Covid-19), výrazně urychlila. Největší přírůstek vykázali cizinci ze zemí mimo EU/EHP a Švýcarska nepotřebujících povolení díky přílivu osob z Ukrajiny.** (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2021 a 30. 6. 2022)
- **Podíl mužů a žen registrovaných Úřadem práce byl v průběhu všech let (2017 až 2022) poměrně vyrovnaný. Muži představují přibližně tři pětiny cizinců registrovaných Úřadem**

práce a ženy necelé dvě pětiny. Podíl mužů se pohyboval v rozmezí od 59,5 % do 62,1 % a podíl žen od 37,8 % do 40,5 %.

Tabulka 12: Počet cizinců registrovaných ÚP – Cizinci z EU/EHP a Švýcarska a třetích zemí podle typu povolení a pohlaví (k 31. 12. 2017–2021, 30. 6. 2022)

	2017		2019		2021		2022 (k 30. 6.)	
	celkem	ženy	celkem	ženy	celkem	ženy	celkem	ženy
Cizinci z EU/EHP, Švýcarska	24 756	8 758	29 063	10 597	32 249	11 902	33 026	12 218
Cizinci (mimo EU/EHP, Švýcarsko) nepotřebující povolení	7 374	3 622	9 175	4 536	11 601	5 641	15 365	8 172
Cizinci s povolením – celkem	2 584	761	4 375	1 323	6 575	1 950	7 235	2 148
z toho								
zaměstnanecké karty	2 019	618	3 896	1 139	5 954	1 677	6 826	1 979
pracovní povolení	544	139	455	181	575	266	348	157
modré karty	21	4	24	3	46	7	61	12
zelené karty
CELKEM cizinci registrovaní ÚP	34 714	13 141	42 613	16 456	50 425	19 493	55 626	22 538

- **V polovině roku 2022 měla téměř polovina cizinců registrovaných Úřadem práce státní občanství Slovenska (42 %, 23 317 osob). Druhým nejčetnějším státním občanstvím bylo občanství Ukrajiny (23 %, 13 071 osob) a třetí nejpočetnější byli státní občané Rumunska (4 %, 2 418 osob).** Zastoupení více než 1 000 osob jsme zaznamenali také u státních občanů Ruska (2 020 osob), Bulharska (1 509 osob) a Maďarska (1 227 osob).
- **V průběhu sledovaných let 2017 až červen 2022 se 15 nejčastějších státních občanství cizinců registrovaných Úřadem práce téměř neměnilo, až na drobné změny v jejich pořadí.** V roce 2021 se mezi nimi objevilo Srbsko na úkor Španělska. V případě občanů Slovenska docházelo k nárůstu jejich počtu od konce roku 2017 do konce roku 2021 o 5 516 osob (z 17 230 osob na 23 317 osob), avšak jejich procentuální podíl na celkovém počtu registrovaných cizinců Úřadem práce se za stejné období snížil o 5 procentních bodů (z 50 % na 45 %). V první polovině roku 2022 jsme zaznamenali další přírůstek státních občanů Slovenska o 571 osob, avšak procentuálního zastoupení pokleslo na 42 %. Státních občanů Ukrajiny bylo na konci roku 2017 na Úřadu práce registrováno 4 792, na konci roku 2021 již 9 423 (nárůst o 4 631 osob). V první polovině roku 2022 přibylo dalších 3 648 státních občanů Ukrajiny. Procentuální zastoupení stoupl ze 14 % na konci roku 2017 na 23 % v polovině roku 2022.

Státní občané Rumunska byli mezi cizinci registrovanými Úřadem práce zastoupení 2 229 osobami na konci roku 2017 a o čtyři roky později 2 268 osobami (nárůst o 39 osob). Za první polovinu roku 2022 jejich počet vzrostl o 150 osob na 2 418 osob. Podíl občanů Rumunska ke konci sledovaného období klesl o 2 procentní body z 6 % na 4 %. U státních občanů Ruska registrovaných úřadem práce můžeme pozorovat pozvolný přírůstek v absolutních i relativních číslech (v červnu 2022 na 2 020 osob, představující čtyřprocentní podíl. Procentuální zastoupení státních občanů dalších států zůstalo v průběhu sledovaných let nezměněno. (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2017–2021 a 30. 6. 2022)

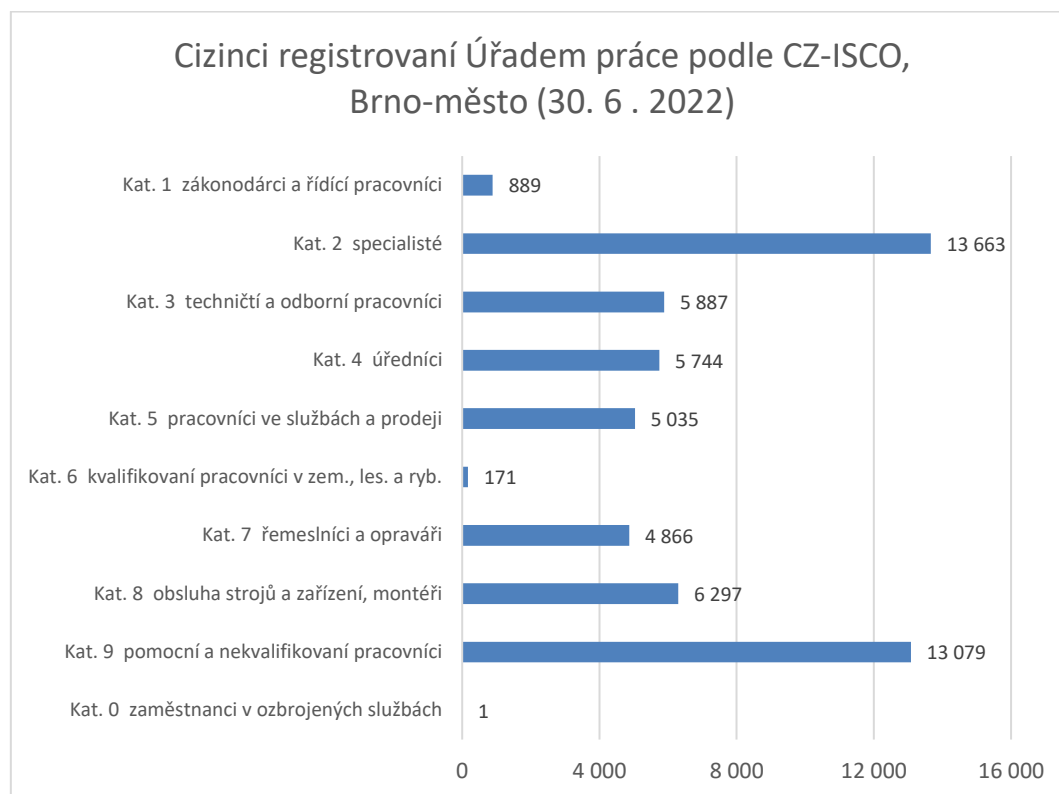
Tabulka 13: Nejčastější státní občanství cizinců registrovaných ÚP, okres Brno-město, 2017–2022 (k 31. 12. 2017–2021 a 30. 6. 2022)

Stát	2017		2019		2021		2022 (k 30. 6.)	
	Počet cizinců	v %	Počet cizinců	v %	Počet cizinců	v %	Počet cizinců	v %
Slovensko	17 230	50	20 281	48	22 746	45	23 317	42
Ukrajina	4 792	14	6 605	15	9 423	19	13 071	23
Rumunsko	2 229	6	2 350	6	2 268	4	2 418	4
Rusko	1 050	3	1 357	3	1 914	4	2 020	4
Bulharsko	1 070	3	1 325	3	1 596	3	1 509	3
Maďarsko	744	2	911	2	1110	2	1 227	2
Polsko	674	2	886	2	972	2	982	2
Indie	329	1	506	1	677	1	751	1
Vietnam	459	1	545	1	697	1	731	1
Itálie	458	1	551	1	601	1	595	1
Kazachstán	281	1	369	1	539	1	570	1
Řecko	361	1	476	1	466	1	472	1
Bělorusko	245	1	319	1	408	1	449	1
Srbsko					348	1	410	1
Velká Británie	323	1	358	1	374	1	373	1
<i>Ostatní</i>	4 195	12	5 464	13	6 288	12	6 737	12
CELKEM	34 714	100	42 613	100	50 427	100	55 632	100

- V polovině roku 2022 bylo podle kategorií CZ-ISCO nejvíce cizinců evidováno v kategorii druhé – specialisté (13 663 osob) a v kategorii deváté – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (13 079 cizinců). Třetí nejpočetnější kategorií byla kategorie třetí – obsluha strojů a zařízení, montéři (6 297 osob) a čtvrtou kategorie – techničtí a odborní pracovníci (5 887 osob). Přes pět tisíc cizinců bylo evidováno v kategoriích – úředníci (5 744 osob), pracovníci ve službách a prodeji (5 035 osob), dále řemeslníci a opraváři (4 866 osob). Nejnižší zastoupení měli cizinci v kategoriích – zákonodárci a řídicí pracovníci

(889 osob) a kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybolovu (171 osob). Jeden cizinec byl evidován v kategorii CZ-ISCO – zaměstnanci v ozbrojených službách.

Graf 17: Cizinci registrovaní Úřadem práce, Brno-město, 2022 (k 30. 6.)

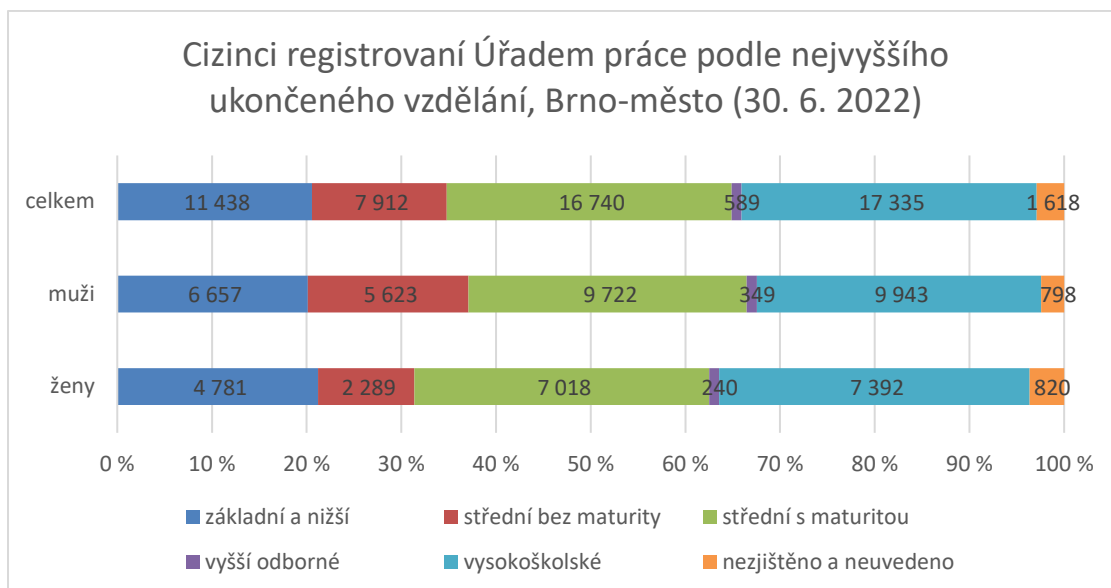
- **Při srovnání stavu na konci roku 2017 a v polovině roku 2022 zjišťujeme, že za sledované období čtyř a půl roku početně nejvíce cizinců přibylo v kategorii – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci o 4 537 osob (z 8 542 na 13 079). Další výrazněji narůstajícími kategoriemi jsou specialisté (o 4 200 osob; z 9 463 osob na 13 663 osob) a obsluha strojů a zařízení, montéři (o 3 580 osob; z 2 717 na 6 297 osob). V dalších čtyřech kategoriích byl zaznamenán nárůst o zhruba dva tisíce cizinců. Jedná se o tyto kategorie – úředníci o 2 158 osob (z 3 586 na 5 744 osob); pracovníci ve službách a prodeji o 2 128 osob (z 2 907 osob na 5 035); techničtí a odborní pracovníci o 2 111 osob (z 3 776 osob na 5 887 osob); řemeslníci a opraváři o 1 893 osob (z 2 973 osob na 4 866 osob). Nárůst počtu cizinců je patrný také v ostatních kategoriích, nedosahoval však již tak vysokých hodnot – zákonodárci a řídící pracovníci (o 205 osob), kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybolovu (o 105 osob), zaměstnanci v ozbrojených službách (o 1 osobu).**

**Tabulka 14: Počet cizinců registrovaných ÚP podle kategorií CZ-ISCO, Brno-město
(k 31. 12. 2017, 2020 a 30. 6. 2022)**

Kategorie CZ-ISCO	2017		2020		2022 (k 30. 6.)		Srovnání 2017 a pol. 2022 muži a ženy
	muži a ženy	ženy (%)	muži a ženy	% ženy	muži a ženy	% ženy	
1. Zákodníci a řídicí pracovníci	684	24	822	25	889	26	205
2. Specialisté	9 463	32	11 915	34	13 663	36	4 200
3. Techničtí a odborní pracovníci	3 776	39	5 053	41	5 887	43	2 111
4. Úředníci	3 586	57	5 086	53	5 744	56	2 158
5. Pracovníci ve službách a prodeji	2 907	57	4 107	56	5 035	58	2 128
6. Kvalifikovaní prac. v zem., les., ryb.	66	27	125	23	171	27	105
7. Řemeslníci a opraváři	2 973	8	3 873	9	4 866	10	1 893
8. Obsluha strojů a zařízení, montéři	2 717	37	4 069	37	6 297	44	3 580
9. Pomocní a nekvalifikovaní prac.	8 542	41	10 499	40	13 079	42	4 537
0. Zaměstnanci v ozbrojených službách	0	0	0	0	1	0	1
CELKEM	34 714	38	45 549	38	55 632	42	20 918

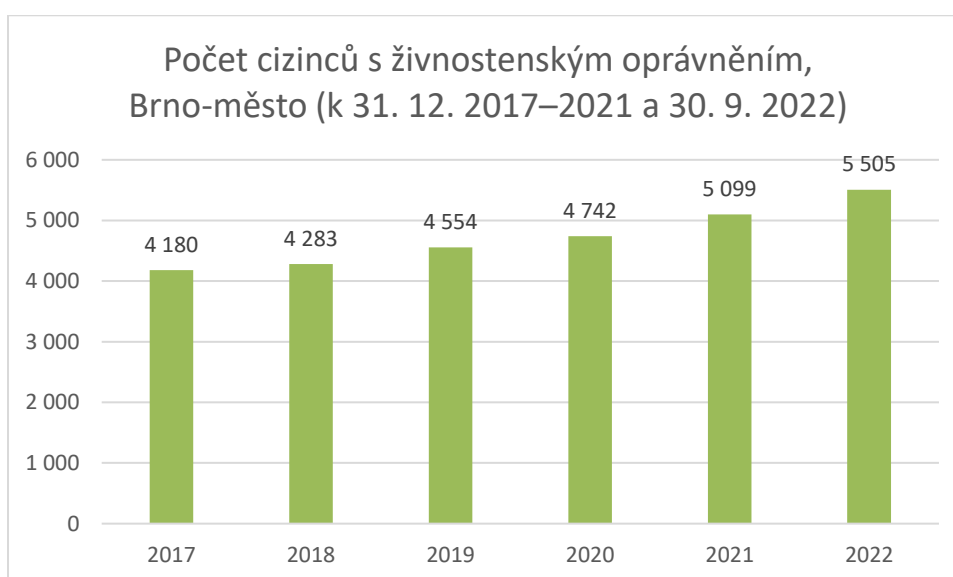
- **Zastoupení cizinců registrovaných Úřadem práce v jednotlivých věkových kategoriích** – do 24 let, 25 až 39 let, 40 až 59 let a 60 a více let v polovině roku 2021 bylo následující. Cizinci ve věku do 24 let představovali méně než desetinu cizinců registrovaných Úřadem práce (10,6 %; 5 910 osob). Cizinci ve věkové kategorii od 25 do 39 let tvořili více než polovinu (52,4 %; 29 118 osob), téměř tři desetiny představovali cizinci ve věku od 40 do 59 let (31,5 %; 17 546 osob) a konečně cizinci ve věku 60 let a více se na celkovém počtu cizinců registrovaných Úřadem práce podíleli bezmála dvacetinou (5,5 %, 3 058 osob). (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)
- **Bezmála dvě třetiny cizinců (62,3 %, 34 664 osob), kteří byli k 30. 6. 2022 registrováni Úřadem práce, dosáhly vzdělání s maturitou nebo vyššího (úplné střední všeobecné nebo odborné s maturitou, vyšší odborné, bakalářské, magisterské, doktorské. Vzdělání bez maturity (bez vzdělání, neukončené základní a základní, nižší střední nebo střední s výučním listem, střední bez maturity) dosáhla více než třetina z nich (34,7 %, 19 350 osob). Vzdělání nebylo zjištěno či uvedeno u 1 618 osob registrovaných Úřadem práce (2,9 %).** (ÚP Brno-město; data k 30. 6. 2022)

Graf 18: Podíly cizinců registrovaných Úřadem práce podle nejvyššího vzdělání, Brno-město, 2022 (k 30. 6.)

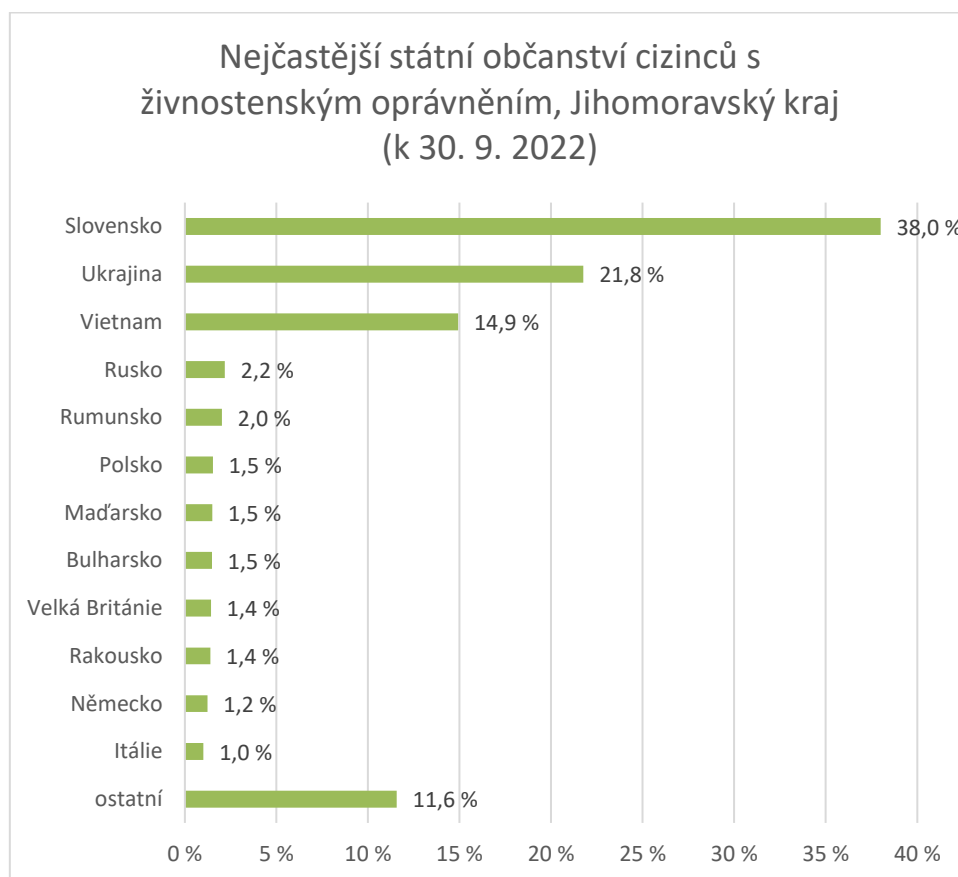
- Na konci září 2022 bylo v okrese Brno-město registrováno 5 505 cizinců s živnostenským oprávněním, z toho více než sedm desetin představují muži (71,8 %, 3 954 mužů) a necelé tři desetiny ženy (28,2 %, 1 551 osob). Počet cizinců s živnostenským oprávněním meziročně narůstal, od konce roku 2017 do třetího kvartálu roku 2021 se jejich počet zvýšil o 1 325 osob (ze 4 180 osob na konci 2017 na 5 505 osob v září 2022). (ČSÚ – Cizinci s platným živnostenským oprávněním, data k 31. 12. 2017–2021 a 30. 9. 2022)**

Graf 19: Počet cizinců s živnostenským oprávněním, Brno-město, 2017–2022 (k 31. 12. 2017–2021, 30. 9. 2022)

- **Občané Slovenska byli v Jihomoravském kraji k 30. 9. 2022 nejčastějšími držiteli živnostenského oprávnění (38,0 %, 3 372 osob), následovali je občané Ukrajiny (21,8 %, 1 929 osob) a Vietnamu (14,9 %, 1 324 osob).** Občané dalších států se na celkovém počtu cizinců s živnostenským oprávněním podíleli 2,2 % a méně – Rusko (2,2 %, 194 osob), Rumunsko (2,0 %; 179 osob), Polsko (1,5 %, 136 osob), Maďarsko (1,5 %, 133 osob), Bulharsko (1,5 %, 131 osob), Velká Británie (1,4 %, 126 osob), Rakousko (1,4 %, 123 osob), Německo (1,2 %, 110 osob) a Itálie (1,0 %, 90 osob). Zastoupení cizinců s jiných států již nedosahovalo ani 1 % z cizinců s živnostenským oprávněním. (ČSÚ – Cizinci s platným živnostenským oprávněním, 30. 9. 2022)

Graf 20: Nejčastější státní občanství cizinců s živnostenským oprávněním, Jihomoravský kraj, 2022

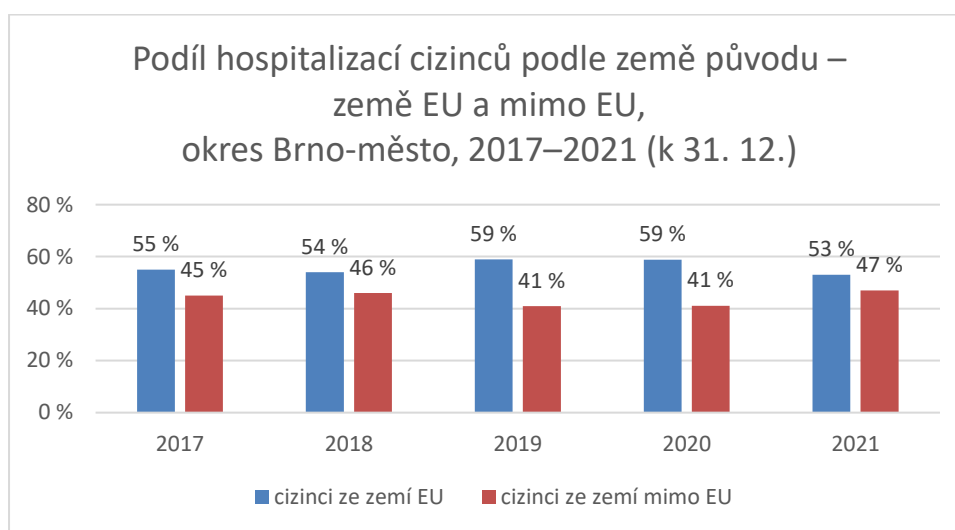

Zdraví jako hodnota

- **V průběhu roku 2021 bylo v okrese Brno-město zaznamenáno 5 577 hospitalizací cizinců, z čehož více než polovinu představovaly hospitalizace žen (51,8 %, 2 892 osob) a méně než polovinu hospitalizace mužů (48,2 %, 2 685 osob). Téměř tři pětiny hospitalizací představují hospitalizace cizinců ze zemí EU (52,7 %, 2 937 osob) a o málo více než dvě pětiny hospitalizace cizinců z ostatních zemí (47,3 %, 2 640 osob). (ÚZIS ČR, Roční výkaz; data k 31. 12. 2021)¹²**
- Srovnáním počtu hospitalizací cizinců v průběhu roku 2017 až 2021 dospějeme ke zjištění, že jejich počet narůstá. V roce 2017 bylo v okrese Brno-město evidováno 4 783 hospitalizací cizinců, v roce 2018 již 5 269 hospitalizací (nárůst o 10 %), v roce 2019 5 955 hospitalizací (nárůst o 13 %), v roce 2020 nastal rapidní úbytek hospitalizací na 4 899 (pokles o 18 %) a v průběhu roku 2021 jejich počet opět vzrostl na již zmíněných 5 577 hospitalizací cizinců (nárůst o 14 %). (ÚZIS ČR, Roční výkaz 2017–2021; data k 31. 12.)
- **Hospitalizované cizince v průběhu všech sledovaných let 2017 až 2021 z více než poloviny představují ženy (51 % až 55 %) a z méně než poloviny muži (45 % a 49 %).** (ÚZIS ČR, Roční výkaz 2017–2021; data k 31. 12.)
- **V průběhu let 2017 až 2021 byli častěji hospitalizováni cizinci ze zemí EU, než cizinci z jiných zemí. Podíl hospitalizací cizinců ze zemí EU v roce 2017 dosahoval 55 %, v roce 2018 činil 54 %, v roce 2019 a v roce 2020 shodně 59 %. V roce 2021 pak podíl hospitalizací cizinců ze zemí EU klesl na 53 %.** (ÚZIS ČR, Roční výkaz 2017–2021; data k 31. 12.)

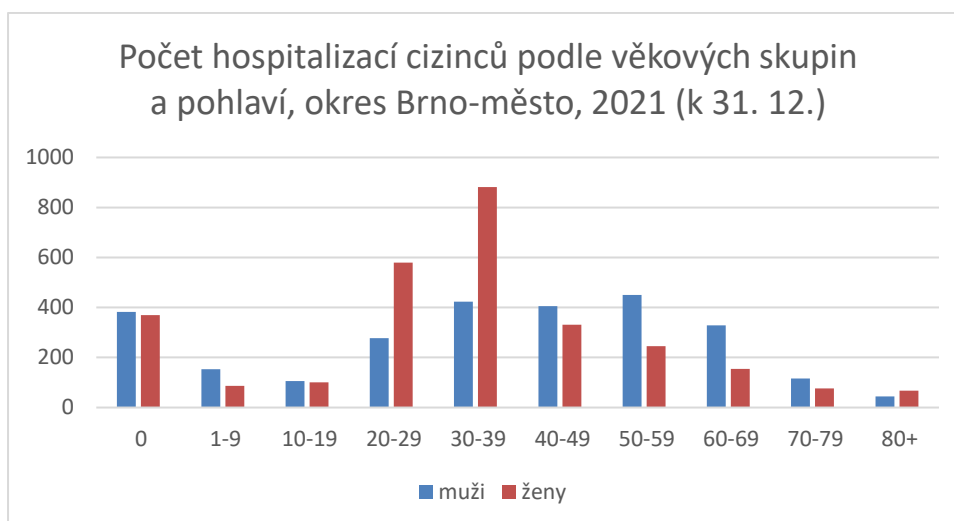
¹² Data z NRHOSP se týkají pouze hospitalizovaných cizinců a byla zahrnuta všechna lůžková zařízení se sídlem v okrese Brno-město. NRHOSP nerozlišuje způsob úhrady péče a zahrnuje primárně péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění.

Graf 21: Podíl hospitalizací cizinců podle státní příslušnosti – země EU a mimo EU, okres Brno-město, 2017–2021 (k 31. 12.)

- Počtu hospitalizací cizinců podle věkových kategorií v roce 2021 se věnuje následující graf. **Nejvíce hospitalizací v roce 2021 se týká cizinců ve věku 20–39 let, jejichž podíl na celkovém počtu hospitalizovaných cizinců dosahoval téměř dvou pětín (37,7 %; 2 161 případů).** Mezi hospitalizacemi jsou také početně silně zastoupeny hospitalizace cizinců ve věku 40–49 let (736 případů; 13,2 %) a dětí ve věku do 1 roku života (751 případů; 13,5 %). (ÚZIS ČR, Roční výkaz 2021; data k 31. 12.)
- V průběhu sledovaných let 2017 až 2021 patří cizinci ve věku 20–39 let a do 1 roku života k nejpočetněji hospitalizovaným. Cizinci ve věku 20–39 let se na počtu hospitalizovaných cizinců v okrese Brno-město podílejí zhruba dvěma pětinaми a děti do 1 roku života více než desetinou. (ÚZIS ČR, Roční výkaz 2017–2021; data k 31. 12.)

Graf 22: Počet hospitalizací cizinců podle věkových skupin a pohlaví, okres Brno-město, 2021 (k 31. 12.)

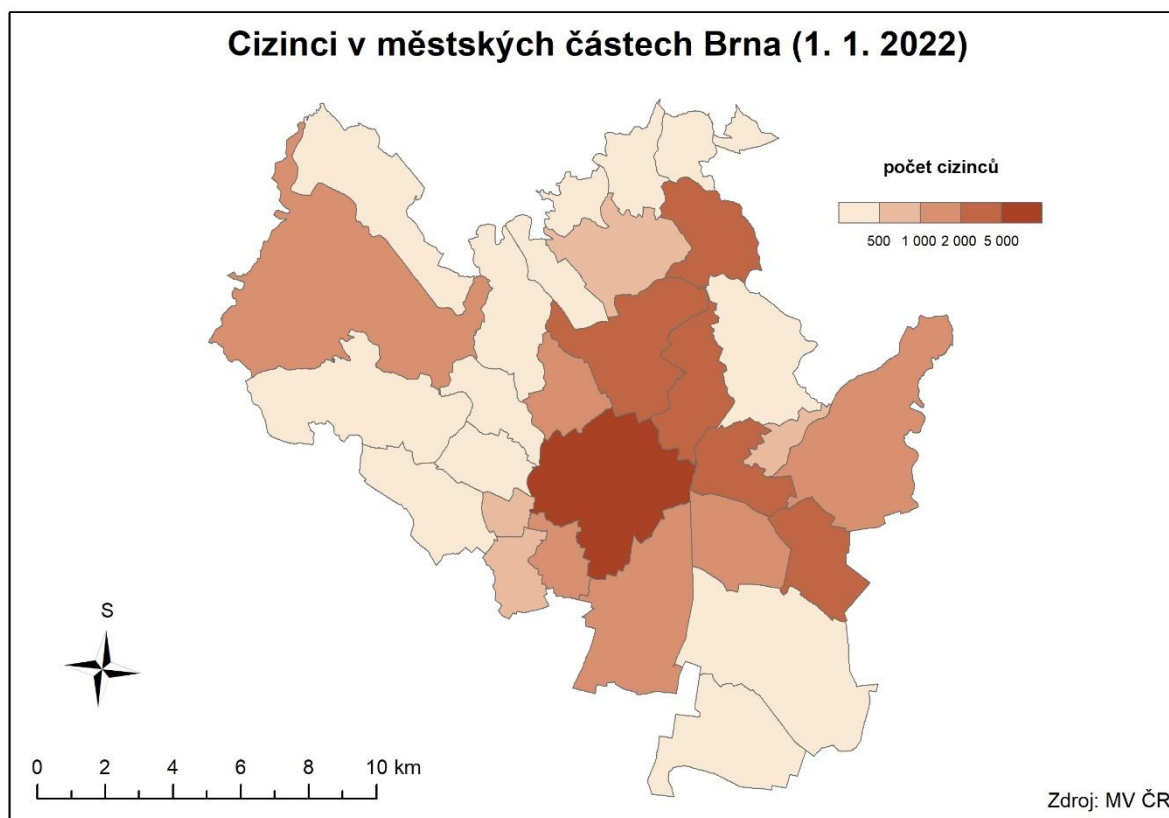
- **Zdravotní péči v Jihomoravském kraji v roce 2021 čerpalo 18 571 cizinců.** (ÚZIS ČR, Roční výkaz; data k 31. 12. 2021)¹³
- **Cizinci v roce 2021 nejčastěji hradili poskytnutou zdravotní péči ze zahraničního pojištění (47,6 %; 8 842 osob) či využili možnost platby v hotovosti (32,0 %; 5 949 osob).** Mnohem méně cizinci hradili zdravotní péči ze smluvního pojištění v ČR (15,8 %; 2 936 osob) nebo byla hrazena státními orgány (3,4 %, 629 osob). Zdravotní péči neuhradilo 239 cizinců (1,3 %), z toho v 61 případech byla platba na konci roku 2021 po lhůtě splatnosti. (ÚZIS ČR, Roční výkaz; data k 31. 12. 2021)
- Preferovaný způsob úhrady zdravotní péče se v průběhu let 2017 až 2021 neměnil. Cizinci ze zemí EU nejčastěji hradili zdravotní péči ze zahraničního pojištění a v hotovosti. Cizinci z ostatních zemí využívali možnosti platby v hotovosti a prostřednictvím smluvního pojištění v ČR. (ÚZIS ČR, Roční výkaz 2017–2021; data k 31. 12.)

¹³ Data o poskytnuté zdravotní péči zahrnují pouze péči o pacienty a náklady, které nejsou hrazeny ze zákonného veřejného zdravotního pojištění a poskytují je pouze poskytovatelé akutní lůžkové péče typu nemocnice bez ohledu na formu péče, tj. lůžkovou či ambulantní.

Bydlení a veřejný prostor

- **Nejvíce cizinců žilo k 1. 1. 2022 v městské části Brno-střed (10 992 osob). Více než čtyři tisíce cizinců pobývaly v městské části Brno-Královo Pole (4 617 osob) a v části Brno-sever (4 496 osob).** Mezi městské části s více než 1 000 bydlícími cizinci patří také Brno-Slatina (2 379 osob), Brno-Židenice (2 306 osob), Brno-Žabovřesky (1 529 osob), Brno-jih (1 449 osob), Brno-Líšeň (1 496 osob), Brno-Černovice (1 204 osob), Brno-Bohunice (1 063 osob) a Brno-Bystrc (1 044). Ve zbývajících městských částech počet bydlících cizinců nepřevyšuje 900 osob.

Mapa 3: Počet cizinců v městských částech Brna, 2022 (k 1. 1.)

Tabulka 15: Počet cizinců v městských částech Brna, srovnání let 2018–2022 (k 1.1.)

Městská část	Počet cizinců k 1.1.					Rozdíl let 2018 a 2022
	2018	2019	2020	2021	2022	
Brno-střed	7 116	7 688	9 092	9 261	10 992	3 876
Brno-Královo Pole	2 967	3 126	3 789	3 638	4 617	1 650
Brno-sever	3 217	3 471	3 899	3 908	4 496	1 279
Brno-Slatina	1 187	1 355	1 473	1 467	2 379	1 192
Brno-Židenice	1 615	1 705	1 929	2 033	2 306	691
Brno-Žabovřesky	1 176	1 164	1 327	1 354	1 529	353
Brno-jih	2 066	2 239	2 483	2 338	1 525	-541
Brno-Líšeň	1 377	1 393	1 427	1 449	1 496	119
Brno-Černovice	892	920	1 076	1 082	1 204	312
Brno-Bohunice	774	810	940	960	1 063	289
Brno-Bystřec	802	827	888	943	1 044	242
Brno-Řečkovice a Mokrý Hora	682	703	792	800	887	205
Brno-Starý Lískovec	555	636	730	724	790	235
Brno-Vinohrady	493	506	558	598	628	135
Brno-Nový Lískovec	471	508	568	584	602	131
Brno-Tuřany	373	384	411	416	439	66
Brno-Komín	354	361	476	445	436	82
Brno-Medlánky	371	351	382	395	424	53
Brno-Kohoutovice	324	344	353	378	381	57
Brno-Maloměřice a Obřany	300	313	339	331	334	34
Brno-Chrlice	246	266	277	296	306	60
Brno-Žebětín	150	170	214	274	290	140
Brno-Jundrov	195	196	242	228	255	60
Brno-Bosonohy	146	137	118	139	148	2
Brno-Ivanovice	93	82	80	69	78	-15
Brno-Jehnice	32	31	33	36	38	6
Brno-Kníníčky	28	26	30	28	28	0
Brno-Ořešín	10	8	10	10	13	3
Brno-Útěchov	16	19	19	19	13	-3
Neurčeno	22	17	19	19	0	-22
Brno CELKEM	28 050	29 756	33 974	34 222	38 741	10 691

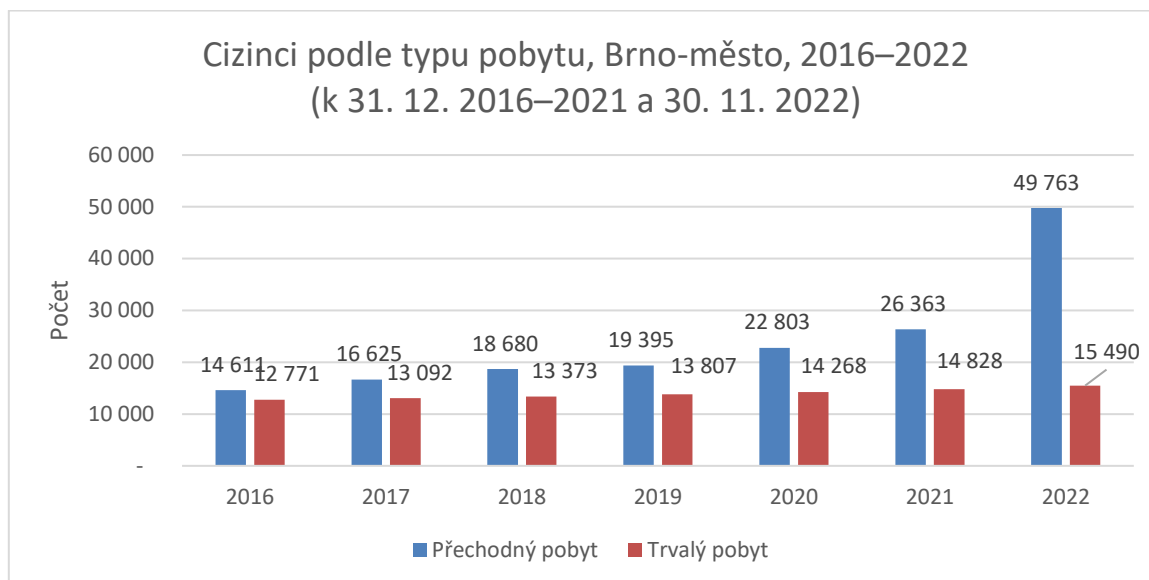
- Nejvíce cizinců přibýlo v průběhu let 2018 až 2022 (od 1. 1. 2018 do 1. 1. 2022) v městské části Brno-střed, kde byl zaznamenán nárůst o 3 876 osob, v Brně-Králově Poli s nárůstem o 1 650 osob a v Brně-sever o 1 279 osob a v Brně-Slatině o 1 192 osob. V Brně-Židenicích přibýlo ve sledovaných letech 691 cizinců. Počet cizinců vzrostl o více než 200 osob také v městských

částech Brno-Černovice (o 312 osob), Brno-Bohunice (o 289 osob), Brno-Bystrc (o 242 osob), Brno-Starý Lískovec (235 osob) a Brno-Řečkovice a Mokrý Hora (o 205 osob). Nárůst cizinců v rozmezí 100 až 200 osob byl zaznamenán v částech Brno-Žebětín (o 140 osob), Brno-Vinohrady (o 135 osob), Brno-Nový Lískovec (o 131 osob) a Brno-Líšeň (o 119 osob). Ve zbylých městských částech se jedná o meziroční nárůst cizinců v řádu několika desítek osob, vyjma Brna-Útěchova, kde se počet cizinců jen nepatrně snížil a Brna-jih, kde došlo v průběhu roku 2021 k velkému propadu počtu osob (o 813 osob), způsobeným patrně epidemií covid-19, jelikož je v této části Brna velká koncentrace ubytoven, které cizince ubytovávají. Na počátku roku 2022 žilo v Brně-městě 38 741 cizinců. (MVČR; Informativní počet cizinců v obcích a městských částech 2018–2022; k 1. 1.)

- **Cizinci ve městě Brně pocházejí z více než dvou třetin ze zemí mimo EU (67,5 %; 27 844 osob) a necelá jedna třetina z nich má státní občanství některého ze států EU (32,5 %; 13 337 osob).** Tento podíl se ve sledovaných letech 2017 až 2021 příliš neměnil – v roce 2017 činil podíl cizinců ze zemí mimo EU 62,7 % a v roce 2018 dosahoval 63,4 %. (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2017–2021)
- **31. 12. 2021 žilo na území Brna 27 844 cizinců ze třetích zemí.** V posledních pěti letech se počet cizinců ze zemí mimo EU zvýšil z 18 481 osob k 31. 12. 2017 na zmíněných 23 687 k 31. 12. 2021, tedy o 9 363 osob (50,7 %). **Počet cizinců ze zemí EU 31. 12. 2021 dosahoval 13 377 osob.** Za období od konce roku 2017, kdy jich v Brně žilo 10 995, do konce roku 2021 jsme zaznamenali nárůst o 2 382 osob (21,7 %). (ČSÚ; Cizinci podle státního občanství, územní srovnání 2017–2021)
- Další sledovaným parametrem je typ pobytu cizinců. Zatímco ještě na konci roku 2014 počet cizinců s trvalým pobytem mírně převyšoval počet cizinců s přechodným typem pobytu, v dalších letech je tomu naopak – cizinců s přechodným typem pobytu přibývalo každoročně více než cizinců s pobytem trvalým.
- **Na území města Brna bylo k 30. 11. 2022 evidováno 49 763 cizinců s přechodným typem pobytu a 15 490 cizinců s trvalým pobytem.** Jak je patrné z grafu níže, v obou kategoriích cizinců každoročně přibývalo, v případě cizinců s přechodným pobytem je nárůst znatelnější, přičemž v posledním roce je způsoben především osobami prchajícími z válkou postižené Ukrajiny. Od konce roku 2016 do 30. 11. 2022 přibylo 35 152 cizinců s přechodným pobytem (nárůst o 240,6 %) a 2 719 cizinců s pobytem trvalým (nárůst o 121,3 %). (MVČR; Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2016–2022, k 31. 12. 2016–2021, 30. 11. 2022)

Graf 23: Cizinci podle typu pobytu, Brno-město, 2016–2022

(k 31. 12. 2016–1 30. 11. 2022)

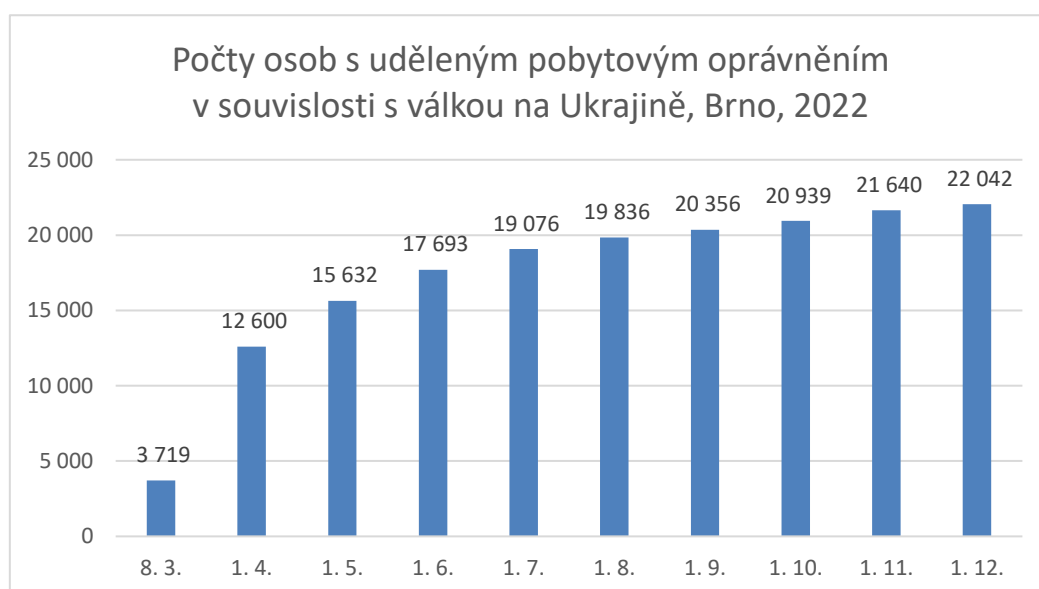

Uprchlíci z Ukrajiny

9.1 Vývoj počtu uprchlíků z Ukrajiny

- Na území města Brna bylo k 1. 12. 2022 evidováno 22 042 osob s pobytoým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině. Největší počet těchto osob se jich na brněnském krajském asistenčním centru pomoci Ukrajině (KACPU) přihlásilo v průběhu března – do 1. 4. 2022 celkem 12 600 osob (celkem 57 % současného počtu). Každý další měsíc se přírůstek postupně zpomaloval, od srpna 2022 pak v Brně přibývá průměrně cca 600 osob. (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině)

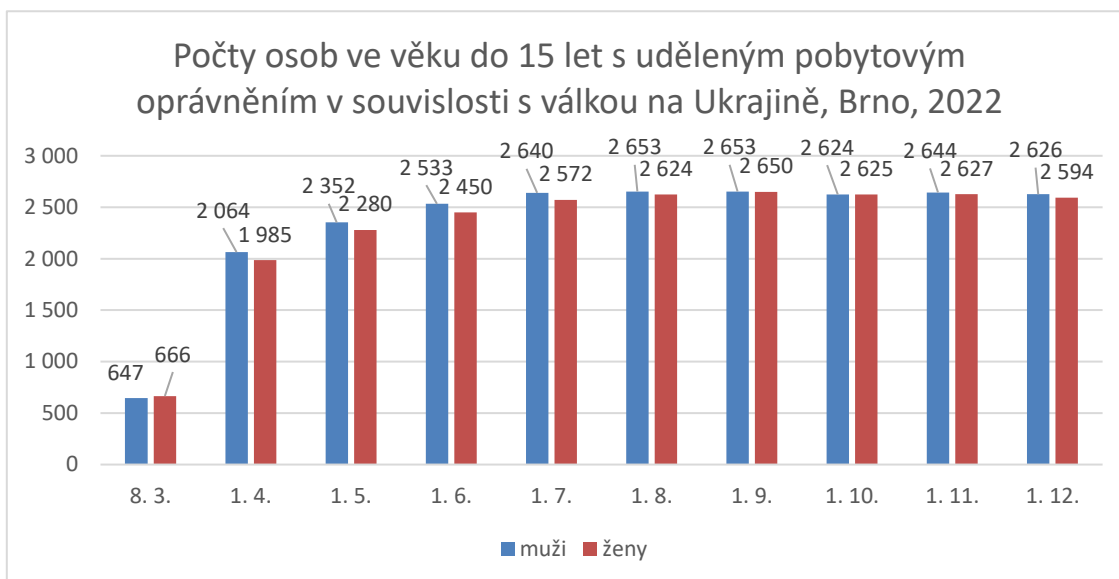
Graf 24: Počty osob s uděleným pobytoým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, Brno, 2022

- Podle dat Ministerstva vnitra k 1. prosinci 2022 se téměř ze dvou třetin se jedná o ženy (62,7 %, 13 809 žen) a z více než jedné třetiny o muže (37,3 %, 8 230 mužů).¹⁴ Bezmála jednu čtvrtinu pak tvoří děti do 15 let věku (23,7 %, 5 220 osob), nejpočetnější skupinou jsou pak osoby v ekonomicky aktivním věku mezi 15 a 64 rokem (73,2 %, 16 126 osob) a nejméně početnou skupinou jsou senioři ve věku 65 a více let (3,1 %, 696 osob). (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině, 1. 12. 2022)

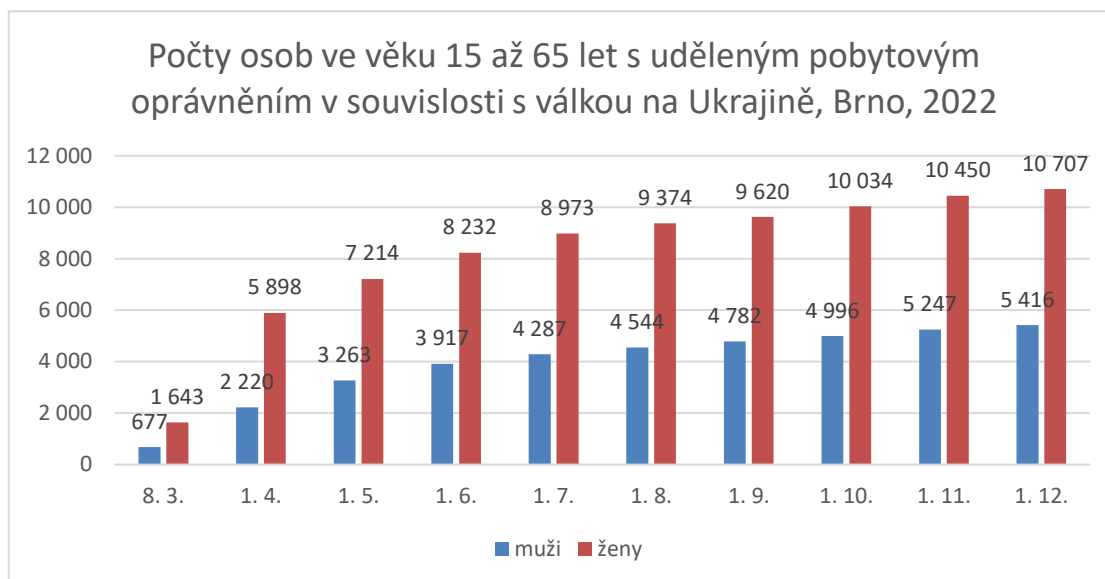
¹⁴ Tři osoby ve věku nad 65 let neměly určené pohlaví.

Graf 25: Počty osob ve věku do 15 let s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, Brno, 2022

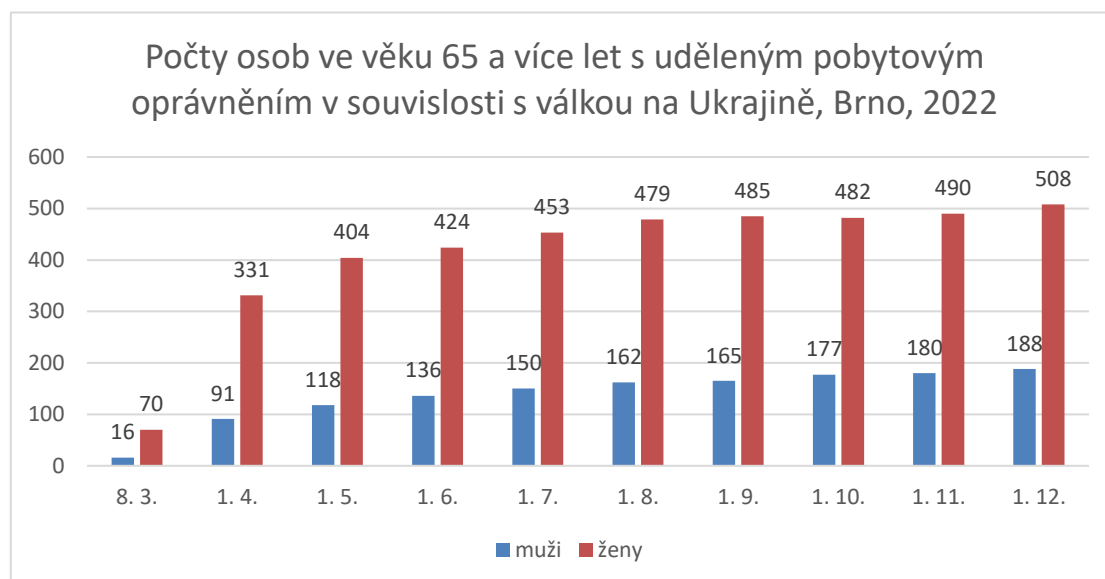

- Pokud se zaměříme na nejmladší skupinu osob do 15 let, můžeme konstatovat, že počet chlapců a dívek je vyrovnaný. (2 626 chlapců a 2 594 dívek k 1. 12. 2022). Celkový počet osob v této kategorii ke konci sledovaného období mírně klesá. (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině)
- Ve věkové kategorii 15–64 let je situace zcela jiná. Plně dvě třetiny osob v této kategorii jsou ženy (66,4 %, 10 707 žen), a třetinu tvoří muži (33,6 %, 5 416 mužů). (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině)
- U seniorů je nepoměr mezi pohlavími ještě výraznější. Téměř tři čtvrtiny osob v této kategorii jsou ženy (73,0 %, 508 žen), a více než jednu čtvrtinu tvoří muži (27,0 %, 188 mužů). (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině)

Graf 26: Počty osob ve věku 15 až 65 let s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, Brno, 2022

Graf 27: Počty osob ve věku 65 a více let s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, Brno, 2022

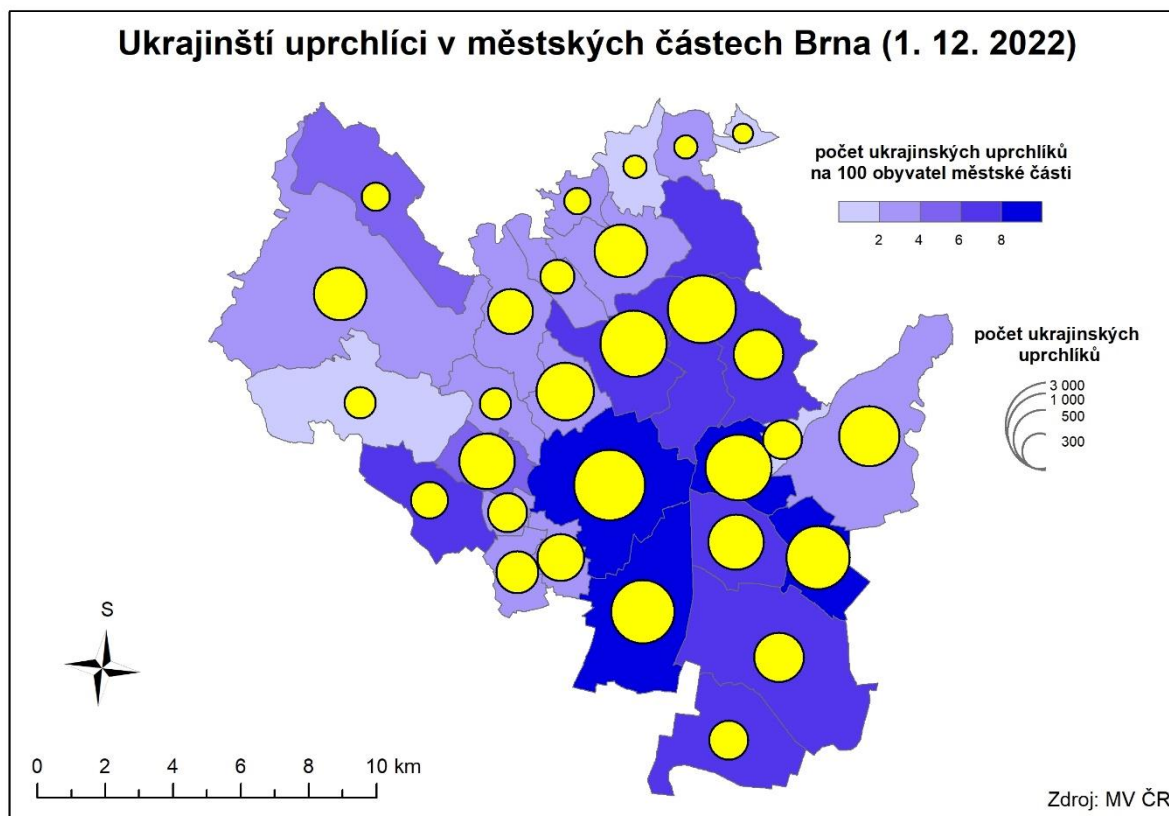
- **Nejvíce osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině žilo k 1. 12. 2022 v městské části Brno-střed (6 576 osob). Více než tisíc uprchlíků pobývalo v městských částech Brno-sever (2 856 osob), Brno-Královo Pole (1 997 osob), Brno-Židenice (1 815 osob) a Brno-jih (1 290 osob). Mezi městské části s více než 500 ubytovanými uprchlíky patří také Brno-Slatina (960 osob), Brno-Líšeň (773 osob), Brno-Žabovřesky (668 osob), Brno-**

Kohoutovice (597 osob), Brno-Černovice (546 osob), Brno-Řečkovice a Mokrá Hora (518 osob) a Brno-Bystrc (502 osob). Ve zbývajících městských částech počet bydlících cizinců nepřevyšuje 400 osob. (MV ČR, Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině, 1. 12. 2022)

Tabulka 16: Vývoj počtu osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině v městských částech Brna, 2022

městská část	9. 3.	1. 4.	1. 7.	1. 10.	1. 12.
Brno-střed	998	5 188	6 682	6 328	6 576
Brno-sever	511	1 246	2 202	2 635	2 856
Brno-Královo Pole	379	989	1 603	1 921	1 997
Brno-Židenice	297	840	1 514	1 719	1 815
Brno-jih	294	564	996	1 197	1 290
Brno-Slatina	107	238	416	893	960
Brno-Líšeň	176	395	648	734	773
Brno-Žabovřesky	138	393	624	625	668
Brno-Kohoutovice	119	315	519	620	597
Brno-Černovice	158	326	471	516	546
Brno-Řečkovice a Mokrá Hora	127	280	454	496	518
Brno-Bystrc	77	235	390	456	502
Brno-Maloměřice a Obřany	103	205	314	345	364
Brno-Tuřany	90	190	293	318	346
Brno-Bohunice	75	135	230	279	307
Brno-Komín	48	193	278	287	278
Brno-Starý Lískovec	61	128	223	250	274
Brno-Nový Lískovec	43	125	184	205	216
Brno-Vinohrady	56	108	182	201	209
Brno-Chrlice	47	106	188	200	208
Brno-Bosonohy	36	103	184	202	202
Brno-Medlánky	45	113	174	191	198
Brno-Jundrov	36	60	93	111	126
Brno-Žebětín	18	54	86	82	95
Brno-Kníničky	19	34	38	41	43
Brno-Ivanovice	10	20	48	46	38
Brno-Jehnice	4	7	14	20	20
Brno-Ořešín	5	5	21	18	17
Brno-Útěchov	2	5	7	3	3

Mapa 4: Ukrajínští uprchlíci v městských částech Brna, 2022 (k 1. 12.)

9.2 Ukrajinské děti ve školách

- **Mateřské školy v Brně ve školním roce 2022/23 navštěvovalo 366 Ukrajinců, kteří tak představovali téměř polovinu (45,1 %) žáků-cizinců mateřských škol. Více než jedna třetina jich měla udělen azyl nebo dočasnou ochranu (36,6 %, 134 žáků).** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- **Při srovnání se situací ve školním roce 2021/22 se ukazuje, že počet ukrajinských žáků v mateřských školách se zvýšil ze 133 žáků na podzim roku 2021 na 366 žáků v roce 2022/23. Celkem tak meziročně přibylo 233 žáků s ukrajinským původem (nárůst celkem o 175,2 %).** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2021/22–2022/23)
- **Mezi nejvíce uprchlíky navštěvované mateřské školy v Brně ve školním roce 2020/21 patřily školy vedené na adresách Jihomoravské náměstí 1296/4 (14 žáků), Křenová 300/76a (14 žáků) Cacovická 264/6 a Hlinky 115/46a (obě 10 žáků).** Poslední tři jmenované mateřské školy zaznamenaly největší nárůst žáků původem z Ukrajiny (přírůstek 10-11 žáků). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2021/22–2022/23)

**Tabulka 17: Počet osob s ukrajinským občanstvím v mateřských školách v Brně-městě
(k 30. 9. 2021 a 2022)**

adresa	30. 9. 2021	30. 9. 2022		rozdíl 2021 a 2022
	Ukrajina	Ukrajina	z toho azyl a DO	
Jihomoravské náměstí 1296/4	7	14	6	7
Křenová 300/76a	3	14	1	11
Cacovická 264/6	0	10	2	10
Hlinky 115/46a	0	10	0	10
Hněvkovského 71/62	5	9	5	4
Štouračova 1249/23	1	9	2	8
Šujanovo náměstí 356/1	2	9	3	7
Koperníkova 9/6	6	8	6	2
Oblá 428/51	4	7	3	3
Šromova 645/55	1	7	2	6
Ostatní	104	269	104	165
CELKEM	133	366	134	233

- **Základní školy v Brně ve školním roce 2022/23 navštěvovalo 2 256 Ukrajinců, kteří tak představovali dvě třetiny (68,4 %) žáků-cizinců základních škol. Plné tři čtvrtiny jich měly udělen azyl nebo dočasnou ochranu (75,0 %, 1 693 žáků).** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- **Při srovnání se situací v obou pololetích školního roku 2021/22 se ukazuje, že počet ukrajinských žáků na základních školách se zvýšil ze 448 žáků na podzim roku 2021 na 1 465 žáků na konci března 2022 a na 2 256 žáků v roce 2022/23.** Velký skok jsme mohli zaznamenat hned po vypuknutí uprchlické krize na jaře 2022, kdy přibylo 1 017 žáků s ukrajinským původem (nárůst celkem o 227,0 %). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2021/22–2022/23)
- **Mezi nejvíce uprchlíky navštěvované základní školy v Brně ve školním roce 2020/21 patřily školy vedené na adresách Staňkova 327/14 (181 žáků), náměstí Republiky 1536/10 (157 žáků) a Botanická 63/70 (65 žáků).** Druhá jmenovaná škola zaznamenala největší nárůst žáků původem z Ukrajiny (přírůstek 147 žáků), má také nejvíce žáků s uděleným azylem nebo dočasnou ochranou. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2021/22–2022/23)

**Tabulka 18: Počet osob s ukrajinským občanstvím na základních školách v Brně-městě
(k 30. 9. 2021, 31. 3. 2022 a 30. 9. 2022)**

adresa	30. 9. 2021	31. 3. 2022	30. 9. 2022		rozdíl 2021 a 2022
	Ukrajina	Ukrajina	Ukrajina	z toho azyl a DO	
Staňkova 327/14	101	181	181	56	80
náměstí Republiky 1536/10	10	163	157	148	147
Botanická 63/70	10	42	65	38	55
Tuháčkova 23/25	9	49	64	53	55
Merhautova 932/37	5	46	61	56	56
Křídlovická 513/30b	11	51	59	51	48
Pavlovská 576/16	0	0	56	56	56
Košinova 661/22	0	31	52	47	52
náměstí Svornosti 2571/7	4	26	52	49	48
Kneslova 697/28	4	23	51	44	47
Ostatní	294	853	1 458	1 095	1 164
CELKEM	448	1 465	2 256	1 693	1 808

- **Střední školy v Brně ve školním roce 2022/23 navštěvovalo 452 Ukrajinců, kteří tak představovali více než polovinu (54,6 %) žáků-cizinců středních škol. Více než dvě pětiny jich měly udělen azyl nebo dočasnou ochranu (42,5 %, 192 žáků).** (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2022/23)
- **Při srovnání se situací v obou pololetích školního roku 2021/22 se ukazuje, že počet ukrajinských žáků na středních školách se zvýšil z 216 žáků na podzim roku 2021 na 227 žáků na konci března 2022 a konečně na 452 žáků v roce 2022/23.** Velký skok jsme mohli zaznamenat až na podzim roku 2022, kdy přibýlo 225 žáků s ukrajinským původem (nárůst celkem o 99,1 %). (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2021/22–2022/23)
- **Mezi nejvíce uprchlíky navštěvované střední školy v Brně ve školním roce 2020/21 patřily školy vedené na adresách Čichnova 982/23 (56 žáků), Charbulova 1072/106 (52 žáků) a Pražská 636/38b (45 žáků).** Všechny tři jmenované škola zaznamenaly největší nárůst žáků původem z Ukrajiny (přírůstek větší než dvě desítky žáků) a mají také nejvíce žáků s uděleným azylem nebo dočasnou ochranou. (MŠMT, statistické ročenky školství, výkonové ukazatele 2021/22–2022/23)

**Tabulka 19: Počet osob s ukrajinským občanstvím na středních školách v Brně-městě
(k 30. 9. 2021, 31. 3. 2022 a 30. 9. 2022)**

adresa	30. 9. 2021	31. 3. 2022	30. 9. 2022		rozdíl 2021 a 2022
	Ukrajina	Ukrajina	Ukrajina	z toho azyl a DO	
Čichnova 982/23	18	22	56	21	38
Charbulova 1072/106	15	16	52	36	37
Pražská 636/38b	20	18	45	28	25
Trnkova 2482/113	13	12	28	0	15
Jílová 164/36g	15	15	26	12	11
Purkyňova 2832/97	15	13	24	8	9
Jaselská 190/7	17	14	22	9	5
Olomoucká 1140/61	7	5	18	6	11
Bzenecká 4226/23	11	14	15	6	4
Kudelova 1854/6	3	3	14	11	11
Střední 552/59	14	13	14	6	0
Ostatní	68	82	138	49	70
CELKEM	216	227	452	192	236

9.3 Ukrajínští občané na trhu práce

- Během první poloviny roku 2022 přibylo v evidenci Úřadu práce v Brně-městě 3 648 osob s ukrajinským občanstvím. Z tohoto počtu byly dvě třetiny ženy (66,3 %, 2 418 žen) a jedna třetina muži (33,7 %, 1 230 mužů). Naprostá většina těchto osob (3 306) je registrována mezi cizinci, kteří nepotřebují pracovní povolení (nárůst v dané kategorii o 61,5 %). (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2021 a 30. 6. 2022)

**Tabulka 20: Počty osob s ukrajinským občanstvím registrovaných na Úřadu práce,
Brno-město 2021–2022**

	31. 12. 2021			30. 6. 2022		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
cizinci nepotřebující povolení	2 425	2 943	5 368	3 423	5 251	8 674
zaměstnanecké karty	2 563	996	3 559	2 932	1 226	4 158
pracovní povolení	235	249	484	97	129	226
modré karty	12	0	12	13	0	13
CELKEM	5 235	4 188	9 423	6 465	6 606	13 071

- Pokud se zaměříme na klasifikaci pracovních sil dle kategorizace CZ-ISCO, můžeme konstatovat, že více než dvě pětiny nově registrovaných osob (43,9 %) přibyly v kategorii 9. Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (nárůst o 1 602 osob). Čtvrtina nově registrovaných pak přibyly v kategorii 8. Obsluha strojů a zařízení, montéři (24,5 %, 892 osob). Necelou desetinu pak tvoří příslušníci kategorie 7. Řemeslníci a opraváři (9,3 %, 339 osob). (ÚP Brno-město; data k 31. 12. 2021 a 30. 6. 2022)

Tabulka 21: Počty osob s ukrajinským občanstvím registrovaných na Úřadu práce podle kategorie CZ-ISCO, Brno-město 2021–2022

Kategorie CZ-ISCO	31.12.2021	30.06.2022	nárůst
1. Zákonodárci a řídící pracovníci	37	47	10
2. Specialisté	366	581	215
3. Techničtí a odborní pracovníci	211	325	114
4. Úředníci	448	637	189
5. Pracovníci ve službách a prodeji	698	985	287
6. Kvalifikovaní prac. v zem., les., ryb.	101	101	0
7. Řemeslníci a opraváři	1 614	1 953	339
8. Obsluha strojů a zařízení, montéři	1 950	2 842	892
9. Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	3 998	5 600	1 602
0. Zaměstnanci v ozbrojených službách	0	0	0
CELKEM	9 423	13 071	3 648

Seznam grafů, tabulek a map

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu cizinců ve třech krajích ČR s nejvyšším počtem cizinců, 2017–2021 (k 31. 12.)	17
Graf 2: Vývoj počtu cizinců v Brně-městě a Jihomoravském kraji, 2017–2021 (k 31. 12.)	18
Graf 3: Vývoj počtu cizinců ze zemí EU a mimo EU v Jihomoravském kraji, 2017–2021 (k 31. 12.)	19
Graf 4: Vývoj počtu cizinců v Brně-městě v letech 2006 až 2021 (k 31. 12.)	19
Graf 5: Cizinci podle pohlaví, Brno-město, 2021 (k 31. 12.)	21
Graf 6: Počet cizinců podle věku – pětileté věkové skupiny, Brno-město, 2021 (k 31. 12.)	21
Graf 7: Počet cizinců v okrese Brno-město podle pohlaví a věku, 2021 (k 31. 12.)	22
Graf 8: Nejčastější občanství cizinců ze zemí EU, Brno-město, 2022 (k 30. 11.)	24
Graf 9: Čtyři nejčastější občanství cizinců ze zemí mimo EU, Brno-město, 2017–2021 (k 31. 12. 2017–2021, 30. 11. 2022)	24
Graf 10: Vývoj počtu žáků-cizinců na základních školách, Brno, školní roky 2017/18–2022/23 (k 30. 9.)	29
Graf 11: Vývoj počtu žáků-cizinců na středních školách, Brno, školní roky 2017/18–2022/23 (k 30. 9.)	32
Graf 12: Počet a podíl cizinců mezi studenty VŠ, Brno, srovnání let 2017/18 až 2021/22 (k 31. 12.)	35
Graf 13: Vnímání hrozby pro ČR – uprchlíci (v %)	43
Graf 14: Vnímání hrozby pro ČR – cizinci žijící na území ČR (v %)	44
Graf 15: Zájem o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny (%)	44
Graf 16: Postoj k přijetí uprchlíků z Ukrajiny (%)	45
Graf 17: Cizinci registrovaní Úřadem práce, Brno-město, 2022 (k 30. 6.)	51
Graf 18: Podíly cizinců registrovaných Úřadem práce podle nejvyššího vzdělání, Brno-město, 2022 (k 30. 6.)	53
Graf 19: Počet cizinců s živnostenským oprávněním, Brno-město, 2017–2022 (k 31. 12. 2017–2021, 30. 9. 2022)	53
Graf 20: Nejčastější státní občanství cizinců s živnostenským oprávněním, Jihomoravský kraj, 2022	54
Graf 21: Podíl hospitalizací cizinců podle státní příslušnosti – země EU a mimo EU, okres Brno-město, 2017–2021 (k 31. 12.)	56
Graf 22: Počet hospitalizací cizinců podle věkových skupin a pohlaví, okres Brno-město, 2021 (k 31. 12.)	57
Graf 23: Cizinci podle typu pobytu, Brno-město, 2016–2022 (k 31. 12. 2016–1 30. 11. 2022)	61
Graf 24: Počty osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, Brno, 2022	62
Graf 25: Počty osob ve věku do 15 let s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, Brno, 2022	63
Graf 26: Počty osob ve věku 15 až 65 let s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, Brno, 2022	64
Graf 27: Počty osob ve věku 65 a více let s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, Brno, 2022	64

Seznam tabulek

Tabulka 1: Deset nejčastějších státních občanství cizinců ze zemí EU a mimo EU, Brno-město, srovnání let 2017–2022 (k 31. 12. 2017–2021, 31. 11. 2022)	23
Tabulka 2: Deset nejčastějších státních občanství cizinců ze zemí mimo EU, Brno-město, srovnání let 2017–2022 (data k 31. 12. 2017–2021, 30. 11. 2022).....	25
Tabulka 3: Nejčtenější státní občanství žáků-cizinců v MŠ, okres Brno-město, školní rok 2022/23 (k 30. 9. 2022).....	27
Tabulka 4: Mateřské školy podle počtu žáků s cizím státním občanstvím v okrese Brno-město, školní rok 2021/22 (k 30. 9. 2022).....	28
Tabulka 5: Nejčtenější státní občanství žáků-cizinců v ZŠ, okres Brno-město, školní rok 2022/23 (k 30. 9. 2022).....	30
Tabulka 6: Základní školy podle počtu žáků s cizím státním občanstvím v okrese Brno-město, školní rok 2022/23 (k 30. 9. 2022).....	31
Tabulka 7: Nejčtenější státní občanství žáků-cizinců v SŠ, okres Brno-město, školní rok 2022/23 (k 30. 9. 2022).....	33
Tabulka 8: Nejčtenější státní občanství studentů-cizinců na VŠ s místem výuky v Brně-městě, akademický rok 2021/22 (k 31. 12. 2021).....	36
Tabulka 9: Počet cizinců registrovaných Úřadem práce v kategoriích CZ-ISCO 1-3 podle pohlaví, Brno-město, 2017–2022 (k 31. 12. 2017–2021, 30. 6. 2022).....	38
Tabulka 10: 15 nejčastějších státních příslušností cizinců registrovaných ÚP v kategoriích CZ-ISCO 1-3, Brno-město, 2017–2022 (k 31. 12. 2017, 2019, 2021, 30. 6. 2022).....	40
Tabulka 11: Kriminalita: spáchané a objasněné skutky v Jihomoravském kraji, 2021	47
Tabulka 12: Počet cizinců registrovaných ÚP – Cizinci z EU/EHP a Švýcarska a třetích zemí podle typu povolení a pohlaví (k 31. 12. 2017–2021, 30. 6. 2022).....	49
Tabulka 13: Nejčastější státní občanství cizinců registrovaných ÚP, okres Brno-město, 2017–2022 (k 31. 12. 2017–2021 a 30. 6. 2022).....	50
Tabulka 14: Počet cizinců registrovaných ÚP podle kategorií CZ-ISCO, Brno-město (k 31. 12. 2017, 2020 a 30. 6. 2022).....	52
Tabulka 15: Počet cizinců v městských částech Brna, srovnání let 2018–2022 (k 1.1.).....	59
Tabulka 16: Vývoj počtu osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině v městských částech Brna, 2022.....	65
Tabulka 17: Počet osob s ukrajinským občanstvím v mateřských školách v Brně-městě (k 30. 9. 2021 a 2022).....	67
Tabulka 18: Počet osob s ukrajinským občanstvím na základních školách v Brně-městě (k 30. 9. 2021, 31. 3. 2022 a 30. 9. 2022).....	68
Tabulka 19: Počet osob s ukrajinským občanstvím na středních školách v Brně-městě (k 30. 9. 2021, 31. 3. 2022 a 30. 9. 2022).....	69
Tabulka 20: Počty osob s ukrajinským občanstvím registrovaných na Úřadu práce, Brno-město 2021–2022.....	69
Tabulka 21: Počty osob s ukrajinským občanstvím registrovaných na Úřadu práce podle kategorie CZ-ISCO, Brno-město 2021–2022	70

Seznam map

Mapa 1: Cizinci v krajích ČR, 2022 (30. 9.)	15
Mapa 2: Cizinci v okresech ČR, 2022 (30. 9.)	15
Mapa 3: Počet cizinců v městských částech Brna, 2022 (k 1. 1.)	58
Mapa 4: Ukrajinští uprchlíci v městských částech Brna, 2022 (k 1. 12.).....	66